

ZALAI KÖZLÖNY

Főszerkesztő és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 182. — Hirdetésdíjazás szerint.

Feladvány szerkesztő
Erős Sándor

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 pengő, elővételre 5 korona, negyedévre 3 korona, és előre.
Egyes szám ára 10 fillér.

A mai drágaság és a hivatalnokok.

írta: Szántó Károly (eml. Keregyesi)

A majdnem két év óta tartó világháboru egyik jelensége és következménye a drágaság, amely súlyosan nehezedik az állampolgárookra.

A drágaság, amelynek immár multja, jelene és jövője van, a nemzetgazdászok, politikusok és szociológusok állandó témává lett a fejlődésének, kialakulásának természetrajza immár tudományá fejlődött.

Van már tegnapi, tegnap előtti, két év előtti drágaság, vagyis a megélhetés nehézségeinek és mindennapi szükségletek kielégítésének annyi fokozódása, ahány napja volt a háborúnak.

Ha visszatekintünk a tegnapi, tegnap előtti, főleg előtti s még korábbi drágaságokra megállapíthatjuk, hogy mindig csak a „mai drágaság” a legborzasztóbb, a legolviselhetetlenebb. Tegnap is, tegnapelőtt is, az előtt is volt „mai drágaság” s bi-

zony úgy látjuk, hogy a holnapi, holnaputánai s az azutánai drágaság is a megélhetés nehézségeinek ujabbnál-ujabb fokozása lesz.

Ebben a világháboruban mindenkire súlyosan nehezedett és nehezedik a drágaság, de egy társadalmi osztály sem szenvedett és szenved annyit az állandó emelkedést mutató drágulás folytán beállott drágaság miatt, mint az ugynevezett hivatalnoki osztály.

Ez a vagyontalan, s kizárólag a fix fizetésre utalt osztály az, amelyik munkájának árát nem irányíthatja, nem szabhatja meg úgy, hogy az arányban legyen létszükségletünk mai árával.

Ez az osztály az, amelyik az ijesztő drágulással szemben a türés, szenvedés és nélkülözés káivariáját megadással járja s ez az osztály az, melyik szemérmes és hangtalanul rejteti nyomocrát, szegényérzetében nem üti „dobra” szenvedéseit...

A kis- és középhivatalnokok ezrei a legnagyobb sanyarúság és nélkülözés közepe a helyzet és az idők komolysága-

hoz méltó megadással híven teljesítik a kötelességeiket s csak sápadt, gondteljes arcuk árulja el, hogy az ők és családjaik megélhetésének vértelen zajtalan, de nehéz és küzdelmes csatáiban mennyit szenvednek.

A hivatalnokok még a béke idejében is nehéz körülmények között éltek le életüket, de hogy a hivatalnoki családok ezreiben ma milyen a megélés, azt csak az tudja, aki ma a s hozzájuk tartozik.

Az elsőrendű szükségletek árai a béke idejében körülbelül 100—200—300 százalékkal növekedtek s bizony az a 20—30 százalék drágasági és háborus segély vajmi keveset enyhített a tisztviselők nyomorán.

Az élelem és ruházatban beállott drágaság ma már nagy általánosságban is lehetetlen körülmények közé sodorta az ország értelmiségének ezt a nagy osztályát.

Valljuk meg, ne szégyeljük, hogy igenis nyomorúság ez az osztály, amely a háborus drágulásban munkájának árát nem drágíthatta, sőt kérésével még azt sem tudta elérni, hogy szerény bérért a való-

Nagy csaták havában.

Ó, szabadság nagy istene,
Ételért harcol a hon,
Kék egédet újra veri
Az imádság az ajkakon
Kék egédből napszemded!
Tekints le a vértől piros földre,
Hogy az a régi hősök sírját
Puha pázsit, tav a virág fedje!

Áld meg minden kis görögvet!
Emek a sző szivhatonak,
Áld meg mindakét kezdédel,
A kik értünk elhunlottak!
Kenged ringasd a csatákat,
Ha viadot fuvnak a csaták,
Kegyogy be az atutakat
Ujjabb újabb győzelem sugát!

Tűzd fel mind a hősök békét
Az égboltra csillagodnak,

Tündökölni lesz a menyország,
Hogy ha ezek ott lobognak.
Trónusodnak ők szolgálnak
Legragyogóbb szivárványos ékük.
Idehaza mit temének
Választói igazolvány nélkül?

(H. M.)

DISKAI JÓZSEF.

írta: DR. LUKÁCS JÓZSEF.

Rövid vázlatot vetek ide Diskai Józsefről. Akárja még életben, hangja még főlemben, emléke pedig lelkemben.

Tagadhatatlan művészi ereje. Draga kapitális hord hangjában Lágyan, simán esengő tenorját elhallgatnám heteken át. S úgy gondolnám, hogy álmodom, hogy a mesék édes világába szállok a durva realis világotól.

Már ide s tova egy hónapja, hogy énekelt nálunk azon a szép és emlékezetes egyházi hangversenyen.

Ez előtt ismerkedtem meg vele, talán egy két héttel előbb. Egyszer aztán meganyit előttem a suve. Elmondott egyet-mást multjából, életéből. S a művészek életéretete különösen érdekes. Van benne mindig valami a rendkívüliségből. Már ez úgy velük születik, mint Isten áldotta tehetőségük.

Diskai Tapolcán született. Az apja egy szegény zsidó kántor, akinek örökségként maradt Diskaira selymes, szép, lágy hangja.

De a tehetség nem elég vagyonnak. Abból ugyan nem lehet megélni, ha nem járul hozzá az élet konjunkturáiból egy kis szerencse adag, a művésznél a protekció. Ez döntő körülmény a legtöbb Diskai pályája kezdetén.

Tanulni akart. Nem volt pénz. Már pedig tandíj nélkül egy mestro sem tanít, ha még oly esodás tehetség is lakik a növendékben. Nagy nehezen mégis összedékelte annyit, hogy egyik ének-mesterhez beiratkozott. Járt templomokba, kávéházakba, talán lebujokba is. Kínálta mindenütt a tehetséget, a hangját. Hol két koronáért, hol egy vasoraért énekelt sokat — amíg bírta. De élni kellett.

Nagy nehezen ilyenformán összedékelte annyit,

ket, amelyek hamar meg fogják teríteni számunkra a végső győzelem örömlakomáját.

Hinni, hinni, mindvégig hinni rendületlenül és föltétel nélkül: ez a mi „in hoc signo vinces“-ünk. Örendezni a jön, elborulni a rosszon; lehet; se elfizakodni, se kétségbeesni: nem szabad; jól, rosszat a magunkban vetett hittel fogadni: kell.

HIREK.

Öten oroszok dalolnak.

Lassan estvébe tértül az idő és ott, ahol a város kinyújtja kezét a mezők felé, arra, ahol már nem sétálnak puccos, parfümös dámák, csak a kíváncsi szemek elől menekülő szerelmes emberek és napfeljöttétől alkonyatig munkában görnyedő proletárok, a ringó buzatáblák tájékán, egy idomtalan raktárház kiugró mezzaninjáról bánatos, elnyúló orosz dal melódiáját hozta felénk a csodaszárnyu juniusi szél.

Öten oroszok énekeltek valami zsolozsmás, templomi enyhe dalt, amelyből — úgy tetszett — az elnyomott, vallásos alázatosságban élő szomorú szláv nemzet fájdalom csendült ki. Alig néhány ritmikára hőmpölygött az ének, változatosság, merész fordulat nem volt benne és éppen ez a messzibe tűnő egyvonaluság szűkített a ház környékén ténfergő micinknek a lelkebe, ez a szüzi enyhéség csokolta körül a sziveket és ez vitte azt a néhány embert a rengeteg távolságban élő magyar foglyok felé, akik ezen időtájt talán éppen így, mint az előttünk ülő öten oroszok, bus dalt fonnak a kanyargó Tiszáról, a magyar földről, muskátliról, harangról és a kislányról. És míg ez a néhány furcsa untaughly merengve hallgatta az öt megbékélt orosz énekét, addig e sorok illedelmes írója gondolatban ott járt a Gonesarovok, Gogolyok, Turgenyevok, Dosztojevskiek és Tolsztojk hazájában, megleste a fantaszia orosz főurakat, látta a meghunyászkodó buzszikókat, a ravasz, külvárosi cinovnikokat és elkesztette a mieinket, akik talán ugyancsak dalt zsolozsmás énekekkel vonulnak nyugovóra és mielőtt összelelkelnének az álom d. talán különne valahová es fájdas, ma éneket küldenek a Hernád vidékére és a búsza Bükk aljára, ahol úgy vanjak okat,

mint a Don vidékén ezeket a szöke, bánatos, fájdalmas legényeket.

— *Lapunk mai számából a „Színház” lérszúke miatt kimaradt.*

— **Hogy képzelik a békefeltételeket az angolok?** Nemrégiben egy angol lap, a Times, közölt erről egy mulatságos képet. A cikk írója szerint természetesen első feltétele a békének az, hogy az entente hatalmakok kikéreljék a győztes hatalmakkal szemben, mert az ellenségnek csak félig-meddig való leverése még ádázabb harcok magvát rejti. Ezután felsorolja a feltételeket: Elzász-Lotharingia visszacsatolása Franciaországhoz; Belgium kikérelése és újabb körülhatárolása, amit az ország védelmei kvetl nélkül megkövetel; a Nagyszorb- Birodalom megteremtése; önálló Lengyelország orosz fennhatóság alatt; önálló Csehszlovákia, amely befoglalná Morvaországot és Magyarország északnyugati részét; Magyarország magánlaktá részeinek és Bukovinának odaadása Romániához; Konstantinápoly átengedése Oroszországnak és szabad hajózás a Dardanellák és a Bosporusz át; az egyrészes Oroszország kiegészítése az egész orosz Teremtino, s Karintiai Alpok és a triestri partok hozzácsatolásával; az olasz uralom biztosítása az Adrián olyképen, hogy Pola, Lissa és Valona az olaszoké legyen. A központi hatalmakra hadiarcot kell követni s amug ki nem fizették, addig megmarad a kereskedelmi blokádn s német, osztrák és magyar hajók a tengeren nem közlekedhetnek. Ugyancsak az idő alatt az entente a német területeket megszállva tartaná.

És az entente mégis azt mondja, hogy nem harcolnak másért csak a szabadsáért és a kis nemzetekért. Hódítani, más nemzeteket legázni, de hogy is akarnak ők!

— **A vihar pusztítási környékünkön.** A múlt heti viharos napok a környékbeli falvakban is sok kárt okoztak, vetésben, szőlőben, gyümölcsöt, sőt a villamosapás is pusztított egyes helyeken.

U. i. Pósköfőn egy szabadságon levő katonát a szénászekér tetején sujtott agraon a villám. Rajkon pedig egy épületet hamvasztott el.

A környék többi községeiből is jelentettek jégkarakokat, mely a szépen ígérő termésben érzékeny károkat okozott.

— **Mikor ürtülnek ki az iskolahelyiségek?** A legutóbbi napokban a pozsonyi hadtestparancsnokság városunkban járván megvizsgálta a Telly-ut régi s a szentmiklósi úton levő bakukórházakat. Mivel az utóbbiak a követelményeknek még teljesen meg nem felelnek s azokon még bizonyos helyreigazításokat illetve pótlásokat kell eszközölni, az iskolák teljes kitérítése így előreláthatólag csak szeptember első napjaira fog megtörténni, ha idő közben újabb akadályok nem állnak. Miért is a tanítások valószínűleg csak október hó elsőjével lehetik kezdőket, amennyiben az iskolahelyiségek fertőtlenítése, tisztítása s beburorozása egy hónapot mindenesetre igénybe fog venni.

— **Miért nincs zsemlye?** Szinte nevezésges, hogy egy hosszú idő óta leszűnt a zsemlye sütés, melyhez a legszegényebb proletár is legalább 5

fillérekért hozzájuthatott. Nevezésges és indokolatlan pedig akkor, amikor egyik- másik éhes pékmeesterünk s főhéfer cipőkenyeret, deréce-barura sőt s azt bajnalban a borándorolt éhes alakok százával hordák szét, azaz hazabúls áron s mire az áldott nap felkél a pékmester új duzzadt erszényével lezárja boltajtaja redőnyét, mert az üzletet ő már megcsinálta. A nagyközönség lakják jól a reggeli harmattal.

— **Nincs liszt??** Dehogy nincs. Egyik-másik kereskedőnél bőven akad, ki azt azonban csak úgy bajlandó kiadni, ha kgrammonként 1 K — 1 K 20 fill. óti a markát.

Oh! tisztelt Urain mi kellene annak az éhehiénának, ki képes ilyen áron adni egy kgr. lisztet?

Nem-e kellene felbukóni, vagy azonnal az első, legértémetesebb fészé árokba vinni?

S éppen az effajta arcútanok erőszakoskodnak a legutóbbi a hatósági lisztért.

Hja! a háború mindenne felfogósítja a gazembereket.

— **Kereskedők és iparosok felmentési kérvényei.** A kerületi kereskedelmi és iparhámarak közli az érdekeltekkel, hogy a felmentési kérvények gyors és beható elintézése szempontjából szükséges a felmentési javaslatoknak akként való felvezetése, hogy világosan látható legyen, hogy az illető vállalatnál stb. hány alkalmazott volt a háború előtt, hány alkalmazottt vonult be a háború folyamán tényleges katonai szolgátra, hány egyén áll jelenleg alkalmazásban, továbbá, hány felmentési kért mióta a vállalatnál alkalmazásban. Az ezen követelményeknek meg nem felelő, hiányosul felszerelt kérvények tárgyalás nélkül fognak visszaküldötni.

— **Elhulasztott befizetés.** A nagykanizsai takarékpénztár által alapított Önségügyi Szövetkezetről a f. hó 29-én (csütörtök) eső befizetések f. hó 30-án, azaz: pénteken d. e. lesznek megtartva.

— **A háború és a közoktatás.** A kulminuszminiszter a Ház elé terjesztette jelentését az elemi népisoklárról és azok tanszervezeteiről. A statisztikai egybeállításból kitetszőleg közel tízötszeker tanító vonult hadba, kétszázkilényvelháronni cselet ezek közé természetesen nem számított be az elűntöket, köztársasághatvennyezet pedig mentesítettek. Ez idő szerint 16 890 iskolában 23 115 tanító és 11 059 tanítónő van alkalmazva. A helyzet nagy általánosságban javult a népoktatás terén, habár még mindig elég nagy számmal vannak olyan községek, amelyekben az elűnt év n rendszeres tanítás nem volt.

— **A tanító fizetése.** Dacára annak, hogy már 1916-ban evickéltünk és sok minden tekintetben előreladtunk, a régi szokások egyrésze megmaradt és a konzervativizmushoz nagy magyarok még mindig nem akarnak agódni a megnevelőből. Ezt bizonyítja a többek között az a most megjelent pályázati hirdetés is, amely azt foglalja magában, hogy a balatonkessői kántortartói állás megürösödött és hogy az a boldog halandó, aki elfogja nyerni, milyen javadalmazásban részesül. Mondja pedig a hirdetésny a következőket:

„Javadalom közpéző 31 kor. 50 f. Didacticum helyett 8 kor. 40 fill., coquia helyett első évben 42 kor. Buza 18 fill. 70 l. Hus 28 kg. és ün-

nepi diákjok tartására marhabus ismét 28 kg. Só 28 kg. Faggyu 8 kg. 40 dkg. Koleskása 12. l. 74 dl. Tüzelőfa 18 köbm. 68 köböm. Egy fertálytelek szántóföld, munkálja, természet lakaraja, behordja az egyháza. Legelőilleték hat hold, művelheti a tanító. Széna a helység rétféről 6 q 72 kg. Tandíjválság címén 307 kor 20 fill. Borkollekta helyett 200 kor. Polgári adót az egyház fizeti. Trágyát éventekint kihordja az egyház. Temetési stófk szabályzat szerint.

— **Étlap Breszt-Litovszkban** A jól szervezett német városokban találnak még módot, hogy a közönség megfizethesse ebédjét. Egy magyar ember Breszt-Litovszkban (Varsó és Kowel között) az egyik berlini özemtársaság elküldött vendéglőjében ebédelt május 25-én s elhozta onnét az étlapot, melynek árai jóval alatta marának a mi étlapjaink árának. Levest már 30 pfeningért, omlettet 1 márkáért, tojást 80 pf., szalámit 1.50, frankfurtert mellesléltet 75 pf., húsleves 1.50, nyulat 1 márká, borjúsültet és zöldségeket 1.50-ért kapni Legdrágább étel a filé, melynek 2 márká az ára. Prima sós-uborka darabja 30 pf. A tézsan-eméket is aránytalanul olcsóbbak, mint nálunk.

— **Az utazási igazolványok korlátozása.** Az utazási igazolványok dolgában a főkupitányaság a következő hivatalos értesítést teszi közzé: A hadsereg főparancsnoksága fontos közgazdasági és közlekedési érdekek előmozdítása céljából a külső hadművelési területek és az orsz. belseje közé lévő határvonalak elhelyezését határozta el a külső hadművelési területek kivételével az északieli hadszíntéren Magyarországon: Trencsén, Turóc, Árva, Liptó, Szepes, Abauj-Torna, Sáros, Zemplén, Szabolcs, Ung, Bereg, Ugocsa vármegyék és Kassa szabad királyi város, Ausztriában: Mítel, Neutitschein, Mährisch-Weiskirchen és Wallachsch-Meseritsch mornvárosai, továbbá Troppau és Wagstadt sziléziai kerületi kapitányságok; a délkeleti hadszíntéren: Bács-Bodrog és Baranyavármegyék, valamint Baja, Zombor, Szabadka, Pécs és Ujvidék városok; a délnyugati hadszíntéren Ausztriában; és pedig Szaleburg hercegségben Szaleburg és Hallein kerületi kapitányságok. Itáliországban: Görömbing, Liezen, Leoben, Bruck an der Mur, Mürczschlag, Graz, Waiz, Hartberg és Feldbach kerületi kapitányságok. A jelzett, most már az ország belsejéhez tartozó területekre az utazások tehát, a mennyiben nem hadművelési területi határvonalon át történnek, igazolási kötelezettség alá nem esnek.

— **Élelmiszerdrágaság az ostromlott Párisban** Az élelmiszerdrágaság ma is elviselhetetlen, de az 1870-es háborúban Páris lakói az ostrom alatt sokkal, de sokkal rosszabb helyzetben voltak. Egy falragasz, a melynek hirdetésére késő-gödelben, a következőkben rendel el az élelmiszerek iránt az ostromlott Párisban:

Egy font elefanthu 20 frank,
egy font melvhu 15 frank,
egy napos malac 580 korona
egy félfont sózott vaj 40 frank,
félfont friss vaj 50 frank,
egy doboz sardínia 12.50 frank,
egy font konzervált marhalus 15 frank,
egy font lóhús 6 frank,

egy font Gruyère sajt 30 frank,
egy font sonka 45 frank,
egy font szalonna 22 frank,
egy házinyul 60 frank,
egy nyul 75 frank,
egy friss tojás 2.75 frank,
egy liba 175 frank,
egy veréb 1.50 frank,
egy galamb 14.50 frank,
egy tyúk 7 frank,
egy macska 15 frank,
egy keltáposzta 12 frank,
egy véka burgonya 50 frank,
egy patkány 2.25 frank,
egy lónt kutyahús 3.50 frank,
egy onl számköcs 12.50 frank

A falragasz alján még ez a megjegyzés van: A németi gárda katonái naponta 1.50 frank' szoldot kapnak.

— **Doberdói hős** az elemi iskolában Novoszél János zentai elemi iskola igazgatójának jelentkezett egy katonára, Kállai György zenta-földmegyei lakos, a ki békéidőben napszamos volt. Kállai bejelentette, hogy vizsgálni akar az elemi iskola negyedik osztályából Magasabb alifelső rangját és a vizsgáért érmeke szorozatát Kállai a doberdói fensiknek szerezte, mint szakparancsnok. Egyszer az olaszok eszvevették támadása idején feljé lovagolt az ezredparancsnok és kéri:

Tudná maga ezt a területet nyolc napig tartani?

— Tudom.

— És ha nem?

— Akkor magam is itt maradok.

Kállai György nem veszté oda, a terepet azonban tartotta, nyolc nap és nyolc éjjel volt talpon s akkor is rá kellett parancsolni külön, hogy menjen pihenni, aludni. A jutalma magasabb rang és a vizsgáért érme volt. Később a hadvezetésnek katonai felsőbb kiképzése utalta zentai paraszifut és ehhez volt szüksége az elemi iskolai végbizonnyitványra. Kállai természetesen kitűnő sikerrrel tette le a vizsgát az elemi iskola negyedik osztályából.

— **Egy jó utcai örökség.** Vilmos német császár — mint a Kreuzzeitung írja — a háborúban állandóan magával hord egy ének- és imádságos könyvet, melyet atyjától örökölt. Atyja, Frigyes, mint trónörökös már állandóan magánál hordta ezt a könyveket, melynek elején irópapír van bekötve jegyzetek céljára, melyre Frigyes sok érdekes dolgot írt. Itt részlete is feljegyezte, hogy mely háborúban s utközettekben volt nála a könyvesék. Kiténik ebből, hogy miként most Vilmos császár, ugy Frigyes is állandóan magánál hordta ezen örökséget, melyre megjegyzi egy német lap, hogy legyen az apjának állása, amint az ő imádságos könyveskéje, állandóan a német eszáránál.

— **Szabadságszolg és felmentés** A harcstéren, illetve a hadi-közvetben szolgálatot teljesítő egyének szabadegyelése illetve felmentése iránt a közgazdasági hatóságok miniszter, főispán, stb. utján folyamodni nem lehet, mert ezeknek csak az illetékes csapatparancsnokságok engedélyeztetnek rövidebb szabadságot, kihallgatáson, szóbeli kérelemre.

A harcstéren levő hadimunkások kivételével esetekben kicserélhetők, de csak akkor, ha katonai beosztásuk ezt megengedi és helyettük olyanokat rendelnek ki, akik az ő munkájuk teljesítésére feltétlenül alkalmasak és akiket a népfelkelő bemutató szemlék egyetemes szolgálatra alkalmaznának osztályoztak. Figyelmeztetik a közönséget arra is, hogy a harcstérről, illetve a hadtáp körletből rövidebb időre szabadságszolgálat egyének szabadságának meghosszabbítása a közgazdasági hatóság után szintén nem eszközölhető ki.

— **Új rendelet a marhaállomány védelméről** A hádsereg fokozott huasszükséglete és a háború hosszú tartama olyan intézkedéseket tesznek szükségessé, a melyek az állatállomány védelméről, különösen pedig az utánpótlásról gondoskodnak. Az intézkedések legfontosabbja a tehén- és borjúállomány érintetlenségének biztosítása, a mi csak szigorú vagatási tilalmak kibocsátásával lehetséges. Most ez irányban komoly intézkedés történt, a mennyiben a földművelésügyi miniszter rendeletet küldött az összes állattartási és állategészségügyi hatóságokhoz, a melyben kimondja, hogy ezentul hasas tehének és három évesnél fiatalabb szűkek, illetve szűborjúk levágását a legszigorúbban megtiltja és az erre vonatkozó régebbi rendeletek utjánban tartásában utasítja a huasszolgálatot, hogy a megnevezett állatok levágását minden körülmények közt akadályozzák meg. A rendelet megszegését kihágásnak minősíti, a melyet fogházbüntetéssel sújtanak.

— **Színhazi hírek.** Pénteken, június hó 30-án rendkívül kacsagató ténés nagy operette újdonság katonazenekar kísérettel itt előzött. A derek Fridolin. Operette 3 felvonásban. Szombatban július hó 1-én katonazenekar kísérettel: Szulamith, Goldfaden nagy operette, melyben a „Kol nidreht“ Németh Nándor énekl. Vasárnap, július 2-án két előadás: Déltűn (félhílyárrakkal Eleven ördög, operette. Este rendes helyárakkal Sárka csikó énekes népszínmű 3 felv.

— **Vöröskereszt tabori mise.** Péter és Pál, a világotostok napján folyt le a főgimnázium udvarán a helybeli vöröskereszt délelőtti ünnepe. Az egész nagy teret megtöltötték a sebesült harcosok s a helybeli közönség. Az udvar keleti végén volt felállítva a tábortábor az ottláról és a szűkekkel, amelyekkel idősök díszítse egy a körház sebesülteinek, valamint nemes lelki áplónőinek érdeme. Hala érte!

Pont 10 órákor a Landw-hr zenekar nyitánya után Dr. Lukács József főgimn. tanár lépett a szót székre. Szeretettel szölt a sebesültekhez s a lelkekre imarkolt, amikor az itthonmaradottak kötelesegeiről beszélt a harcstéren kúzdó s az itthonapolt nemzettel szemben.

A harcöltő nemzet ott kúnn a frontokon egész valóját, életét, likét áldozza fel, így, hogy mi, az itthonmaradt nemzet ne fillérekkel, de nemes lélekkel röjünk le tehetségnök szerint hálaikat irántuk.

A fenséges gondolatok, amelyeket frappans fordulatok élénkítették, felkésztettek a hallgatóságot s megnyugtatták a katonákat, hogy a vallásos igralmaság dolgozik, tarad értek, szíveket, lelkeket mozgat és nem el egy szűb, egy jobb jóvá ford. amelynek e lja a dolgozó munkás — de nem a szaronyos, ékrazitos — „Pax“.

Harvath Péter és Csányi László hittudomány-hallgatók szöglétével Kristófok Vendel tábortól kész-kelebrálta az ünnepes szent misét. Intenőjét bizony megalhatta az Eg s a díszösöges béke igértében szöglé nyugozással borult a kéklő menyholt a könyvzattá haza ford.

A zenekar s a főgimnázium helybeli növendékeinek éneke szépen illeszkedett be a legfelsőbb alkalmas körletbe. A zenekarok b tanításáért Katt dirigens-ileti a díszes. A hála, s az egész ünnepest rendezése Dr. Frankl ezredparancsnok, kórházparancsnok és Kristófok Vendel tábortól lelke érdeme. A Vöröskereszt déltűn ünneperől a jövő szombatban referálunk.

Os. L.

BERLIN

NAGYMOZDÓ SZÍNHÁZBA.

szombati és vasárnap tartatik előadás a legérdekesebb és a legválogatottabb műsorból van összeállítva. — A „BERLIN” színház agilis igazgatója, hogy az előadásokat még érdekesebbé tegye, egy új modern, a mai korának megfelelő, legújabb szerkezetű vetítógépet szerzett be, miáltal a képeket még sokkal szebb és tisztább kivitelben mutathatja be a m. tisztelt közönségnek. A „BERLIN” mozgószínház előadásai nem szorulnak díszretre. Ezt csak látni kell mindenkinek. — Hiszenek és remélik, hogy a t. Közönség az igazgatóság fáradságát és áldozatkészségét az előadások tömeges látogatásával fogja honorálni.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A teljes munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ér. Mindenkinél érdekesebb és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrésztől szigorúan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelmi és jogtörténelmi mozaiknak ismeretes minden az utóbbi tudásának szűksége érezi. A mű ára 4 korona. — Kapható ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— Új Idők. A világháború leghűbb krónikása, irásban és képen az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világréta harcainak történelmi, azt mind elénk tárja festői szépségű képekben. Érdekesség, művészi kiváló és előkelő illás jellemli Herceg Ferenc hetilapját, az Új Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— A „Vasárnapi Ujság” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. Világ-krónika-vel együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-tér 4.). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilapot (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek gazdagítják ki. A kitűnő lapot megleően ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatvány-számtól késéggel küld a kiadóhivatal.

ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Közgazdasági rovat

Napihírek

napoakénti szenzációit az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkezdveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyike: „Az Asszonyoknak”, a másik az „A Gyermeknek”.

Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetéről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitűnő megismerkedett naplap keretében értesülni, észesse elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre	32 korona.
Félévre	16 „
Negyedévre	8 „
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rákóczi ut 54. szám.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárazulni veszenyőársainkat. Az életmódság nem

ÁLL

gyeiből, minthogy ne késsünk egy pillanatra sem, hanem soron kívül vegyük igly.

A

„Zalai Kozlony” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetési út megtalálja. A hirdető rövidlő alatt meggyőződik az erőtől győrtől annak határozottan

VAKNAK

ell lenni, a ki nem látja a „Zalai Kozlony” számos fejlődését, az pedig világosan jellemzi, hogy

AZ

ezzen lapban megjelöl minden hirdetésnek ellő haszná van. Szemesnek áll a világvaknak az

ALAMIZSNAI

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban és névjegyekben

Nyomatványok izéles kivitelben jutányos árban gyorsan késáittetnek.

Fantáziaték részére szükséges cikkek

dús raktára

Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok

nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetéseket díjazásb. szerint.

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor., félévre 5 korona, negyedévre 2 korona, 50 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

Új élelmezési rend.

Az amerikai elnöknek békerevényei vannak, Svájcban pedig a szövetség tanács aláírásokat gyűjtet egy olyan kérvényhez, amelyben a tanácsot fölkéri a békeakció megkezdésére.

A pápa is sok levelet küldött már szét a béke érdekében, de az ő helyzete nagyon bajos. Spanyolországból is hallatszanak hírek afelől, hogy szeretnének közbelépni a béke érdekében. Az amerikai „Associated Press” új európai képviselője, aki nyolcszáz amerikai lapnak küldi a tudósításait azt mondja, hogy Amerika népe már csak azért is kívánja a mielőbbi békekötést, mert a háború okozta drágaságot még ott is minden vonalon megérik.

Ezekkel szemben a német Localanzeiger azt mondja, hogy a békekisérletek ez idő szerint illtve legalább is a nyár utánnig meddők maradnak. A lap szerint az antant belátta ugyan már azt, hogy fegyverrel new győzheti le Németországot. Azt

is hiába várták, hogy a németeknek elfogy a katonájuk és a municiójuk.

Most már csak abba az egy reményiségbe fogóznak, hogy a németeknek az idei termés learatása, behordása, földolgozása, előtt elfogy az élelmiszerük. Csak — mondja az említett lap — ha majd azt is belátják, hogy ez a reményiségük sem vált be.

Németországot pedig kiéheztetni nem bírják. A termés beérése napról-napra jobban közeleg s va 1 annyi élelmiszer a rak-tárakban, a mennyivel addig kibírják. De csinyján kell vele bánni, az tény. A németek azonban ezt nemcsak mondják, de meg is teszik. Egy olyan állami élelmezési és ellátási hivatalt csináltak, a melynek a főnöke szinte diktátori hatalommal rendelkezik és — az intézkedéseiben ő a legfelsőbb fórum.

Mert hiszen az kétségtelen, hogy a németeknél is voltak visszaélések, üzérkedések, spekulálások, ezt mutatják az idevágó intézkedéseik és a visszaélők ellen hozott ítéleteik, a mik a szigorúságuk által tüntek

ki. De most majd új rendet csinálnak s tudvalvő róluk, hogy elég alaposággal szokták megfontolni a rendszereiket.

Ugy látszik hogy az új élelmezési diktatura azon az alapon indul majd ki, hogy senkinek sincsen három gyomra.

Ne állhasson elő az a helyzet, hogy az egyiknek csak kevés jut, mert a kis pénzével nem bírja az árakat megfizetni, míg a másik három gyomra is ehet, mert a vagyoni állapota megengedi, hogy a tulhajtott árakat is megfizesse. Hogy azután ezt a kérdést miként bogyozzák ki a csomóból, az még kétséges.

Az első tényük eddig, az, hogy az élelmezési országos diktátor maga mellé első segédül nem hivatalnokot vagy szobatudóst vett, hanem egy egyszerű szocialistát, akinek azonban a népelelmezési ügyekben nagy gyakorlati ismeretei vannak.

Majd elvállik, hogy mit tudnak ezen a téren produkálni a németek.

Impressiók.

I.

Borzasztó az idők tanuja,
Borzasztó ez új századunk,
Van már aszonymból orvos, ügyvéd,
Van tanár, van vasutasunk.

Irnok, díjnok, villamoskonduktor,
Postás, távirás is, de l' y.
Most legutóbb kéményseprőnek áll,
Egy merész hölgy, ki jár házak csúcsán.

S még csodából kisérem bontakozom,
Hallom, hogy van már kömvés.
Nemsokára megfogjuk írni, hogy
Lesz szoknyás szabadkömvés.

II.

Valamikor szépen hangzott
Magyar nőnek: Mari, Julcsa,
Lidi, Teréz, Kata, Margit,
Rózi, Magda, Erzsi, Borcsa.

Most egy báli referendán:
Maeri, Paczi, Neda, Vali,
Dajsi, Mádi, Máneci, Gaga,
Nusi, Dusi, Anka, Gabi

S tovább: Kiti, Gigi, Ili,
Ceca, Ibi, Zsazsa, Lola,
Mind női név! Amde bátran,
Futhat vele bárki lova.

III.

A pincérfiuk is cenzurálnak,
Hogy haladunk, én Istenem!
Maholnap a számár és kecske is,
Curázsra, folyamra megyen.
A pikkolókat megtanítják:
Egy literbe víz mennyi kell,
S hány számlán 2×5 = 20 leszén,
Hogy kell előttni vicekkel...

IV.

Valamikor bokorugrós,
Falusi nép ült a sorban
S árulta a szép mosolygó,
Gyámölcsöt a kosarakban.

Most a szurtos gyékény alatt,
Jebezus anyja árul,
Hát csoda-e hogy a világ,
Duplán triplán jól megdrágul.

Róthné, Weiszné, Grünóé, Schwarzonné,
Képezik a kofa népet —
Jó Isten! hogy levetkőztök,
Azt a sok szép régi képet.

V.

A franciák sorba bezártak,
Zárdát, iskolát, templomot,
Minden helyet, a honnan lelkük,
S szívök táplálékot kapott.
Most, csak kofesma s mulató járja,
Ima helyen kánkán divik,
Mégérjünk még, hogy könnyel loesolják,
A templomok dult követit.

VI.

Temetnek ott künn Amerikában, ...
Egy nap e nélkül nem mulik,
Hogy egy magyart ki ne vigyenek. —
A temető velük telik.

Színház.

Az elmúlt három nap színházi eseménye sem szükkölködik szenzáció nélkül. Szereplő művészeink e három napon is kitétek magukért s derekasan megmutatták, hogy nem annyira a gázi, mint inkább a tisztá művészet érdekli és lelkesíti őket. A konzorcium ezer nyomorusága sem apasztotta le a pályájukhoz való ragaszkodást s minden este friss, úde jókedv és művészi erő gyöngyözik elő játéuk nyomán. Szerdán este a *Legénybucsu* pergett a színpadon. Erre a darabra csak azt mondhatjuk kritikaként — tökéletes az együttes. Hiba és szertelenség nem igen ékteleníti. Atézett volt minden szó, minden mozdulat, mint a játékos gyermeke. Nem keresett, nem mesterkelt, hanem szívőből és lélekből fakad, az élet humorát vetíti Peterly Etel, Tóth, Izsó játékan — akiket a mult számunkban méltattunk — Borbély és Latabár szereplése előtt sem szabad szemet hunynunk. Izig-végig művésze és mestere a táncnak Latabár. Alakja és szereplése a közönség tetszéséncz osztatlan tárgya. Légies könnyedséggel mozog s ebben egyetlen egy társa sem tudja őt

utolérni. Szereplése szintén azonos a sikerrel — bátran mondhatjuk. A modern operettek egyik nélkülözhetetlenje ő, erről már meggyőződünk. Borbély játéka sem sikertelen. Ő is ért a hatás színskálájához.

Csütörtökön a *Drótoslót* ment. Az operettek tisztább és üdőbb korszakából való ez még, amikor a beszédes libretto drámai erőt is lehelte ki magából, s amikor ehhez volt bő mondanivalója a zenének is. Borbély Sándor (Pfefferkorn) szerepe ezuttal is megerősítette rólunk mondott ítéletünket. Eleven klissé volt bizonyos világából. Mellette Rákossy, Peterdy, Tóth, Német, Réthy Margit keltettek hatást eleven szereplésükkel. A mellékszerepek kreálói is alkalmasan illeszkedtek el a siker tablóján. Itt azonban külön dicsérettel kell megemlékeznünk a zenekar játékaról, amelynek szingazdag és kifejező játéklában igaz gyönyörűség telt a közönségnek. Szinte önfeláldan hallgattuk Kattirigens gárdájának szereplését, amely nem mindennapi volt. Ujból élveztük őket, újból meg is dicséjük.

Pénteken Barta Lajos szenzációs színműve a *Szeretem* volt a műsoron. Az élet ezerféle rafinériájának egy darabja reflektálódott ebben a darabban. Amit azonban a darab drámai szempontból nélkülözött, a

gyorsan pergő mozgalmasság, azt belevette Izsó, Szűcs Irén, Csige Böske — aki nélkül unott volt — Zsigmond Margit, Rákossy szerepe, akikhez Papp István is tehetségesen simul rövid szerepében.

Szombaton a *Tiszavirág*.

Vasárnap az *Aréndás zsidó megy*.

Kritikus.

Gyűjtünk gyógynövényeket, barackmagot és szilvamagot.

A Hadseregélyező Hivatal által megindított gyógynövény gyűjtést akció felhívja az áldozatkész közönség figyelmét arra, hogy miként lehet, a normális időben veszendőbe menő, vagy elhanyagolt anyagokból a hadviselésre nézve igen fontos értékeket teremteni. A mezőkön ingyen viritó gyógynövényeket, a barack és szilvamagvat csak össze kell szedni és egy kis fáradsággal, anyagi áldozat nélkül hathatósan segíthetjük a hadsereget, mely a gyógyszereket megkapja és a hősök övegyeit, kiknek az értékesítés összege jut. A barack és szilva magjából olajat préselnek, mely a gyógyászatban fontos mandulaolajat helyettesíti.

Mert nines munka, éhen vesznek százan,
Oda künn a vágyott új hazában,
S aki kap is munkát, hej, nagyon meghánja,
Leapritja a gyár, előli a bánya
Jobb édes véreim ithoni hazánkban,
Sült főtt krumpli mellett,
Hiszen őseinknek szinte csak így tellett,
S vágyat még sem keltett,
Hont, hazát cserélni,
Édes magyár népem te is maradj ithon,
Fogadj szót, ne menj ki,
Sovány falatodnak a hont levegő,
Lesz majd fűszerszáma.
Égy igazi magyar nem vágyhatik oda,
Ki, Amerikába.

VII.

A villamoskocsik harangját,
Ahogy szólni hallom az utcákon át,
Örökké arra gondolok:
Mikor ugy elűntek egyet
Rogtón mindjárt esendülhetnek,
Azért alkalmaztak harangot,
Mindig szóló lélekharangot.

VIII.

Ablakomból a moziba látok,
Igyekeznek, futnak a leányok.

Ne te, ne! Mit adnak máma?
Rá is nézek a programjára,
Olvasom szemüvegen át:
„Égy esaládi tragédiát
Melyben a férj mást szeretett,
S kéának esett...
A nő pedig a hullámsírba,
Vitte kis árvaát sírba“...
Mai morál:
Éz ma a népnek bibliája —
Alászolgája!...

IX.

De sok halott van eltemetve,
De sok halott jön meg, mozog,
De sok halott van elfelejtve,
De sok, ki közsájon forog.
Egyik halottnak pusztá sírján,
Nem kerül egy rossz mécsdarab,
A másiknak fáklásmenettel,
Diszeleg a rongyfolté had,
Óh ez a kor szörnyő talány,
De mindig is így volt talán?

X.

Pályatvédt emberekből,
Áll a világ mai nap.
Prókátor színművet írják,
Piktör novellákba kap.

Grájler lesz a színiüvősből
Báró „Zahkollner“-nek áll.
Boltoslegény uniformban.
Egy országot lepipál.
Színésziskolára pislog,
A szűléznő, s díjak ur
Lesz ma a kiszolgált zsoldár,
Mert a toll nem vág, s sz szur.
Mágnás tyukszemirtőt készít
Regényt ír az asztalos,
Szabólegény táncmester lesz,
S fényképek a kubikot
Megőrjük, hogy nem sokára.
Bankár hittéríteni megy,
S Mohamedhez tisztelgüni,
Csakugyan eljár a hegy.

XI.

A böles a dolgot úgy veszi,
Ahogy jön és nem válogat,
Ábrándokat nem szó sba,
S nem ismer balga álmokat.
Ha van mit enni, hát eszik,
Ha nines, koplál, meddig lehet,
Aztán kampe, — azért látunk,
Éhen meghalni böleseket.

XII.

Kiesapott a Balaton a medréből,
Mint mikor a vad felrebben fektéből,

E magvakat teljesen száraz állapotban, csonthéjakkal együtt küldjük be, a csomagokat a posta és vasút bérmentve veszi fel, ha „gyógynövény“ tartalomra vannak jelezve, a Hadsegélyző Hivatalnak V., Akadémia-utca 17. címezve.

A gyógynövények iránt érdeklődőknek a Hadsegélyző Hivatal kívánatra tájékoztatót küld. Hársfaviág, bodzavirág, nadragulya, beléndek, arnika, pipacs, orvosi székfű, ezerjófű, üröm, ökörfarkkóró, ziliz levele, anyaróz, redősirom stb. mind gyűjthetők, de csak azon növényekről kérjünk utasítást, amelyek az illető vidéken tényleg előforulnak.

Adakozzunk a Vörös Kereszt egyesületnek

HÍREK.

A negyedik hadikölcsön kötvényei.

A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank nagyközönségi főkeze ez uton értesíti ügyfeleit, hogy a IV. hadikölcsön 6 százalékos és 5 és fél százalékos végleges kötvényei már megjelentek és azok az annak idején kiadott pénztári elismervények beszoállítására ellenében a bank pénztáránál a hivatalos órák alatt délelőtti 9—1-gig átvehetők.

Nagy haraggal lépett ki a partjára.
Megtöbbször az ember zugó hangjára.

Mi lehet a Balaton, mi lelte,
Mért haragos, mért oly boros a kedve?
A hány köztény, z-sába fekély van Pesten,
Mind ott futreng, benne firdik napesten.

XIII.

Aki panaszkodik, hogy drága az élet,
Fogadja el szépen az én recipimét
Ájánlom a nyárra,
A tengeri s az ugorka jövő szezójára
Négy fillér lesz majd egy darab főt tengeri ára.
Sintnyug kovászos ugorka, mint a kezem száza
Nem muszaj rizscocho, sem böfököket enni,
Az a fő, hogy a gyomornak legyen mit bevenni,
Négy nagy ugorkával, hat eső tengerivel,
Rendben vagy, egész nap így 40 fillérral.

XIV.

Öt krajárért borotváltnak Budapesten:
Nem is utcán, díszes termen,
Elég olesó!
Nines semmi szó...
Pedig van még olesóbb ennél.
A mit fráter alig hiándól,
Pedig hát a paraszt minket,
lagyen borotválgat regen,
S törjék szépen.

Zombory Gyula.

Egy ur aki nem fél a hatóságától

aki az egyet kerti séhány tőszomszódjában valóság-gal dísznő- és trágyatelepet tart fenn, hogy az idő-lesre vágyó közönség apraja-nagyja bőségesen élvez-tesse a dísznő- és trágya édes vanília illatát s a ró-fogés bájos diszantját.

Szó sincs róla, hogy a dísznőhíralás, külön-son ott is a markát, az időlőli vágyó közönség ha-son megtörténik, nem megvetendő haszonnal jár, sőt nemzetgazdasági szempontból is méltánylandó — irigylendő kőrtelmény, különösen a jelen nehéz vi-sszonyok között.

Azonban ha ebből az illető urnak busás ha-son ott is a markát, az időlőli vágyó közönség ha-son tartozik a haszon arányában a dísznő- és trágya pár-fünnőt (törelmesen beszívni, — akkor, amikor az illető ur, aki tudtunkkal városi képviselő is, nehogy a kel-lemes illattal neki is megkelljen barátkoznia, attól lehetőleg távol levegőzik

Mint tudjuk, amiatt az illető képviselő ur a helyi hatóság által már egy ízben figyelmeztetve lett, de ugyálszik nem nagy a respektus.

Azonban azt hisszük, hogy az illető urat egy kicsit nyomatékosabban fogják felvilágosítani, ami feltétlenül kívánatos, tün képviselői minőségében is fog reagálni a reglama érzékenyebb érteinek hatása alatt.

Egy Kölcsey-üti lakos

Azok a bizonyos számloló cédulák.

melyek egyik-másik vendéglőben és kávéházban hasz-nálatban vannak s amelyekre városunk címerével a Jóléti iroda vignettája van reányomva, a figyelmes közönség aziránti érdeklődését semmiképen nem ke-rülhetik el, — hogy vajon az illető jegyek miért nincesnek iktató számmal ellátva, melynek alapján azok elszámolása kell, hogy megtörténjen?

Ezt részben a lelkiismeretes elszámolás meg-követeli, — de olyasféle gyauat is kelthet a közön-ség lelkében, hogy vajon az illető számloló cédulák tényleg a Jóléti irodától származnak-e?

Amikor ezeket leírjuk, csak azon óhajunknak adunk kifejezést, hogy tán jó lenné az illetőktől számon kőrni, hogy azon számloló cédulákat honnan szerezték be?

Az aprópénz elrajtése

A pénzügyminiszterium rendeletét adott ki, amely szerint a dohánykiszárusok dohányvetel alkalmával kötelesek a vételár 10 százalékát aprópénzben fizetni s ha ezt nem teszik, a dohánynagyárus jogosult a dohányok kiszolgáltatását megtagadni. Ezen rendeletnek az a célja, hogy az aprópénz eldugását megakadályozza, mintán a jelenségek azt mutatják, hogy különösen faluhelyen a nép minden ok nélkül az aprópénzt elrejtji és azzal a pénz forgalmát tel-jesen megbénítja.

Ellitelt hadserogszállítók

Az eperjesi törvényszék nemrég tárgyalta Grün Lajos eperjesi cukrász és társai hadserogszállítási bünygyét. Grün penészes és kisebb súlyu ke-nyeret szállított a hadserognek — azonban a bíró-ság bizonyítékok hiánya miatt a vádlottakat felmen-

tette. A Kuria, ma Grün két évi börtönrre és két-ezer koronára, vádlottársai közül Grün Jakab Ernőt három hónapi fogházra és száz koronára, Ungár Fülöpöt kétezeröttszáz korona pénzbüntetésre ítélték el.

Az efféle viész lepedő nálunk sem ártana né-hány telhetetlen híatlának, hogy teljesen lehútsa s kijózanítsa őket.

Korai jóslat.

Egy öregedő kisasszonynak megjósolta egy jósnő, hogy férjhez fog menni és a férje kapitány lesz.

A kisasszony várt egy pár hónapig, de mikor a kapitány még sem jelentkezett felkerest: a jósnőt és szemérvetette:

— Látna, a kapitány még nem jött el. Mi van vele?

— Hja, kedves kisasszony, — mondta a jósnő — én nem mondtam azt, hogy rögtön jelentkezik a kapitány. Csak legyen türelmesmel, a kapitány most még csak kadót...

A dolgoz ember.

Egy nagy építkezés körül egy kőművesforma ember esavarog. Észreveszi a pallér és a munkás-hiányra való tekintettel rászól:

— Mit sőtál itt? Talán munkát keres?

— Mire az ember méltatlanokdva válaszol:

— Nana, nem kell mindjárt rosszat gondolni az emberről. Inkább olmegyek.

A csaplési eredmények kötelező bejelentése.

A kormány rendeletét adott ki, mely szerint bármily csaplégőppel kiespelt kenyérmagvakat és zabot köteles vagy a csaplégép birtokosa, vagy annak bérlője hetenként minden vasárnap, illetve a csaplés befejezését követő napon a községi előjáróságnál be-jelenteni, ahol e célból megfelelő bejelentő lapok állnak rendelkezésére. Az előjáróságok kötelesek vi-sszont a csapléttulajdonosok, bérlők és kezelők növ-jegyzékét statisztikai hivatalnak bejelenteni, melynek igazolt megbizottság az adatok helyességéről a helyszí-nen meggyőződést szerezhetnek.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvtái javára!

Hadsegélyző Hivatal fő-pénztára, Képviselőház.

A hústalan napokon fogyasztható hus termékek.

A hústalan napokon forgalomba hozható és fogyasztható hústermékek megállapításáról a kormány rendeletét adott ki. A forgalomba hozható hústermékek a következők: az agy- és gerinevelő, a nyelv, a tüdő, a szív, a máj, a hasnyálmirigy, (felhár máj), a keresztmirigy, (borjimirigy, Bries), a pacal, a borjufodor, a lép, a vese, a tőgy, az orr, a csont, a marhaköröm, — a borjufő, a borjuláb, a sertéseláb, a sertésköröm, zottésbőrke (kocsonyahus).

„BERLIN”

NAGYMOZDÓ SZÍNHÁZBAN

sombath és vasárnap tartatik előadás a legérdekesebb és a legválogatottabb műsorból van összeállítva. — A „BERLIN” színház agilis igazgatója, hogy az előadásokat még érdekesebbé tegye, egy új modern, a mai kor-szakkal megfelelő, legújabb szerkezetű vetítőgépet szerzett be, miáltal a képeket még sokkal szebb és tisztább kivitelben mutathatja be a m. tisztelt közönségnek. A „BERLIN” mozgószínház előadásai nem szorulnak dícséretre. Ezt csak látni kell mindenkinek. — Hiszünk és reméljük, hogy a t. Közönség az igazgatóság fáradságát és áldozatkészségét az előadások tömeges látogatásával fogja honorálni.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vasok munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinek érdekes és tanulságos olvasmány, amely míg egyrésztől szigoruan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Új Idők.** A világháború leghőbb krónikása, irásban és képből az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világházi harcainak történetét, azt mind előnk tárja fel a legújabb képekben. Érdekesség, művészi művelés és előkelő illusztráció Herceg Ferenc kezébe, az Új Idők. melynek minden száma aktuális közleményekben, elbeszélésekben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— A **„Vasárnap Ujság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnap Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnap Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Népnap”, a legolvasmányosabb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **„Élet”** szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztői Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot meglehetősen olcsón olvassák figyelmükbe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/a. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámmal készségiel küld a kiadóhivatal.

ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és tkrképpel

Napihirek

Közgazdasági rovat

naponkénti szenzációi az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkeveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyok”, a másik a: „A Gyermekeknek.”

— **Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan értekezik egy kitérőben megörökösített naplaj keretében értesül, fizesse elő az AZ UJSÁG-ot.**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre 62 korona.
Félévre 32
Negyedévre 16
Egy hónapra 8 k. 50 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.
VII. Rákóczi ut 54. szám.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni vor-senyntársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillan-tig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zalai Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirtető

VILÁG

hirtetéseit itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohanos fejlődését, ez pedig világosan jel-lemzi, hogy

AZ

ezen lapban megjelöl minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ, vaknak az

ALAMIZSNA!

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból és névjegyekben
Nyomatványok izésses kivitelben jutányos árban gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deákter 1.
Telefon: 182. — Hirdetések árszabás szerint.

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Fülszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenként kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

Pénz a semmiből.

Segítsük a hadiárvékat.

Budapestem pár hónap előtt egy olyan üdvös mozgalmat indított meg a Hadsegélyző Hivatal, amely azóta több százezer koronát hozott össze — semmiből. A pénz a háboruban elesett hősök özvegyeinek és árvaiknak segítésére fordítódik.

Annyiból áll az egész csuda, hogy amit azelőtt a pesti bércaská-nyak és budai öreg házak lakói a szemeteskoszra öntöttek, most néhány hónap óta szépen berakták a Hadsegélyzőnek gyűjtőkocsijaiba. Ringyet-rongyot, mindenféle lim-lomot, dírdarab hulladékot, ami a háztartásban már amugy is kellemetlen, alkalmatlan, elküldték a Hadsegélyzőnek,

Ki hitte volna a háború előtt, hogy még az ilyesemből is pénzt lehet csinálni! Pedig a Hadsegélyző azt csinált belőle. Jó sulyos százezeket. Hej, a háború minden nyomorúsága mellett is, bizonyos tekinte-

tekben mégis jó iskola. Sok minden olyasmire megtanít, amiről azelőtt a büszke magyar faj még csak tudni is méltóságán alulinak tartotta volna.

Rongyszedés? Az csak fűtűlős zsidónak való. És lime most Budapesten finom urak, mágnáskisasszonyok, — milliomosok háznépei és pengő sarkantyus fényes katonatisztek foglalkoznak vele. És mindnyájan nagyon boldegek, hogy az azelőtt kissé gyanus, de most már határozottan nemessé tett foglalkozás divattá lett és pompásan sikerült. Mert a rongyszedés valóban kitűnő üzlet — a közügy javára.

Abból áll az egész mesterség, amit már mondtunk, hogy mindenféle hasznavehetetlen hulladékot, posztódarabot, fehérnemű rongyot, szétfoszott szőnyeget, félretaposott gummisarkot, vagy akár kilyukadt foltos szőrdolmány és egérrágtá halinacsizmaszárat, általában minden lim-lomot ne dobjunk a szemétre hanem gyűjsünk össze s a gyűjteményt aztán szállítsuk be egy központi helyre, amely viszont továbbjuttatja a Hadsegélyzőhöz: (Budapesti Or-

szágház) szortírozva, kiválogatva eladja. A Hadsegélyző szorítózva, kiválogatva eladja egyes gyáraknak.

Pénz lesz belőle a hadiárvak segítségére. A gyárak viszont mindenféle hasznos dolgot készítenek a ringyek-rongyokból: meleg takarókat, más egyebeket, még cigarettapapírost is a frontokon éretünk küzdő vitéz katonáink részére.

Hát nem nagyszerű ez a gondolat, amely Budapesten már testé vált?

Miért ne lehetne ezt a vidéken is megcsinálni?

— Jót megis kell csinálni okvetlenül.

Szervezkedjünk! Álljunk be mindnyájan vídám — rongyszédőknek. Hadözegek, hadiárvak és éretünk vérző katonáink fognak bennünket áldani, ha most a legjobbkor utánozni tudjuk Budapestet.

— Rajta, szervezkedjünk. Csináljunk pénzt a semmiből!

Tanácskozás a Mesterrel.

Tamulóságos háborús mese

kizárólag felnőttek részére.

A Mesternek, kiről szó van, a Mesternek suszterboltja van. Bizalmamat megnyerte azelőtt pár hónappal, amikor cipőtalpálás érdekében számos vállalkozóval léptem érintkezésbe és Nála állapodtam meg. Mivelhogy alakja, arca és öltözte, suszterköténye hasonlított Feinhalsnak, a kitűnő német Wagner-énekesnek Hans Sachsához csak éppen nem tudott úgy énekelni. De nem baj — Feinhals bizonyára cipőt varrni nem tud, ami most nagyobb baj neki, mint a susztermesternek az hogy nem énekel.

Tehát a Mester gyönyörűen elvégezte tizenkét koronáért a talpálást, mely rendületlen maradt, ellenben a cipő felső bőre az utóbbi idők eszébe mint kilyukadt. Ezért érintkezésbe léptem a mesterrel egy pár egészen új cipő építése ügyében. A Mester így fogadtott:

— Csak maradjon állva, de vigyázzon, hogy bele ne lépjen a csizribé, mert a csizri most drágább,

mint a zsir. Nos, mit bátorodik akarni?

— Boesánat — eszedem — az eset egyszerű. Egy pár cipőt szeretnék csináltatni és a körülmények felől szeretnék kérdezősködni. Mihe kerül és mikor lehetne készen?

A Mester feltette az okulárját és hivatása magasztalt minden szót külön tagolva kinyilatkoztatta a következőket:

— 1. A pár cipő elkészítését hajlandó vagyok elvállalni. 2. A pár cipő ára legalább is hatvan korona lesz. 3. Elkészítésének időtartama tíz nap. 4. Azonban a hatvan korona nem végleges összeg. Késletleg többe kerül a pár cipő, aszerint, hogy miképpen és mennyiért sikerül a hozzávaló anyagokat, ugyint bőrt, talpat, szövöet, szegét szerezni. Mert előre kijelentem arról, hogy varrott cipő legyen, ne ábrándozzon, nevezetesen az ehhez való cerna elfogyott. 5. A mennyiben sikerül bőrt találnom, minek árát ön köteles, tekintet nélkül a legendő cipő sorsára, előre kifizetni azon összeggel együtt, amibe a cipő hatvan koronánál drágább lesz. Ha a cipő tíz nap alatt nem készül el, akkor későbbien lesz készen. Ön tíz nap múlva megkezdheti a tudakozódást, de a fennmaradó hatvan koronát csak azon a napon köte-

les kifizetni, amikor készen lesz. 7. A cipő nem küldetik haza. Ön személyesen köteles elvinni, azonban az elvitelért fizet egy koronát, mert instant nem tartanak, pedig az inas mindennap azelőtt végzett annyi munkát, hogy az nekem naponta legalább is öt koronát jövedelmezett. Kérdezem, aláveti-e magát ön e szabályzatnak?

— Alá, siettem kijelenteni én.

— Ha már ennyire vagyok — folytatta a Mester, — akkor még külön figyelemzetest közlök önnel az elkészítendő cipőre vonatkozólag.

— Csupa ful vagyok Mester.

— Ezt felesleges volt mondani, látom — szellemeskedett a Mester. — Tehát hallja! Hallja?

— Hallom!

— A cipőért nincs jótállás! Addig tart, ameddig tart. De eltart is, ameddig tart, addig ön köteles a cipőért szereplési díjat fizetni.

— Hogyan? Szereplési díjat?

— Igen. Tetszik tudni, ha valamely szerzőnek egy darabját előadják egy színházban, akkor a szerző minden előadás után tantiémet kap. Tehát minden nap, amikor ön a cipőt hordja, fizet nekem húsz százalékot az ön jövedelméből. Elfogadja?

Színház.

Gazdag anyagot nyújt a színtársulat a kritikuskak. Csaknem naponta lép meg a közönséget egy-egy premiérről. Ugy érzem, sokat, nagyon sokat kellene írnom derék művészeinkről, mert ők igazán, derékasan megtesznek mindent, hogy a konzorciumos kassza jobban honorálja őket. Napi életünk összes eseményét ők adják, mert az újság tetemes részét most a haretéren írják, itthon csak jól vagy rosszul másolják.

Vasárnap az *Árendás zsidó* volt műsoron. Ennek az előadást azonban inkább rovással, mint dicsérettel emlegetjük. Az első felvonás különösen döcögött. Nem volt benne gördülőkény simaság, közvetlen élet, folytonosság, hanem e helyett egy szakadozott filmet láttunk, amelyet nagy igyekezettel törekedett összerakni a sugó. Így ment. Igaz minden szó. A második felvonásban azonban már egyöntetű a játék, a törekvés, a figyelem és simán ment az előadás a siker felé. Ezt különösen Tóth József, Peterdi Etel, Latabár, Borbély Sándor, Borbélyné, Szűcs Irén játéknak kell betudnunk, akik valósággal önfeledten éltek végig a kifejelet.

Vasárnap délután a *Szentán* operette ment.

Hétfőn este *Kávéházi Konrád* operette ment. A darabot három írták — Guthy Soma, Faragó Jenő s a zenei részt Barna Izso. De a három szerző munkája együtt sem ér fel a siker magasságáig. Ez ne továbbja annak, hogy lehet gondolni nélkül is írni. Mindig beszélnek a színpadon, de az a beszéd csak arra való, hogy kitelje az idő. Hajuknál fogva előrángatott jelenetek, amelyek semmi összefüggésben sincsenek egymással, adják a darabot. A zene meg száraz, vértelen, üres valami. Ami jó benne — egy-

— El. Persze, hogy el!

— Még egyet. A cipővel nem szabad az utca baloldali járdáján járni, csak a jobboldalon. Elfogadja?

— Pardon. Én a baloldalon lakom.

— Atköltözik?

— Át.

— Most már még egy utolsót. Abból, hogy én a baloldalon lakok, az következtem, hogy én ellenzék. Figyelmeztetem, hogy az a cipővel köteles áttérni a kormánypartba. Áttért?

— Át.

— Tehát, aki át mond, az bét is mond. Ön lesz szives beleegyezni abba, hogy az egész cipőkészítési ügyet ad acta helyezem addig, amíg még néhány feltételt kigondolok Rendben?

— Rendben — feleltem s járok mezitláb.

Adakozzunk az elesett
hősök özvegyei és árvái
javára!

Hadsegélyző Hivatal fő-
pénztára, Képviselőház.

két népdal az nem eredeti, kölcsönként cserélni a lehetetlen darab felruházása. Izso, Peterdy, Latabár, Réthy Margit jobb ügyhöz méltó igyekezetet fejtettek ki, hogy a darabot sikerre vigyék. De a hűvös fogadtatás kizárta a földszinti hallgatóság sorából. Csaknem klauszszert bohóccá alakítja ez a darab a művészi erőt. Sajnáljuk őszintén művészeinket, hogy kétségtelen művészi erejüket ilyen darabokra kell fessérelniük.

Tökéletesebb, művészi szintjára sikerrel adhatunk számot a *Császárné* előadásában. Itt van esemény, amely olykor drámai erőt igényel. Van háttér, szín s zenei alafestés, amelyek, mind érdekesek. Egy két zenei motívum különösen kihasznál az operette tultermelésből s hosszabb életet jósolhatunk neki. A szereplők szívvel és lélekkel játszottak. Átérték a darabot s beélték magukat. Zalai Margit sikeres szereplését tetézte eloben az alakításában. Hang, beszéd, mozgás, megannyi életjelenség volt nála a valóság patinájával borítva. Baranyai most kevésbé illik hozzá, Kovács Imre az átérés fokát csaknem megközelítette, de néhol játszott az ílet helyett. Peterdi alkalmatlan illeszkedett be a tetszei, a siker körébe s mellette Szűcs Irén sem ment a hatástól: Latabár és Borbély — néha (bár túlozgat) — ennek ellenére is hatásosan szerepeltek. Blidár Valéria stilszerű a ruházatában, de első megjelenésekor elfogult volt. Később tetszéssel játszott. Tóth Józsefet emlegessünk osztatlan dicsérettel ezuttal is Organuma kellően esengett, mozgása életjelenség s játéka kiforrott. Ujabb élvezet, újból is megdicséreljük sikeres alakításáért. Török Laci és Hofman Lilike édes kis nippesek voltak. Így festett a tobló minden árnyalatában.

Szerdán *Palika*, a következő három napon át *Mágnás Miska* lesz műsoron

Kritikus.

HIREK.

Reméljétek.

Ebben a pár sorban reményt akarok adni a fájó, a sajgó sebekre, amelyeket az a tudat ütött, hogy némely szeretteink az ellenség fogságába jutottak. Nem így van! Ne higgyetek minden kősa hírek. Várjatok mindannyian a fájdalommal és reméljétek. Nem régen történt. Tele volt vele a város és minden ajak, hogy *Treiber Kalmán* őrnagy és *Lajpcig Imre* százados orosz fogságba jutott. Már könnyeztünk is, sajnáltuk is őket, mikor a napokban váratlan fordulat történt. *Treiber* őrnagy megjött — bár betegen. *Lajpcig Imre* pedig csaknem minden jóbarátját elhalmozta üdvözlő sorokkal, hogy él, hogy vitéz huszarsaink kemény öklével törte az orosz sorokat. Édes megnyugvás ez a két eset, amelynek nyomán ezer szívből elszállhat a megkönny-

nyebbulés, sohaja. Ne higgyetek minden kősa hírek. Jusson eszetekbe, hogy az emberek bizony — gonoszok, előbb beszélnek, mint kellene. Sokat eltemettek már, akiknek pedig semmi bajuk sem történt, hála a magyarok Urának! Nem igaz, nem való, hogy elesett ez az ifju, meg a másik. Hiszen még ütközet sem volt, amikor már eltemették őket. S azután jött az igaz hír tőlük, hogy élnek, hogy győznek, hogy semmi bajuk. Ezer eset megcáfolta már a hamis híreket, a tettek is, aggodó szívek cáfolatra lel — reméljétek!

Verus.

A kofa büntetése.

Különös népitélet.

A tojás ára az utóbbi időben erősen felszökent, a háztartásban nagy szükség van erre az élelmicikkre és így a háziasszonyok nagyon is megörék a drágulást. A Fő-utcai piacon is elég hangosak az asszonyok, csak a kofák nem veszik ki részüket a busulásból.

Egy uriaszony, fiatal, jóképű cselédjével sétálgatott a téren. Vásárolni akartak, de bizony nehezen kaphattak oleó holmit.

— Van lelke tizenkét krajeirt kéni egy tojásért — lakadt ki a cselédleány, aki urnője sötét arcát látta.

A kofa egyszerre többszédű lett:

— De bizony van, lellem! Mert az idők változták! Éldig minket ütöttek, de most mi vagyunk az urak, a nagyságák ideje leáldozott.

— Az uriaszony és cselédleánya távozni készültek, de a kofa nem engedte:

— Volt egy kis adósságom, de már a háborus nyereségből kifizettem, — dicsékedett, — csak azt szeretném, ha sokáig tartana a háboru.

— A cselédleány megfordult:

— Mit mond maga? Azt akarja, hogy sokáig tartson a háboru?

A kofa megijedt és csak hűmögött.

A cseléd arca kipirult és a harag már izzott a hangjában:

— Tudja, hogy a vőlegényem a haretéren van! Tudja, hogy az apám is ki van téve a golyók záporának...

A kofa felhuzta a vállát és cinizmussal felelt:

— Nekem mindegy. Kiki a maga dolgával törődik. Nekem nincs ott senkim és azóta jól megy a sorom. A takarokban már szép pénzem van. Bár csak még jó ideig eltartanának ezek a nagyszerű idők...

A cseléd tekintete villámolt. Szó nélkül felkapta a tojásokosart és fejéhez vágta. A sok tojás eltört és a fehér-sárgás folyadék ráomlott az asszonyra. A beszélgetést sokan végig hallgatták, most mindenki a kofára támadt. A megijedt nő futni kezdett, erre azonban mindenki utána iramodott. — Akinek valami a kezébe került, utána hajította.

Igy játszódtott le a népitélet 1916-ban.

Nem lesz a Balaton Mura csatorna

Dr. Balázs Béla főispán, balatoni kormány biztos, lízas buzgalommal dolgozik, hogy mielőbb rendezett állapotokat teremtsen a Balaton környékén. Az eredeti terv tudvaleg az volt, hogy a Balaton felesleges vizét egy új csatornán keresztül levezetik a Murába. Ezt a tervet azonban most eljuttették, mert a szakértők megállapították, hogy az áradás mindössze néhány hónapig tart még s aztán a Balaton harminc esztendőre visszahúzódik régi medrére. Ideiglenesen kőhányásokkal tartják vissza a pusztító áradást, később pedig kőhányásokból rendszeres partvédelmi művet létesítenek. A kormány az ideiglenes munkáira és gátművekre 6 és félmillió koronát irányzott elő.

Egy lélekemelő példa.

Bántornai alkalmi levelezőnk írja: „Tekintetes Szerkesztő ur! Egy lélekemelő esetet hallottam, sietek azt röviden leírni. A bagonyai plébános ur múlt vasárnap, midőn a szentmise után az evangéliumot felolvasta, a következő heti szentmiséket hirdette ki a hívőknek. Szerdán és szombaton kivéve minden napra hirdetett szentmiséket, majd azt mondta: „Szerdán és szombaton nem misézek, mert akkor korán reggel Fülöcön kaszálni fogok egy szegény öreg asszony rétjén, akinek fiai a harctéren szenvednek a hazáért, kaszást meg pénzért sem kap a községben, én tehát elhatároztam, hogy segítsek a baján s lekaszálok a rétjeit.” A plébános urnak azonban nem kellett kimennie kaszálni, mert hétfőn hajnalban az öreg asszony lekaszálvá találta rétjeit. Sok helyen lehetne alkalmazni ezt a lélekemelő módszert!”

Jobb idők emléke.

Az alább közölt színelapot Kovács Gyula táblabíró fia küldte, közérdeklőségénél fogva a jobb idők emlékeként tesszük közzé: A zarwanikai hadiszínkör új műsora látható a szinesúrben 1916. május 14—18-ig. 1. Nyitány, tartja a tábori zenekar. 2. „Magyarok Istene”, szavalja: Főris József hdp. 3. Tárogatószó, előadja Csór Dezső honv. 4. „Egy baleset” dialóg; személyek: Margit — Főris József hdp. Gyula — Bródy V. hdgy. 5. Magyar dalok; éneklő az énekkar. 6. „Vasárnap város a bakánat.” Kuplé, előadja: Bródy V. hdgy. 7. „Puffi meg a sórtartó”, vig jelenet. Személyek: A férj — Goldstein N. e. ó. tiz. Az asszony — Fodor Gyula e. ó. tiz. Cseléd — Bródy V. hdgy. 8. Magyar dalok, xylophonon előadja: Haza Bertalan honvéd. 9. „Rinocer és társa”, humoreszk. Személyek: Rendőr úr — Láncey I. e. ó. őrm. Mikulás Demeter — Bródy V. hdgy. Rinocer. István — Buczászky A. Rendőr — Fodor Gy. e. ó. tiz

Adomány a Hadseregélyzőnek.

A Hadseregélyző céljaira Bágyoni Bandikától 8 k. 20 fillért, mint az általa rendezett gyermekszínház jövedelmét — köszönettel átvettük.

Hadseregélyző

Önkéntes belépés a hadseregbe.

A hivatalos lap legújabb száma közli a honvédelmi miniszter legújabb rendelkezését, az 1892—97. évben született és jelenleg pótszemle alá vont hadkötölesek önkéntes belépéséről. Az önkéntes belépésre a ren-

delét szerint csak azok kapnak engedélyt, akik a népfelkelési-bemutató szemléken fegyveres szolgálatra alkalmasnak találattak és egyévi önkéntesi joguk nincs. A felvételi kérelmeket, amelyekhez a népfelkelési igazolványi lapot is csatolni kell, közvetlenül a választott csapatot pótiszadának parancsnokságához kell benyújtani. Az egyévi önkéntesi kedvezményről bíró hadkötölesek önkéntes belépésére vonatkozólag a régebben kiadott rendelkezések irányadók.

Földrajzi távolság

kérdése csupán minden ezen a világon. A földrajzi távolságot véve figyelembe, sok mindent meg lehet érteni és meglehet megyarazni, még a mai szörnyű vérontás körül is. Hogy miért éppen a földrajzi távolság? A felelet egyszerű. A ligetben sőtálunk tegnap és bámészan nézegettük a tarka nyári képet. Az árnyas utak egyik kanyarulatánál négyes jelenetet láttunk: három sétáló orosz katona találkozott négy magyar bakával. A mi bakáink között sarzi is volt, az oroszok megálltak, strammul szalutáltak, azután mindenik csoport folytatta a maga sétaját.

Ez történt a ligetben Ha ez a hét ember véletlenül ezer egynéhány száz kilométernyire innen, a volhynai mezőkön találkozik, szentséges ég, micsoda vérontás lett volna belőle?

Mégegyszer mondom: földrajzi távolság kérdése minden ezen a világon.

A 39—50 évesek pótsorozása.

A honvédelmi miniszter értesítette Zalavármegye törvényhatóságát, hogy az 1877—1886. években született népfelkelésre kötelezettek újabb sorozását az augusztus 29-től szeptember 21-ig terjedő időközben kell megtartatni. Zalamegyében minden valószínűség szerint augusztus 29-én kezdik meg a sorozást.

— Tizenöt hónap mulva adott életjelt magáról. Réczek Márk kislippai (alsólendvai járás) tűzér Przemysl feladásakor orosz fogságba esett s azóta nem adott életjelt magáról. Hozzáértározói már rég elisrárták. A napokban végre levelezőlap érkezett tőle, melyen január 30-iki kelettel azt írja, hogy Szibériában van és egészséges.

Koldustarisznya.

Elöl is zsák, hátul is zsák, mély és öblös és nagy befogadóképességu, ez a koldustarisznya. Aki sokfelé járt, sokszor látta, és pedig löven meghívja az irgalmasság változatos adományával. Ma már nem látható duzzadtan, talán egyáltalában nem látható már, talán már csak szótári vagy lexikonfogalom, esetleg már csak muzeumi tárgy. A koldus, aki egykor Krózus lett általa nap-nap után, ugyan mit csináljon vele? Lehet a legszebb szavú énekes koldus, kántálhat a legmegindítóbban a szegény Lázárról, nem igen virágzóztathatja fel a nagyszerű ültetést, amireh olyan kevés befektetés kellett. Egykor megrakták nyakába akasztott kettős tari znyáját mindenféle jóval, amit a föld termel, gazdagság, baromfudvar, konyha nyújtott. Ma drágakő, gyémánt az amireh a koldustarisznya régen hozzászokott, uramfia, valamikor tojást minden megfontolás nélkül, csomóttul rakott bele a jóságos asszonyép A bőség ingyenszarujá volt a koldustarisznya, akkor, háború előtt, ma koldus, ha meg akarja tölteni ezereket

vagy egy bugyéríráiba. Ez a koldustarisznya szomorú nótája.

Egy baka verseslevele édes anyjához.

A messzi volhyniai mezőkről, onnan ahol most a halál vág rendet az ember-kalász táblákban, ahol elszánt harcookat vívnak a mi fiaink, a lengyel tájleíró rózsa-szintű tábori lapot hozott ma a posta szerkesztőségünk részére, amelyben egy önkéntes küldi egy baka verseslevelét, melyet a derék, egyszerű, lelkes vitéz nagytiszességu édes anyjának írt. A szivből fakadó, igaz érzések szulte sorokat itt közöljük:

Édes szülő anyám, írom leveletem,
A harcba kell menni, máma én akarok ott az élen!

A mai nap dönti: győzelem vagy halál
Legyen büszke réám, ha egy golyó talál,
Édes szülő anyám.

Édes szülő anyám, küldöm leveletem
Micsoda a távolból s harcnak zajából
Nagy muszka országból.
Ahol évek óta küzdünk: tűzben, vérben
Megráztuk heylünkön, fényes dicsőséggel
Édes szülő anyám!

Édes szülő anyám,
Csak az a kérésem: ne sirasson engem,
Inkább imádkozzon, megsegít az Isten.
Imádkozzon értem reggel, délben, éjjel,
Hogy haza mehessenek fényes dicsőséggel,
Édes szülő anyám, kedves szülő anyám!

Kelt Volhyniai határén, 1916. VI. hó 29-án.

Leesett a robogó vonatról.

Csontörték reggel 6 órakor rendes időben elindult a keszthelyi helyjérdektő vasut Balatonszentgyörgyre, hogy vagy 60 utast vigyen a budapesti gyorvonathoz. Az eroplán állomás körül azt vette észre a futó, hogy a vonaton nincs rajt a gépész. Azonnal megállította a vonatot és a gépész keresésére vissza indult A gépész meg is találták a vasuti töltesen, akit aztán feltették a vonatra és visszahozták a keszthelyi állomásra. A gépész valószínűleg rosszul lett és leszédült a gépkocsiról, fején sérüléseket szenvedett. A baleset következtében a vonat már nem is indult meg újra Balatonszentgyörgyre, mert úgy sem érte volna el a gyorvonatot.

Hotel Goldenes Lamm Szálloda Béceben az udvari Opera, a Ring s a Kärntnerstrasse közelében nagyon előnyös fekvésű s feltölténi tiszta. Jó restauráció.

Szerkesztői üzenetek.

— Z. Gy Margit. Nem tudjuk mire valói hallgatását. Az a csengő lant berendezésodott volna? De hiszen máshoi szól! Semmit sem kaptunk. Várjuk a választ! Sok öv!

— R. R. Inter arma silent Musae — csakugyan? Vagyok sokat kell most forgatni a koboz helyett a fegyvert? Egy-két vértől piros strofa jöhet! Köszöntök.

— N. K. Csak ne olyan magasan! Maradjon előzőr lent s akkor talán később sikerül a felszállás. Ez érthetetlenül magas.

Nagyszerűen bevált a harcokban károsodni és általában mindenkinél mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, kővérny, influenza, torok-, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. esapici compos.

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Övege K - 20, 1 40, 3 -

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany orvoslásból” című Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága 1, Killesbekerstr. 5. Megnevezni szükséges.

Suchard KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételen joga. Írta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vasikos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulmányos olvasmány, amely meg egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháború leghűbb krónikásk. írásban és képen az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész határain történik, azt mind előnk tárja festői szépségű képekben. Érdeklenség, művészi nivóval és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc hotilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— A „**Vasárnapi Ujság**” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona, „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság”-kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az „**Élet**” szépirodalmi és művészeti hotilapot (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványszámot késséggel küld a kiadóhivatal.

ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Napihírek

Közgazdasági rovat

napenkénti szenzációi az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkezdveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyoknak”, a másik a: „A Gyermekeknek”.

— Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetéről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitűnően megszerkesztett napilap keretében értesülni, szívesen elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 32 korona.
Félévre 18 „
Negyedévre 8 „
Egy hónapra 2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest,
VII. Rákóczi-ut 54. szám.

SZEMESNEK

kell ma lenni, ha túl akarjuk szárnyalni versenytársainkat. Az élelmesség nem

ÁLL

egyéből, minthogy ne késsünk egy pillanattig sem, hanem soron kívül vegyük igénybe

A

„Zala Közlöny” hirdetési rovatát, mert ott határozottan eredményt ér és a magyar hirdető

VILÁG

hirdetést itt megtalálja. A hirdető rövid idő alatt meggyőződik az eredményről. — annak határozottan

VAKNAK

kell lenni, a ki nem látja a „Zalai Közlöny” rohamos fejlődését, ez pedig világosan jelenti, hogy

AZ

ezen lapban megjelenő minden hirdetésnek kellő haszna van. Szemesnek áll a világ vaknak az

ALAMIZSNA!**IFJ. WAJDITS JÓZSEF****KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE**

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomtatványok
nagy raktára.

Nyomatott a laptalajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 192. — Hirdetéseit díjazás szabja.

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 3 korona 50 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

Az angol offenzíva.

Ugy látszik az angol általános védkötelezettség törvényét most léptetik életbe. Az angolok legfeketébb billje saját betűsora helyett most az angol katonák sorait küldi az antant segítségéül és ezzel, ha igaz lesz, elkezdődik a háború Anglia számára is.

Különös feltevés, de azt kell hinnünk, hogy Anglia igazi hadbaszállása a béke előhírnöke. Amíg zsoldosok verkedtek Anglia, az angol uralkodó nemzet a maga való mivoltában épenséggel nem vezet.

A verbunkosok tenyerébe szegény nincsen ember csapott bele az, akinek kenyérré kellett a zsold, de az uralkodó osztályok, akik Anglia sorsát intézik, akiké az anyaország és a gyarmatpályából a teljes biztonság; távlatából szemlélték a véres színjátékot.

Most ezeknek az órája is ütött. Az antant megnyugtására annyi parlamenti csattan keresztül törvénybe iktatott védők-

telezettség a papiros életből most lép igazán életbe, a harcmezőre.

Az angol anyák most sirják a gyász első könnyeit, mert fiaiknak el kell menni. A legelőkelőbb család gyermeke ép úgy haldobonul, mint a legszegényebb napszámosság és a harctéri halál nemsokára époly demokratikusan kiosztja a gyász feketefátyolát minden rendű és rangúnak, mint ahogy a többi harcoló államban már régen.

Az angol nemzet fiai most indulnak a flandriai frontra, az angol anyák, hitvesek, nővérek és arák gyászatát is magukban viszik a csapatszálító hajók.

És ép ezért a béke reményét is. — Angliában a népletek mindenha a véres veszteségek erős hatása alatt állott. Most pedig az uralkodó osztály a véradót saját testéből veri csapra. Ép ezért hisszük, hogy a most megnyíló háborús felvonás teszi gyűlöltté a háborút az angol nép szívében. És az lesz az angol kormány és hadvezetés legnagyobb kudarca.

A véres tánc megkezdődött s már az

első összecsapás alkalmával igen súlyos veszteséget szenvedtek a háború kalmárjai. Több mint bizonyos, hogy ezek a véres veszteségek hamarosan észhez fogják téríteni az angolokat, akik eddig dollárjai segítségével más népeinek fiainak ezreit hajszolták a lövészárkokba s az ágyuk pusztító tüze elé. Most, majd ha saját vérük özőne folyik meglátjuk mi lesz?

A dispansér megnyitása.

Vasárnap a tüdőbeteggek gondozó intézetét a Király Pál utcában megnyitják. Mondanunk is fölösleges, hogy ennek az áldásos intézménynek megnyitása mennyire szükséges. A háború borzalmait erről a valóban humanus segítségre elterelték a figyelmet. Most azonban a belügyminiszter segélyt folyosított a Szanatorium Egyesület helyi vezetőségéhez, Kövesdi Boér Gusztávnéhoz, de azon kikötéssel, hogy az egyesület hivatásos működéséhez tüstént visszatérjen. A helyiségek most szépen rendez-

Beszélgetés egy honvéd főhadnaggyal, aki tizenégy évig élt az afrikai Kamerunban.

Hogyan terjesztették a németek a kultúrát az őserdő kannibáljai között. — Okos gyarmatpolitika. — A védősereg hősi ellenállása.

(Saját tudósítónktól.) A világháború véres forrtege, amely mindenekelőtt európai földrészeket lökött ki nyugodalmas evolúciójából, amely a kultúrával hivalkodó, normális gazdasági és pénzügyi életet élő von városok rengeteg kőpálatái körül indult uttalan — utjára, ez a bestialis szörnyeteg hamarosan eljutott olyan terepmokra is, ahol ősi, szűz civilizálatlanságban, a mi szemünkben borzalmas barbárságban éltek az emberek. A láng belékapott afrikai gyarmatokba is, veszedelmebe sodorta a németek tulajdonát képező, roppant gazdag Kamerun

nevet gyarmatot is, amelynek népe teljesen vad, kifejlesztett emberek és ahová elsőnek hatalmas szövetségesünk tette lábát évtizedekkel ezelőtt. A gyarmaton Németországnak sohasem volt területhódító szándéka, ipart és kereskedelmet produkált ott, új talajokat fedezett fel, bizonyos termékek megtalálásával szolgálta az ipari fejlődést, nyugatiaságot vitt oda, jövedelmekhez juttatta az embereket és nem csinált gyilkos kalózpoltikát, mint a tengerek és gyarmatok minden sötét, imádkozó abruzzói brigantikak megsegényítő országa: Az angol Antantbeli hatalmaknak módfelett fájt Németország gyarmati sikere és a háború első hónapjaiban megszólaltak az ágyuk a gyarmatok vidékein is, Kamerun buja tevékenyei közül is, megindult a gyilkos hadjárat, amely másfél esztendőn által tartott. A kameruni naroknyi német védősereg bámulatos szívóssággal tartotta magát, az angol nagyarányu támadásokat mindig bravurosan visszaverte, miglen most — mint erről a hivatalos jelentések is beszámoltak — sikerült nekik összesen, említésre is alig érdemes veszteség mellett, a spanyolországi Calizba érkezniök.

Kamerun elvesztése, a kameruni védősereg és az ottani németiség visszavonulása — elsőrendűen

aktuális esemény, amelyről a világlapok nagy tudósításokat közöltek. Nálunk a németek ezen afrikai gyarmatát kevesen ismerik és kevesen tudtak arról, hogy ezen földrészen a meglévő formájában egyáltalában létezik A különös véletlen és szerencse folytán a szerkesztőségünknek alkalma adódott erről a lényeges kérdéssel hiteles és precíz tájékoztatást szerezni Munkatársunk beszélgetést folytatott egy jelenleg nálunk tartózkodó, kilencéves honvédegyeszed-beli főhadnaggyal: Kalmár Jenővel, aki tizenégy évig élt Kamerunban a német kormány szolgálatában. Kalmár Jenő a polgári életben geográfus és asztronómus. Igazi tudós: Szerény, csendes, befelé élő és fut minden reklám elől. Évekkel ezelőtt ment ki külföldre, ahol hamarosan felismerték kiválóságát és értékét és komoly dolgokkal bízták meg. Beutazta az egész világot, több tudományos értekezést tartott a Földrajzi és a Természettudományi Társaság meghívására Budapesten is, ahol mindig eziről szorongtak érdekes előadásain. Az általános mozgósítás híre Kamerunba érte. Azonnal utrakelt és jött haza Magyarországra, hogy eleget tegyen hazafiai kötelességének. Mint kilencéves honvédhadnagy ment el a harctérre. Kétszer megsebesült. Vitázásgeórrt megkapta

hozták s vasárnap már meg is kezlik a betegeknek a rendelést. Rendelés hetenként kétszer lesz s amennyiben lehetséges alkalmas, tápláló eledelokkal is ellátják a szegény betegeket, hogy ennek a háborúban nagyon is elterjedt bajterjedésének útját állják. Az intézetet működésének újabb megkezdésekor igaz örömmel ödvözlöljük.

Színház.

Látványlag kevés mindaz, amiről számot adunk. Két darab referenciája az egész. Az egyik vékonydon-gájú drámai próbaköltség, amely azonban később, tanulás után erős tehetségű jasmoozhatik, a másik izzó tehetség, hordozója életerős, tartalmas libretto, amely nem mindennapi ismeretét árul el az operette irodalom terén.

Szerdán este Gábor Andor 3 felvonásos színműve, *Palika* volt műsoron. Papp István játszotta a címszerepet. Nagyból, önállóbb szerepben ezúttal láttuk és élveztük őt. Szerepe meggyőzőt bennünk tehetségé dimenzióiról, kvalitásos tartalmáról, mert a játék sokféleségét, az átélés kaleidoszkoposzerű formáit tökéletesen tárta elénk. Ha néhol, az érzelme skáláiban ugyan nem is szórja még telj kézzel a drámai erő kincseit szerepében, ez nem von le sokat dicsőretől, melyet érdemesen írunk szerepe jutalmul.

A signum laudis-t és a harmadosztályú katonai érdemkeresztet, azoknál főhadnaggyá léptették elő. A végtelennél számpaikuss, nagyképzetű tudós-katona Kamerunról és az ezzel kapcsolatos dolgokról az alábbi roppant érdekes nyilatkozatot volt szíves rendelkezésünkre bocsátani.

Kamerun felfedezése.

— Egy német expedícióval mentem ki Kamerunba. Az expedíciót, melynek célja volt a délkeleti Kamerun határainak megállapítása, folyamrendszereinek, néprajzi viszonyainak kikutatása és annak ki-fürkészése, hogy mennyiben lehetséges ott a német kereskedelem és nyerspari termékek részére piaci lehetőséget teremteni, dr. Pleisz postdami gárdevez-redeből főhadnaggy vezette. Hosszas és kalandos utazás után érkezett az expedíció egy területre, körül belől a 2-ik fok északi szélesség és a 15-ik keleti hosszúság (Grenviestől számítva) egyik pontjára, amely a gyarmatügyi kormány utasítása szerint a német Kamerun legészakabb délkeleti pontja volt.

— Az ottani teljesen vad állapotban lévő bennszülöttek, kánibálok akkor még sohasem láttak európai fehér embert és a mi megjelenésünk oly nagy félelmet és rémület keltett közöttük, hogy elmenekültek előlünk az őserdőbe és csak hetek mul-tán tértek vissza rejtekhelyeikről. Az expedíció, melynek katonai kísérete a Liberia néger köztársaságban, az Arany és Bors partján rekrutált fekete katonasá-gal biztosította magát a bennszülöttek esetleges támadásai ellen, rögtön megkezdte a terület tudományos

Kitűnik játékán a gondos előkészítés, mozdulatain az elelenség s egész szerepén az óntudatos művész fejlődése, a jövőre irányuló ígérete. Belemélyedéssel készűl s tanul, ez előblik egész játékán, s ha ezen a csapáson halad tovább, a jogos kritika utmutatása szerint elpszníthatatlan nevet szerez magának. Borbély Sándor a korhely apa szerepét adta életpróbat művészettel. Szűts Irént azonban már jobb szerepben is láttuk. Csige Böske kissé ismét melancholikus unottsággal játszotta Lanci szerepét. Zsigmond Margit ismételtlen megmutatta, hogy komolyan fogja fel szerepét. Latabár, Németh, Torday kisebb szerepekben mutatkoztak szerdán is előnyösen.

Csntörtök, péntek, szombat attrakciója Bakonyi Károly és Szirmai Albert operettje, amelyhez a ver-seket Gábor Andor írta — *Mágnás Miska*. Az elő-adásokat mindig telt ház nézte végig. Eddig ennek volt legteljesebb sikere. 8 nem különös. Van eleven, szípkörözö cselekménye, gondolatmenete, tartalma s erre a zenének is van mondanivalója: Nem öres, tá-kolat valami, hanem zamatos tárgya, humorra egyaránt életerős. A játék kijegesedett stílusának diadala volt ebben Petrdi Etel szereplése. Mintha maga is tetszelgett volna önmagának játékában. Ennyi színt és elevenséget, a művészet ily békésűségét még nála sem láttuk, akinek pedig minden szerepét osztatlan dicsőréttel emlegettük. Művészetének sugarait igazú-ban ragyogtatta ez uttál. Ebben a szerepben válto-gás fogalom az ő játéka, mert itt az alakítás, a szó művészetének ez a sikere meleg és tartós volt. A hűség minden gyönyörével s a büszkeség mámorá-val tekinthet ez alakítására, amelybe zamatos, amugy

felnéresét és kutatásait, melyben később az egytű-ként elég jó indulatu bennszülöttek is segédkeztek.

A bennszülöttek

— A kameruni bennszülöttek népfőzűsége a fang-hausall néptörzshöz tartoznak és a történelem előtti időkben a sudáni savannákból népvándorlás útján kerültek be az őserdőkbe. Vadászattal, halás-zattal foglalkoznak, ültetvényeket, melyek főleg ban-án, ananász, kassada (burgonyaszzerű növény) és kukoricából áll, asszonyaikkal műveltetik, valamint minden nehezebb házimunkát asszonyaik által végez-tetnek.

— A faj erős sugár egészséges, betegeiket az őserdőben elkülönítik, asszonyaik — még európai fogalmak szerint is — nagyon csinosak és szépek. A többnéjűség uralkodik közöttük, asszonyaikat esere-árk útján vásárolják, még pedig évekig tartó rész-letfizetésre. A részletfizetés a leánygyermek 3-4 éves korukban minden különösebb ceremónia nélkül meg át a férj tulajdonába. A gyermekhalandóság rendkívül, gyermekgyógyi lában tömördek asszony-pusztult el, mégis a népesség szaporodása igen je-lentékeny. Színük sötét csokoládé-barna, mint az összes őserdőben tartózkodó bennszülöttek, míg a tengerparti négerék szinte csaknem teljesen korom-fekete Ruházatuk az expedíció megjelenésekor telje-sen Adamszerű volt, azóta azonban annyira haladt a civilizáció, hogy a nők az övükre kötött egy sor gyöny-gyön legálább egy kis kőnyélköt viselnek, míg a férfiak ezenkívül egy-egy a felétrőlöt levelet gal-lérral vagy mandzsettával díszítik nyakukat és lábú-

igazán Marcsaszerű élet-t lehelte. Petrdi sikerének osztályosa és fardhatatlan munkatársa volt Latabár Miska, akiből ez alkalommal is csak úgy bugyogott az originalitás. Tánc — mint minden alkalommal — itt is az előadás sikerének egyik erőssége volt. Tóth József nagyszerűen megalkotott s gondosan el-rendezett szerepével (Baracs Iván) és színes énekével ebben a játékban is részolgált az abszolút dicsőrétt. Réthy Margit éneke ebben a darabban hatásosabb, tisztább s biztosabb volt, valamint játéka is kiforrott. Borbély Sándort itt sem említhetjük másként, mint a siker egyik igaz megteremtőjét. De fogjunk az ál-talános dicsőrétt keretébe az összes szereplőket, mert az együttes csak így duzzadt minden ízében az élet, az idilli élet valóságától. Mindenütt ott zsongott a tetszés, mely fergeteges módon jutott olykor kife-jezésre, az előadás sikerének legzsebb elismeréseként.

Kritikus

HIREK.

Az ábrokkantak.

Kényes kérdés, de a közérdek követeli, hogy hozzányuljunk. Az igazi rokkantak érdeke is, még a közönségé is. Szóvá kell tennünk, hogy az ábrokkantak nálunk is megjelentek már, ahol az utóbbi időkb

kat. Különös előzeretettel viselik még az európai által kímusrált ellendeket, a tiroli zöld és piros nemzetalapokat és a mi parasz'jaink közöttünk divatos pirosszínű esernyőket. Érdekes kulturjelenség, hogy az összes felnőtt férfiaknak — nyolefól negyvenöt éves korukig feltölténi át kell esni a circum-cizió szertartásán, mert különben nem lehetnének teljes jogu tagjai a néger társadalomnak.

Kamerun flórája és faunája.

— Kamerun déli részét körülbelül a negyedik északi szélességig hatalmas őserdők borítják, amelyekben a legértékesebb nemes fák, mint a mahagoni, óben, afrikai körte és a vörös berzesen gyakran előfordul. Kivételről azonban szó sem lehet, amennyi-ben a tengerhez vagy a hajózható folyók állomás-helyeikhez minden használatot ut hiányzik. A ke-reskedelmi teherforgalmat emberháton, bennszülött karavánok útján bonyolítják le. Rendkívül nagy szerepet játszik még Kamerun őserdejében a kauszúf. A terület renkívül vadgazdag. Afrika leghatalmasabb elefánt és bölényesordái Kamerun őserdejében talál-hatók, melyek ezenkívül antilopok, gorillák, cain-panzók és leopárdok esordátóló hemzsegek. A mo-esaras területek számtalan fajta kigyók rejtekhelyőül szolgálnak, melyek közül a legveszedelmesebbek az óriási kigyók, a sarvas-viperák szeműveges kigyók és a puffoterek Passzionátus vadászának valóságos el-dorlók Kamerun. A halgazdag folyók hemzsegek a krokodiloktól, aligátoroktól és vizilovaktól. A csónak-forgalmat ezek a víz szörnyetegek gyakran veszedel-messé és végzetessé teszik.

amugy is nagyon elszapórodtak — és el is szemtelenkedtek — a háziköldsök. Mostanában egyre több lesz köztük az olyan, aki vagy rokkantságot szimulál, vagy régi rokkantságát a háborúra fogja rá és a haza nevében koldulgatja össze a pálinkára való, néha igen követelő hangon. Legtöbbször azonban nincs szükség erre a hangra. Az emberek hiszékenyek, jószívűek és nem sajnálják a garast a „hős-től, aki megszenvédett é: értük szenvedett szegény.

Az eszközök sem jut, hogy még ha igazi rokkantokról volna is szó, azokkal se tennék jót, amikor munkakerülésre és improduktivitásra szoktatnák őket.

Hisszen a cél kenyeret, munkát juttatni nekik, beleilleszteni őket a társadalom dolgozó rendjébe s pótolni azt, amit elveszítettek.

Amikor az ember a rokkantnak alalmazását ad, nem neki adja, hanem — önmagának. A két deci pálinkával, tíz fillérel a maga lelkiismeretét nyugtatja meg a jószívű adakozó, aki közömbösen halad el a plakát mellett, mely a rokkantak érdekében szól hozzá. Ezt sajnos, konstatálnunk kell. Fölvívjuk ezekre a jelenségekre közönségünk figyelmét.

Az adománygyűjtőtől kérjen igazolást, ha nincs neki, adja át a legelső rendűnek. A rokkantnak pedig, még ha igazi is, ne adakozzék, filléreit juttassa azoknak az intézményeknek, melyek a rokkantak ügyét fölkarolják, legalább igazán a rokkantat segíti, nem pedig a pálinkamerést, amely megőrzi azt a kis energiát is bennünk, amit a harctér meghagyott.

De a mi tapasztalatunk szerint különben is majdnem mindig átrokkantak élnék vissza az emberek jószágával.

A megcenzurázott Petőfi.

Tegyük föl, hogy Petőfi ma írta volna meg Talpra magyar! kezdetű költeményét; valószínű, hogy a kéziratát a cenzurától a következő állapotban kapná vissza:

...¹⁾ magyar, ...²⁾
 Itt az idő, ...³⁾
 ...⁴⁾ szabadok? !
 Ez a kérdés, ...⁵⁾
 ...⁶⁾ istenére
 Esküszünk ...
 — — — — —
 — — — — —⁷⁾

INDOKOLÁS:

¹⁾ A közönség célzásnak vehetné a talpbőr drágaságára.

²⁾ Rémületkeltésre alkalmas.

³⁾ Egyáltalán nem kívánatos, hogy osztálygyűlöletet keltsünk.

⁴⁾ A választás szintén olyan belpolitikai kérdés, amelynek feszegetésétől óvakodni kell.

⁵⁾ Tekintettel a különös háborus helyzetre, nemzetségeink isteneit nem lehet kiküszöbölni.

⁶⁾ Hát még mit?

Panaszok a hatóságok listázata körül.

Bármennyire veri a fenti ízet dicseréses működése körül a reklám dobát egy igen tisztelt ur, — sajnálatos kell konstatálnunk, — hogy nagyon sok súlyos panasz merül fel a közönség köréből az ottani kezelés ellen, melyeknek utánna járva, meggyőződünk, hogy azok a valóságban megfelelnek.

Nem tartjuk helyesnek azt, hogy egy helyen mérjék a listát, burgonyát, tengerit stb. egy ily nagyszámú lakossal bíró városban. Ez az oka annak az óriási torlódásnak, mely miatt sokan hétszám nem juthatnak semmihez, ha egy kissé szerények. Más megdöbbentéssel kell a közönségen segíteni s nem olyan durva hangon banni vele, mint ahogy ott történik. Végre is az a tisztelt ur van a közönségért, nem pedig a közönség az ő kénye kedvéért. Ez okozza azután nagyon is érthető okból a közönség hangos kifakadását. Tapasztalatainkat elmondottuk Fűredi János elnevezett urnak s azokat itt nem regisztráljuk, de mindenesetre bokrétabá kövjék s ha mégis szükségét látunk, közöljessük a nagy közönség kívánságára.

Mindenesetre erősebb ellenőrzés úgy az árak megszabása, mint a mérés pontosságára körül is feltétlenül szükséges s a protekciosok ne hallasszanak el mindent a közönség orra elől.

Majd egyébként legközelebb bővebben fogunk erről beszélni, ha egy kissé kényes természetű is a dolog.

Új tanerők a helybeli állami népiskolában.

Részen nyugdíjazás, részben halálozás folytán a helybeli állami népiskolánál 4 tanerő kinevezése vált szükségessé. Az illetőkre névze az iskolai gondnokság megtette az ajánlatát, melynek eredményét a jövő második felében fogjuk megtudhatni.

Hősi halál.

Szomorúan értesültünk, hogy a helybeli posta-és távirada tisztikar egyik kedves alakja: Janda Károly tartalékos hadnagy az északi harctéren hősi halált halt. Fájó szívvel regisztráljuk a leverő hírt, de emléket őrizni fogjuk mindvégig. Nyugodjék békében!

Megfordul az öltözék egészen.

Lehet látni fürdőző embereket, főleg asszony-embereket, akik mielőtt a vízbe mennének, formálisan felöltözöknek: Nemesak szoknyafelölt vesznek föl, hanem reklit is, azután strimflit, cipőt húznak, kalapot tesznek föl és nyakig begombolkoznak; pe-

dig így alig érhet testközhöz a víz, s ha hozzáér is, keveset használ. Ferde szemérmesség ez. Ellenben délután — mosogatás után, amint a budafoki dalárda himnusza mondja, ámbár, hogy beáll a zord idő, a piacon lehet látni sok olyan öltözéket, mely inkább lehetne fürdőruha. Csak térdig ér, szép fehér s az is nagyon lyukasos.

Vaskilincs.

Az épületek, lakások részárjait rekvirálják. A kereskedelemügyi miniszter előbb azonban megfelelő vaszerkezetéről gondoskodik. Olyanról, mely a rekvilincset pótolja s kieserüléséhez szakértő közreműködése nem szükséges.

Ilyen kilincszerkezetre pályázatot hirdet.

A pályadíj 10 ezer, majd 6—4—2 ezer kor.

A kilincszerkezetnek lehetőleg olcsónak s egyszerűnek kell lennie.

A szállók.

A szőlészeti s borászati felügyelő a tapolcai kertletről, melyhez Veszprém, Zala, Győr és Komárom megyék tartoznak, ezt jelentik:

A virágzás befejeződött. A második permatozést részben elvégezték. A szőlőmoly kártétele miatt a fürtök ritkásak. A terméselőkészítés kielégítő. A bor ára 130—150 korona.

Immelmannak ...

Az angolok annyi bűntérhet szedtek magukra ebben a háborúban, hogy a véresen üzleti kéreg alatt úgy látszik, megmozdulni próbál az is, amit léleknek, szívnek, vagy műfélének neveznek. Immelmannra gondolnak, a németek legendás repülőlétre, aki több mint egy tucat ellenséges repülőgépet lőtt le. És ennek az Immelmannnak egy angol repülő, amint azt a Münchener Nachrichtennek jelentik egy bádogtdobozban friss virágból font koszorút küldött gyászszalaggal átkötte. És mellette a következő levelet:

Ledobatot 1916. június 30-ikán. F. kastély felett Immelmann főhadnagy számára, aki elesett a június 18-iki csatában. Egy bátor és lovagias ellenfél emlékének. (Az bátor és lovagias ellenfél emlékének.)

(Az összes repülő tiszték aláírása.)

Ugy-e, mily nemes, mily gyöngéd a nagy kalmároktól! Ha így folytatják még belopják magukat a szívünkbe. Csak egy kisit nem volnának kizárólagosan ők a gyalázatos futói ennek a háborús pokolnak?

A piaci uszóra.

Általános jayvezéklés szájról-szájra, hogy a Dunántul tán éppen a mi városunk piaca lett a legdrágább immár. S nagyon helyesen, mert sehol oly korlátlanul és féktelenül nem garázdálkodhatnak a kofa bestiak mint éppen nálunk s nem akad aki észre venné s erőlesen leintené őket. De nem kulombek az utca végi speccerajosok sem, kiknél minden tejföl, tojás stb. oltyed s akik innét ellopják a vidéki városokba. Ami kevés pedig a piacra kerül, azért oly hallatlan árakat követelnek, amit ma már csak a bankárok s a háború jól felhízott híjánál adhatnak csak meg csupán. Pedig épen Kanizsán az efféle jelenségnek nem szabadna megtörténni, ahova oly nagy vidék hordja be terményeit.

Hotel Goldenes Lamm Szálloda Bécsben az udvari Opera, a Ring s a Kärntnerstrasse közelében nagyon előnyös fekvésű s feltétlenül tiszta. Jó restauráció.

Nagyserpenyű havait a harcokra küldőnek általában mindenkinél mint legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés megkülönböztetésére, köszvény, influenza, torok, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. oapaci compos

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Újra K - 10, 140, F -

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az "ALMA GYÓGYSZERHÁZ" címzett Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I. Rákóczi utca 5. Hapsonkenti üzlet háza.

MILKA

Suchard

KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vasos munka a pápaválasztás történelmi fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekes és tanulmányos olvasmány, amely még egyszerűbb szigoron tudományos, másrészt könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúremler tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán

— **Uj Idők.** A világháború leghűbb krónikása, irásban és képből az Uj Idők. A mi érdekes esemény a nagy világháború történelmi, azt mind alakítja a festői szópálya képében. Érdekes, művészi nívóval és előkelő illusztrációkkal Herceg Ferenc fellépését, az Uj Időköt, melynek minden száma aktuális közleményekben, előszólásokban és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrásy-ut 16. sz.

— **A Vasárnapi Ujság** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 4 korona, Világ-krónika-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4). Ugyanígy megrendelhető a „Képes Népnap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— **„Élet”** szépirodalmi és művészeti lapot szerkesztő Andor József gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot melengetni ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatószámot kézzel küld a kiadóhivatal.

ROVAS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Napihírek

Közgazdasági rovat

naponkénti szelektáció az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkezdveltségű mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyoknak”, a másik a: „A Gyermekeknek.”

— Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, eseményről, művészetről, irodalomról kíván és megbízhatóan óhajt egy kitűnően megszerkesztett napilap keretében értesülni, szívesen olvassa az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 32 korona.
Félévre 16 "
Negyedévre 8 "
Egy hónapra 2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.
VII. Rákóczi-ut 54. szám.

— A Pesti Hírlap kiadóhivatala lapunk utján közli a magyar olvasóközönséggel, hogy a világháború okozta papirhiány dacára tovább is a legnagyobb terjedelemben, a megszokott változatossággal jelenik meg és állandó előfizetőit karácsonyra ingyen naptrárral ajándékozza meg. Ez elismerésére multó áldozatkészség mellett még egyéb kedvezményben a részvétel előfizetőit, akik a Divatszalon, Érdekes Ujságot, Képes Ujságot és az Érdekes Ujság háborus albumát — gyönyörű kivitelű képekkel — kedvezményes áron rendelhetik meg. Méltán ajánljuk azért Magyarország legterjedtebb lapját, a Pesti Hírlapot, tisztelt olvasóink szíves figyelmébe. A Pesti Hírlap előfizetési ára: július hóra 2 K 80 f., két hóra 5 K 60 f., negyedévre 8 K. Pesti Hírlap és Divatszalon együtt negyedévre 11 K 50 f., A Pesti Hírlap és Az Érdekes Ujság együtt negyedévre 12 K 50 f. A Pesti Hírlap és a Képes Ujság negyedévre 10 K 50 f. A nagy lap együtt 18 K 10 f. A Pesti Hírlap és az Érdekes Ujság Háborus Albuma című pompás háborus képsorozat egy hóra (egy sorozat) 4 K 80 f., negyedévre (három sorozat) 14 K. félévre (hat sorozat) 28 K.

A Pesti Hírlap kiadóhivatala, hova az előfizetési díjat küldeni kell, Budapest, V., Vilmos császár-ut 78. sz. alatt van

— **AZ EST.** A magyar ujságok között AZ EST az egyetlen, amelynek kiváló munkatársai mindig mindenütt ott vannak, ahol helyes és pontos értesítéseket szeretnének be látni, a magyar közönség és a külföld részére AZ EST éppen így ki-terjesztette tudósító-szervezetét minden magyar vidékre, sőt meg a kisebb helységeket is bevonja hálózatába. A tőkél-tes szervezeteleg előre le-terjedtetéséről rajta van AZ EST minden egyes példányán, aminek legbiztosabb méréke az olvasó közönségnek AZ EST-tel szemben megnyilvánuló, s állandóan fokozódó bizalma és szeretete, ezért lett a legelő-terjedtebb magyar lap AZ EST, a világsajtó egyik leg-hatalmasabb organuma, amely a külföld előtt is fo-galomná vált, s amelyről az egész nyúlt világon tudják, hogy hírszolgálatá a legmegbízhatóbb és el-terjedtsége is Európa legelő-terjedtebb lapja közé emeli.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közgazdasági nyomatványok
nagy raktára.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Felolós szerkesztő:
Erdős Sándor

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, fél évre 5 korona, negyedévre 2 korona, 80 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

Minket nem lehet legyőzni.

Az angolokat mindig gyűlölték a franciák. Év-zárazados harcaik voltak egymással. Az angolok égették meg elevenen D'Arc Johannát, a francia szentlányt, angol admirális verte szét első Napoleon hajóhadát, angol hadak tartották elfoglalva sokáig Normandiát s Fashodánál a francia lobogóniak kellett meghátrálnia Kitchener angol lobo-gója előtt. Most testi-lelki jobarátok.

Az angol mindig gyűlölte az orosz; Rudyard Kipling indiai történetei teljes megvetéssel beszélnek a pálinkától elbutult orosz katonatisztekről. Ázsiában mindig vetélytársat láttak az oroszban.

Angol könyvek rántották le a leplet a szibériai olombányák és börtönök titkairól. Anglia régibb, liberális kormányai többször figyelmeztették az orosz kormányt a zsidóüldözések bűnös voltára, a régi Anglia nyitotta meg kapuit a menekülők előtt. Az orosz európai terjeszkedést mindig rossz szemmel nézték. Ezért segítette a krimi

háboruban az orosz ellen harcoló törököket. És most testi-lelki jobarátok.

Az olaszoknak több oka volna a franciára haragudni, mint az osztrákokra. Az olasz katonák előre! kiáltása így szól: Avanti Savoya, pedig Szavóját elvette tőlük a francia s az olasz Nizza most is az övé. Elvette tőlük az egész Korkizát és Napoleon, a regénát korkizikai olasz, leverte az olaszokat. Az olasz most testi-lelki jobarárt a franciával.

A francia, akinek a fővárosába száz év előtt rabló közézkézredek lovaliak a patkója csattogott, ahol akkora volt a szörnyű nagy egalité, hogy a király és királyné feje hullott le a vérpádon, az az ország, amely menedékhelyet adott az orosz politikai menekülteknek, nihilistáknak és anarchistáknak, ma kézcsozólgó testi-lelki barátja az autokratá Oroszországnak.

A letűnt Szerbia és Montenegró, ahol mindkét dinasztianak az volt a vágya, hogy a másikat letörhesse, testi-lelki jobarártokká váltak.

Ez az ántánt. Ez a nevezetes bajtársi

kulturszövetség, amely, mint mondja, a kis nemzetek szabadságát védelmezi és barbárok ellen küzd. Ezekben van meg az a híres együttlérés, amiről minden héten azt szokták hirdetni, hogy most erősebb, mint valaha. Az Valójában pedig egy erkölestelen briganti-alakulás, amely mind a másiktól várja, hogy az ő számára raboljon. Semmi természetes kapcsolata nincsen ennek az egyesülésnek és éppen azért nincs is meg az ereje, amit magukban remélték és egymástól vártak.

S mindegy a mi vezérkari főnökünk csak annyit mond: Én csak katona vagyok, hát nem szabad politizálnom, de mint ember annyit mondhatok, hogy ezek már többé minket nem bírnak legyőzni. Ebben nincsen sem frázis, sem szónoklatti hevület, ellenben annál több igazság van benne.

Adakozzunk a vak katonák részére.

Beszélgetés egy honvéd főhadnaggyal, aki tizennégy évig élt az afrikai Kamerunban.

Hogyan terjesztették a németek a kultúrát az őserdő kannibáljai között. — Okos gyarmatpolitika. — A védősereg hősi ellenállása.

II.

(Saját tudósítónktól.) Az aktualitás homlokterében levő Kamerunról eddig csak nagyon hűzagos tudósítások jelentek meg. Kalmár Jenő 9-es honvéd-főhadnagy elbeszélése nyomán írt intervjunk, mely széles körökben nagy feltűnést keltett, folytatását az alábbiakban adjuk:

Kamerun kereskedelme.

— Kamerun kereskedelme ezidőszent tisztán nyers termények előállítására és azoknak cseréru után történt becsarélására szorítkozik. Legfőbb kivi-

teli cikkei: a kacsuc, T'pálmaolaj, banán és kopál. (Lakk gyártáshoz szükséges őstermék.) Ujabban új eredményel kísérleteznek a rizs, agáve és gyapot-termeléssel, valamint a Tschad-tó környékén a lőtenyészéssel. Tengeri kereskedelmét két hatalmas hamburgi társaság bonyolítja le, de jelentékeny a spanyol, portugál, franciá és angol hajók száma is.

A gyarmat katonai szervezete.

— A gyarmat katonai szervezete tisztán csak a benszülöttek randbentartására és az európai respekt-politika támogatására szolgál és mint a legújabb kameruni igazolják, semmiféle agresszív célja nem volt a szomszédos angol, francia és belga gyarmatok ellen. Az egész kameruni védősereg körülbelül 4000 főre tehető, melyből mintegy 200 a német hadsereg kötelékéből önként jelentkező tiszt és altiszt.

Az európaiak megjelenése.

— Az európai ember megjelenése az afrikaiak között, akik fehérbőrűt eddig még sohasem láttak, roppant hatással volt. Az eddig érintetlen szüzességben és hihetetlen lustaságban élő benszülöttek megremültek. Csak nehezen tudtak velünk megbarátkozni.

A feketéket utak és hidak építésére használtuk, továbbá az erdőkiirtásban és az ültetvények elkészítésében foglalkoztattuk. Igen gyakori volt az ellenszengülés is: a törzsek lázadásban törtek ki. A benszülöttek megtámadták az európai telepéseket, sőt egy-két európai felkoncoltak és megették. A nyomban rákövetkező büntető expedíció, mely ilyen esetekben mindig az ismert német alaposággal dolgozott, rendet teremtett, annál is inkább, mert az egyes törzsek állandó ellenszengésükben önként egymással, egyik törzset a másik ellen a katonai hatóság ügyesen kijátszotta és segítőtársként használta fel.

Kultúra az őserdőben.

— A német kormány mindent elkövet, hogy az egyébként értelmes intelligens és ravasz benszülöttek nívóját emelje. Ebben a tekintetben azonban a benszülöttek részéről — eltekintve a tengerparti törzsektől — a legerősebb ellentállásra talált. A németek sok orvost vittek ezen vidékekre, akik előbb tanulmányozták a klímát, a speciális betegségeket és csak aztán fogtak hozzá a gyógykezeléshez, ami egyes helyeken valóságos áldás.

Mihozza meg a békét?

Tegnap Verdunnak hívták azt a reménységét és illúziót, amelytől a békét, a szabadságot, a nagy és boldog föllelékezést várjuk mindnyájan és amely egyre késik. Az emberek szinte babonás erővel kapaszkodnak mindenbe, amely el nem fogyó hitük és ki nem apadó reményük szerint a végső döntést hozza meg, amelyet sokan győzelemnek, némelyek szerényen csak békének neveznek.

A Párisi Louvre egyik legszebb antik reneke a csonkán is fontos és elragadó szamoirafoji Diadal, a győzelmi hajó orrán lebegő koszos Nike, amely egyik példánya a sok ezer Nikének, amelyet a görögök, örökké harcban álló és győzelmes békéért szövargó nép szármányosan és mosolygva képzettek.

Tegnap Verdun fölött éreztük Nikét lebegni, pálmával a kezében, ma az angol francia offenzíva leverésétől várjuk a béke diadalát.

Az idegek, amelyekről már annyi okos szó és olcsó frázis esett a hosszú háborúban, a zaklatott és fölajzott idegek időnként lázba esnek és a vérvörös horizonton déli babokat táncoltatnak, amelyek, mint a

magyar pusztá látomásai, szintén a valóság adalékaiból alakulnak, csupán a lelkek optikája változtat rajtuk vágyai, álmái és reményei örök tövényei szerint.

Megható az erős bizalom, az a minden megpróbáltatáson és csalódáson is győzedelmeskedő szilárd hit, amelylyel a népek a ma még löporfúttal eltakart jövő elébe néznek. Az élet élni és az ember győzni akar: tul minden kinet és keresztben, minden halálakon és pusztulásokon az élők tovább, előre ragadják az örök küzdelem és bizalom zászlaját, amely változtatlarul lobog a sirok ornán, megölt szívek pora és halott városok üszke fölött.

Az embert sohasem lehet kiéheztetni reményeiből és sohasem lehet kiéheztetni reményeiből és sohasem lehet vele elául-tatni az életet. Még az öngyilkos is csak azért megy a halál, mert reménytelenül volt szerelmes az életbe és a martir, aki a lassu tűzőn égve himnuszt énekel, az örök élet, végtelen, olthatalan vágyával roskad a vértanuhalálba.

Hiába, a memento mori is csak arra való, hogy az életre gongoljunk, első, egyetlen, halálos és hűtlen szerelmünkrc.

Megevelt hittérítők

1898-ban négy misszionárius indult utnak Dnalából az ország belsejébe, azon szándékkal, hogy hittérítő állomásokat állítsanak fel. Eleinte jól is ment minden, a bennszülöttek szívesen fogadták a páterek ajándékait, sokan a szenteltvíz alá is tartották fejüket. De mikor arra került a sor, hogy mondjanak le a kannibalizmusról, sőt — horribile dictu — a többnejűségről, egyszerűen lemészárolták és megették a pátereket.

Gyarmatkorokban ismert és a bennszülöttek által rettegett Dominik órnagra hárult a feladat, hogy ezen bünelekményt torolja meg, amit meg is tett. Ezen eset az ország kulturális fejlődésére nézve hosszabb időre gátat vetett, mert ezután nem igen akadt keresztény misszió, amely pátereit az őserdő veszedelmes mélyeire küldötte volna.

Milliószindikátusok.

Az expedíció felfedezése azonban mégis nagy változást hozott a kameruni bennszülöttek életében. Megtalálták a kauesukfát, a kixia elastikát, amely a gyarmat legfontosabb kivitel cikké lett. Milliószindikátusok alakultak az őserdők ezen kincsének kiaknázására és most ezernyi bennszült férfi, nő és gyermek dolgozik a kauesuk erdőben ezen fontos iparikk előállításán. Ez a világeikk teszi oly rendkívül értékesé a gyarmatot Németország részére, amely gyarmatot ellenségeink rövidlítása ugyancsak

a világháborúba sodorta, nem gondolva arra, hogy a primitív felfogású bennszülöttek szemében a saját presztizs-politikáját is tönkretette ezáltal.

Az antant konkolyhíntése.

A bennszülöttek szemében nem volt eddig különbség az angol, francia vagy német között. Neki mindenki a hatalmas fehér volt. Ellenségeink elhittették a gyarmatokban a vizsálykodás magvát, dijakat tűztek ki a bennszülöttek által behozandó németek fejére és így valóban csodálatraméltó az a rendíthetetlen energia, ügyesség és körültekintés, amelylyel a német védőcsapatok legnagyobb részének sikerült a minden oldalról előtörő hatalmas ellenséget visszaverni és a legnagyobb rendben Kamerunból kivonulni és délfelé spanyol földre lépni.

Kamerun hősei.

A kameruni védőereg Cadizn át jutott spanyol földre. Hősiesen védtek magukat, harcoltak, ellentálltak, küzdöttek és most, hónapokig tartó ádáztság után megmenekültek. A spanyolok internálták a Kamerunból visszavonult vadoereget és fjenekülteték. Kamerun sorsa külön oldalra tartozik és a békekötés után ezen gyarmaton ismét a német erő, a német hatalom, pénz és energia fog érvényesülni. Nagy szerepe lesz ott a magyar-osztrák tőkének is, amely már most kezdte bontogatni szárnyát.

(Vége.)

HIREK.

Miltényi Sándor gyászja.

Súlyos vesztés érte városunk egyik legtekintélyesebb iparos családját, amennyiben a férj nejét, gyermekei pedig a szerető gondos jó anyát veszítették el Miltényi Sándorban.

A boldogult hosszas kinos betegség után Tarcására ment üdülést keresni, ahol azonban kiszervegett. Holttestét hazahozta, a helybeli sarkertben helyezték örök nyugalomra, a gyászolók nagy részéve mellett.

Hösi halál.

Belatinc község anyakönyvi hivatalához a minap érkezett meg a hivatalos értesítés arról, hogy Sauermann Mihály 48. gyalogezredbeli önkéntes c. őrmester a lembergi 14. számú helyőrségi kórházban a Hazáért hősi halált halt — Sauermann Mihály a belatinci gróf uradalomnál működött, mint ellenőr, s igen kedvelt tagja volt az ottani úri társadalomnak. Kitűnő zenei tehetséggel állandó szereplője volt a hangversenyeknek és hazafias ünnepélyeknek. Fiatalon, 30 éves korában érte a tragikus halál. Halálának híre már korábban megérkezett Belatincra, de csak most nyert hivatalos megerősítést.

Bucsuznak a zalai harangok.

A harangok rekvirálása a vidéken most van folyamatban. Megyéspüspökünk Horng Károly báró veszprémi bíboros ez alkalomból az egyházmegyei lelkészeihez szárnyaló lendületű pásztorlevelet küldött, amelyben elbucsuztatja a hadba induló harangokat és felhívja a papságot, hogy a harangok átadásának napjától előzetesen értesítsék a híveket. A továbbiakban így rendelkezik a püspök:

„Előző nap este anyagi üdvözet után bucsuzásképp fölörögő harangoztassanak az átadó harangokkal. — Másnap ünnepélyes szentmisze vezetessék azórt, hogy szeretett hazánk ellenségeinek sokasága és nagy erőfeszítése dacára mindaddig sértelemül áll fenn. Koszorúzzuk meg a harangokat, mert koszorús hőseink segítő társává válhák. Osokoljuk meg, mert isten tiszteletére voltak száma.”

A zalamegyei polg. iskolák könyvgyűjtése.

A zalamegyei polgári iskolák növendékei Szirmai Miksa kir. tanfelügyelő lelkes buzdítására a harc-térben küzdő katonák részére 300 darab könyvet és 2000 darab füzetet gyűjtöttek s azt már rendeltetési helyére is juttatták.

Felmentések meghosszabbítása.

A honvédelmi miniszter idei 11900. számú rendeletével a tűzifa, bányafa, talpa, cellulósa, faszén mü és hasonló termelésénél és ezek szállításánál, ugyszintén a gőzfürészeknél és tűzifanagyvágók-nál, továbbá az erdészeti építkezéseknél alkalmazott a honvédelemügyi vagy a hadügyi miniszter által meghatározott időre felmentett népfelkeltésre kötelezett erdőgazdasági munkásokat fuvarosokat és alkalmazottakat, öze mi tisztviselőket, munkafelügyelőket, gépészeti személyzetet, valamint az említett faanyagok termelőit, akiknek felmentési ideje június 30-án vagy

junius 30-a és szeptember 30-a között lejárna idei október hó 1-ig hivatalból felmentette, illetőleg felmentésüket említett időpontig folytatlag hivatalból meghosszabbította. Érdeklődők bővebb felvilágosítást az illetékes főszolgabírónál kaphatnak.

Helyreigazítás.

Bár a család egyik tagjától értesültünk, hogy Janda Károly posta-és táviratizást, tart. hadnagy a harcok éretnél halált halt, mégis, mint most ujabb értesültünk a dolog illetékes helyről megértesítést nem nyert.

Bár valótlán lett volna, multkori hírnök.

Színházi jelentés!

Matány Antal a Szegei Stínház elsőrendű művészeinek első vendégfelleptével ma szerdán Leányvászár. Operette 3 felvonásban.

Cantörtökön Matány Antal második vendégfelleptével Cigányprimás. Operette 3 felvonásban.

Pénteken Matány Antal harmadik vendégfelleptével Mágns Miska. Operette 3 felvonásban.

Uj tizkoronás bankjegy.

A hivatalos lap legujabb száma közli, hogy az állam az Osztrák-Magyar Bank utján uj tizkoronás bankjegyet fog kibocsátani.

Kávéközpont.

A hivatalos lap legujabb száma közli a kormány rendeletét a kávé forgalomba hozataláról. A kormány ezen rendeletében jelenti, hogy a kávének közellátást biztosító forgalomba hozatala érdekében Budapest székhellyel Kávéközpont állitattik fel. A rendelet szerint mindazon egyének, jogi személyek és cégek, akik bármennyit kávé továbbeladás céljából vagy ipari üzemükben való felhasználás, avagy egyébként nem saját háztartásukban való fogyasztás céljaira tartanak raktáron, kötelesek készleteiket bejelenteni. A Kávéközpont gondoskodik a kávéüzemeltetésről, azonkívül meghatározza a legmagasabb árakat és intézkedik a szállításról, illetve a forgalomba hozataláról. A rendelet a mai napon már életbe is lépett.

As olómarha-árának maximálása.

A legközelebbi időben, mint ahogy Ausztria egyes tartományaiiban már megtörtént, az olómarha és a hus árát Ausztria egész területére rendeleti uton maximálják. Ezzel egyidőben hasonló intézkedés történik Magyarországon is.

Hogy élnek Szerajevóban?

Görbe Bosznia szép fővárosán, Szerajevóban az újságok napról-napra közzéteszik a hatóságok által megállapított legmagasabb árakat, amelyeknél többet — a legzsigoribb büntetés terhe mellett — a város egyetlen kereskedőjének nem szabad követnie. A július tizediki jegyzékben ilyen árak vannak:

Marhahús, elsőrendű, 1 kg.	4.—
" másodikrendű	3.60
" harmadrendű	3.20
Borjulás	4.40
Bárányhús	3.—
1 kg. kávé, Santos	9.60
1 kg. disznózsír	8.40
Tojás darabja	—16

Amint ebből is látható: Szerajevóban is olócsobbán élnek az emberek, mint nálunk. Pedig Bosz-

niában, havas, sziklás, vad helyeken sem terem semmi, nálunk pedig igen.

Azon Fazekas rendőr

Az Orosházi Friss Újság „Nyiltér” rovatában olvassuk „az alábbi igen dühös, de annál humorosabb nyilatkozatot:

Azon Fazekas rendőrt, aki a moziiban vasárnap este a feleségemnek olyan szemtelenül a szemébe kasintott, figyelmeztetem, hogy máskor illedelmesebb legyen, vagy levetkőztetem.

Azon Fazekas rendőr, aki az orosházi moziiban, ahelyett, hogy a rendre vigyázna, szemtelenkedik és szemtelenségét más szemével hozza kapcsolatba és azt is szemtelentül, kíváncsi módra teszi, kétségtelemül megérdemli a levetkőztetést. A nyiltéreznek feltétlenül igazza van: aki feltölvéze illetlenkedik, azt le kell vetkőztetni ebben a nagy melegben. Mindjárt illedelmesebb lesz...

Rendőri ellenőrzés a vendéglőkben.

Országos jelenség, hogy ma a nagy drágaság mellett is alig indokolható drága árak vannak is alig indokolható drága árak vannak a vendéglőkben. Dr. Rimóczy József rendőrfőkapitány most erőlyes lépést tett, hogy a tulnag vendéglői drágaságot csökkentse. Megszerezte a vendéglők étlapjait és összehívta a vendéglősöket, akiknek tudtára adta, hogy az aránytalanul nagy ételárakat tovább nem tűri és ha ezentul is ilyen árakat számítanak, kihágási eljárást indít a vendéglősök ellen. A miskolci vendéglősök estörtökön délután 3 órakor érkekezlet tartanak, hogy az ételek árait egységesen megállapítsák. A főkapitányi intézkedésnek bizonyára meglesz a közönségre nézve az előnyös eredménye. — Nem ártana, ha a helyi rendőrség részéről is megindulna egy hasonló akció.

A muszkák még a bor szagától is berugnak

A napokban egy csoport orosz fogoly munkás vonult föl Debrecenben a füteán. Nem mondható, hogy valami példás, katonás rendben, sőt mindenik elhajolhatta volna, hogy a lábamon alig-alig állok... Ők azonban mást fujtak, valami orosz nótát, aminek az értelme még sem volt más, mint amit a tünyek is mutattak, — hogy ez a zabolátlan jövedv föl is tűnt.

— Na, ezeknek már talán nagyon is jól megy? — epéskedtek az emberek s felhívták a rendőrség figyelmét a fényes nappal dölöngöző társaságra.

A rendőrség hazakísértette a muszkákat és megindította a nyomozást, hogy hol jutottak italhoz? Szigorúan megtiltották ugyanis a koresmárosoknak, hogy az orosz foglyoknak italt kiszolgáljanak s a szomszárú jelenet után pláne erőlyesen akartak eljárni. Kihallgatták az oroszokat. Égre-földre fogadkoztak, hogy koresmában nem voltak, szeszest italt nem ittak, hanem valamennyien azt yallották, hogy ők csak a bor szagától rugtak be, mert nem szókták. Ki is derült aztán az, hogy az egyik katonai raktárban bort töltögettek egyik hordóból a másikba. Természetesen megtörtént az intézkedés, hogy a muszkák máskor nem hogy ilyen közelről, hanem még távolról sem szagolhassák a bort...

Orosz kegyetlenkedések Bukovinában.

Amióta az oroszok benyomultak Dél-Bukovinába, jessző módon növekszik azoknak az eseteknek száma, amelyekben orosz katonák brutális önkényvel járnak el az ország békés, védtelen parasztlakosságával szemben. Ezeknek az önkénykedéseknek Bukovina egész megszállott területén észlelhető időbeli egybeesése az orosz hadvezetőség törzseri eljárást árulja el. A román nemzetiségi bukovinai menekültek, akiknek sikerült az orosz arcvonalon réséin át az osztrák-magyar csapatokhoz eljutni, egybehangzóan esetelik a bukovinai román lakossággal szemben elkövetett orosz kegyetlenkedéseket. A Pruthól a Szezewa-völgyig terjedő területen sok parasztházat önkényl felgyújtottak. Sok helységben a parasztlakosságot erőszakos módon kilakoltatták és ismeretlen rendeltetéssel elvitték. A paraszok marhájt, aprómarhájt kivétel nélkül elvitték, a kegyelemért esedlő asszonyokat és gyermekeket súlyosan bántalmazták. A szegény menekültek rümdarabjait és egész készpénzét is elrabolták. Számos asszony és leányon erőszakot követtek el. Kimpolung előtt és a gurahumori uton több román feleséget és gyermekeiket a cserkészek agyonlőtték és néhány parasztot is megölték.

Halálos baleset.

Bence József kiskanisai lakos szerdán reggel kazal rakással volt elfoglalva. Egy önfeladó pillanatban azonban félre lépett s oly szerencsétlenül zuhant le a kazalról, hogy nyomban szörnyen halt.

Egy asszony. kinek két hadifogoly férje van.

Olasz fogságból írja egy német esch utáztizese feleségének ezt a nem mindennapos történetet: Itt Asinara szigetén két osztrák hadifogoly őltünk, kik abban a különös helyzetben vannak, hogy ugyanannak az asszonynak férjei. Az egyik férj mindjárt a háboru elején súlyos sebesüléssel szerb fogságba került, ahol hosszabb idő után felgyógyult. Felesége azonban azt a hivatalos értesítést kapta, hogy férje elesett így aztán másodsor is férjhez ment. Urát a legközelebbi sorozáson bevették katonának, a déli frontra került és ugyancsak szerb fogságba jutott. A szerbek nagy visszavonulása után mindkettőt Olaszországba, Asinara szigetére vitték és pedig ugyanazon táborba is. Egy szép napon a második számú férj szeretetadomány csomagot kap, benne családja fényképevel is. A kép körben járt a foglyok között, így végre az első számú férjnek is kezei közé jutott. Élénk szóváltás keletkezett, majd megbékülve, mint „rokonok” közösen fogyasztottak el közös ételtársuk küldeményét.

Hotel Goldenes Lamm Szálloda Bécsben az udvari Opera, a Ring s a Kärntnerstrasse közelében nagyon előnyös fekvésű s feltétlenül tiszta. Jó restauráció

Szerkesztői üzenetek.

— N. V. Miháld. A jövő számban jön. — Addig is sok üdvölet.

Ágyvérzők, hóriák, a háztartás károsítói, a
Stalában mindenki jól ismert legjobb
fájdalomcsillapító bedörzselés
meghűlés, rheuma, köcsvény, látfuás, torok,
mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. csapó
Horgony-Pain-Expeller pótléka. compo

Orvosi K. - 80, 1. 80, 1. -

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az "Arany orvostudomány" című Dr. Richter-féle gyógyszerárban, Prága I, Előbányász, 8. Kaphatókittől.

Suchard KITÜNÖ ALPESI TEJCSOKOLÁDÉ

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Írta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vasok munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekese és tanulmányos olvasmány, amely még egyrészt szigorúan tudományos, másrészt könnyed stílussal vezetés olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **UJ IDŐK.** A világháború leghűbb krónikása, írásban és képen az UJ IDŐK. A mi érdekes esemény a négy világháború történetét, az mind olyan tárja a festői szépségű képekben. Érdekes, művészi művelés és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc hatilapját, az UJ IDŐK. melynek minden száma aktuális közleményekben, sabbasziélemben és regényekben is egyaránt a szépirodalom ápolója — előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— A „**Vasárnapi Ujság**” minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre 6 korona. Világ-króniká-ral együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-tér 4.). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félévre 2 korona 40 fillér.

— Az „**Élet**” szépirodalmi és művészeti hatilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek gazdagítja ki. A kitűnő lapot melenget ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/c. — Előfizetési ár félévre 10 kor. Mutatványzámat késszettel küld a kiadóhivatal.

ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Napihírek

Közgazdasági rovat

naponkénti szemlézései az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkeveltségi mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: „Az Asszonyok”, a másik a: „A Gyermeknek.”

— Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, sárhárról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitűnő magyarszerkesztett naplapp keretében értesülni, szívesen olvassa az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Égész évre	32 korona.
Félévre	16 "
Negyedévre	8 "
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rákóczi-ut 54. szám.

— A Pesti Hírlap kiadóhivatala lapunk utján közli a magyar olvasóközönséggel, hogy a világháború okozta papírhiány dacára továbbra is a legnagyobb terjedelemben, a megszokott változott tartalommal jelenik meg és állandó előfizetői karácsonyra ingyen naplárval ajándékozza meg. Ez elismerésére méltó áldozatkészség mellett még egyéb kedvezményben is részesíti előfizetőit, akik a Divatszalon, Érdekes Ujságot, Képes Ujságot és Az Érdekes Ujság háború albumát — gyönyörű kivitelű képekkel — kedvezményes áron rendelhetik meg. Múltán ajánlhatjuk azért Magyarország legterjedtebb lapját, a Pesti Hírlapot, tisztelt olvasóink szíves figyelmébe. A Pesti Hírlap előfizetési ára: július hóra 2 K 80 f., két hóra 5 K 60 f., negyedévre 8 K. Pesti Hírlap és Divatszalon együtt negyedévre 11 K 50 f., A Pesti Hírlap és Az Érdekes Ujság együtt negyedévre 12 K 50 f., A Pesti Hírlap és a Képes Ujság negyedévre 10 K 50 f. A nagy lap együtt 18 K 10 f. A Pesti Hírlap és az Érdekes Ujság Háború Albuma című pompás háború képsorozat egy hóra (egy sorozat) 4 K 80 f., negyedévre (három sorozat) 14 K. félévre (hat sorozat) 28 K.

A Pesti Hírlap kiadóhivatala, hova az előfizetési díjat küldeni kell, Budapest V., Vilmos császár ut 78. sz. alatt van

— **AZ EST.** A magyar újságok között AZ EST az egyetlen, amelynek kiváló munkatársai mindig mindenütt ott vannak, ahol helyes és pontos értesüléseket szerezhetnek be lapjuk, a magyar közönség és a külföld részére AZ EST éppen így kiterjesztette tudósító-szervezetét minden magyar vidékre, sőt még a kisebb helységeket is bevonta hálójába. A tökéletes szervezethez erje betérülhetlenül rajta van AZ EST minden egyes példányán, aminek legbiztosabb méréke az olvasó közönségnek AZ EST-tel szemben megnyilvánuló, s állandóan fokozódó bizalma és szeretete. ezért lett a legelterjedtebb magyar lap AZ EST, a világszerte egyik legbatalmasabb organuma, amely a külföld előtt is fogalomná vált s amelyről az egész művelt világban tudják, hogy hírszolgálat a legmegbízhatóbb és elterjedtebbje is Európa legelső lapja közé emeli.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árrban
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

Nyomatott a lapulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Elérhetőség díjazás szerint.

Felolvasó szerkesztő:
Erős Sándor

Helyettesítő szerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 8 korona, negyedévre 2 korona, 50 fillér. — Egyes szám ára 12 fillér.

A közlelmezés nálunk és másutt.

A hus fogyasztása Ausztriában. — A gyimölcszsora. — Egy radikális manheimi intézkedés, amit ill is meg kellene csinálni. — A francia munkásélelmezés.

A háboruban megtanultuk, hogy a közlelmezés kérdése mindenekelőtt a legfontosabb, mert nem elegendő az, ha katonáink a fronton hőiesen és elszántan küzdenek, hanem igen lényeges momentum az is, hogy a belső területeken a polgárság ne vivjon külön csatákat az élelmszerzorsorásokkal. A hatóságok hamarosan be is látták, hogy a közlelmezés körül csekedni kell, ha azt akarjuk, hogy különösebb fennakadások ne álljanak be. Ausztriában most a husfogyasztásra hoztak szigorú intézkedéseket, amelyeknek lényegét itt ismertettük:

Egy július 25-én hatályba lépő miniszteri rendelet, amely a hus- és zsirfogyasz-

tás korlátozására vonatkozik, a husfogyasztás tilalmának érvényességét az ugynevezett hustalan napokon, amelyeknek száma változatlan marad, kiterjeszti a narhák, borjak, sertések, juhok, kecskék, lovak házinyulak, szárnyasok, vad összes élvezhető részeire, továbbá a huskonzervekre, a füstölthusra, beleértve a sonkát és bizonyos kivételekkel a kolbászárakat is. A magánháztartásokban való husfogyasztást hustalan napokon büntetés tépje mellett eltiltják. A zsir, hár, vérvélőcsont, húsle és azok a kolbászfajták, amelyek csak vé: vagy a belső részek olcsóbb minőségű felhasználásával készülnek, nem esnek a tilalom alá. Vendédlöbckben, kifizésekkben és minden oly helyen, ahol étteleket szolgáltatnak ki, az étkezés ideje alatt csak kétféle husnemből készülhetnek husitételek. Tilosak az olvasztott zsirban vagy olajban sült éttelek, az összes olajjal készített mártások, zsirban vagy vajban kisütött burgonya, valamint a nyers vagy olvasztott vajjal készített éttelek.

Szombatokon tilos általában ez utóbbi

helyeken a zsir használata husitételek, hal-tás tilalmának érvényességét az ugynevezett hustalan napokon, amelyeknek száma változatlan marad, kiterjeszti a narhák, borjak, sertések, juhok, kecskék, lovak házinyulak, szárnyasok, vad összes élvezhető részeire, továbbá a huskonzervekre, a füstölthusra, beleértve a sonkát és bizonyos kivételekkel a kolbászárakat is. A magánháztartásokban való husfogyasztást hustalan napokon büntetés tépje mellett eltiltják. A zsir, hár, vérvélőcsont, húsle és azok a kolbászfajták, amelyek csak vé: vagy a belső részek olcsóbb minőségű felhasználásával készülnek, nem esnek a tilalom alá. Vendédlöbckben, kifizésekkben és minden oly helyen, ahol étteleket szolgáltatnak ki, az étkezés ideje alatt csak kétféle husnemből készülhetnek husitételek. Tilosak az olvasztott zsirban vagy olajban sült éttelek, az összes olajjal készített mártások, zsirban vagy vajban kisütött burgonya, valamint a nyers vagy olvasztott vajjal készített éttelek.

Egységes étlapot.

Magyarország nagyobb vidéki városai-ban így Kanizsán sem nagyon törődnek az éttermi viszonyokkal, noha ez éppen olyan lényeges és fontos volna, mint minden más közlelmezési kérdés. Kanizsán is meg kellene állapítani a hatóságoknak az egységes éttermi étlapot, — amelyen kétféle ételnél többnek nem volna szabad szerepelni.

Ha Bécsben keresztül tudják ezt vinni, miért ne lehet e akkor ezt a rendszert nálunk is megteremteni? A rendőrségnek ré-

A háború és a Kárpátok.

Irta és fölolvasta: Kontraszty Dezso k. r. tanár
1916. május elején.

Az emberiség élete, mint az inga, folytonos lengésben van a békétől a háborúig, a háborútól a békéig.

A béke a gyűjtés, az alkotás kora, amely a nyugalmis fejlődés szolgálatában áll. A háború a pazarlás, a rombolás ideje s a haladást gyakran évtizedekre veti vissza. A békében virágzik a földmívelés, az ipar, kereskedelem. Házak, paloták, intézetek, gyárak, iskolák, templomok, vasutak emelkednek, a családi élet zavartalan, a lakosság számban, vagyonban gyarapszik, a tudomány és művészet halad s a nemzet vezetői a közjólét előmozdításán fáradoznak. A háboruban hanyatlak az anyagi élet, pusztul a magán- és köztulajdon, a családnak nyugalma, rendje elvész, a társadalom fegyelmé meglazul, a lakosság számban csökken, ijesztő mérvet ölt a drágaság, inség, hátterbe szorul a tudomány és művészet, a politikai élet szünetel s minden erő egy célra irányul az ellenség legyőzésére.

A békében a jog dönt, a háboruban a fegy-

ver, az erőszak. A békében nagy arányban halnak meg a betegek, gyöngők és aggok. A háboruban az egészségesek, az erősek, a fiatalok, a nemzet színe-jára. Ezért a béke áldásos hatása, a háborút már a klasszikus költő, Horatius is átkozottak nevezi.

Habár a háború nagyon sok bajjal jár, mégis a népek a legrövidebb időtől kezdve napjainkig ugy-szólván szünet nélkül hadakoznak. Ennek a különös jelenségnek okát már régóta keresik a gondolkozók, de igen éltérő eredményre jutottak. Sőtét főfogásu filozófusok szerint az ember gonosz, ragadozó állat, kiből démoni erők működnek: önzés, kapzsiság, irigység, gyűlölet romlottság, tehetetlenség, bosszuvágy, rombolás és harc düh.

Ilyen az egyes ember. Egyes emberekből áll-nak a népek, kikben az említett tulajdonságok foko-zott mennyiségben vannak és ezek idézik elő a háborút. Velük szemben Rousseau áll állítja, hogy az emberek ősi állapotukban szabadok, egyenlők és békés hajlamuk voltak, de a műveltség megrontotta őket. A műveltség állapította meg az elnyomást, a társadalmi különbségeket, minden rosszat, köztük a háborút is. Térjünk tehát vissza a természethez. Darwin, a nagyhirű természettudós szerint „a létért való küzdelem” nem emberi találmány, hanem a

szerves világ törvénye. Amint az állatfajok pusztítják egymást, úgy az emberek, a népfajok is. A harcban az ügyesebbek, erősebbek, alkalmasabbak győznek, mert ők tudják legjobban szolgálni a természet nagy célját, — a fejlődést.

A háború tehát természetes, célszerű és a ha-ladás eszköze. Szent Ágoston viszont a békét tartja rendes állapotnak, a háborút kényszernek, amely ál-tal a népek valami jogtalanságot akarnak elhárítani vagy az elvesztett jogokat visszaszerezni. A szociális irók szerint a háborút a kapitalisták, a pénzvágnások, a nagygyárosok, nagytermelők csinálják, hogy még jobban meggazdagodhassanak. Az államjogászok fegyveres önbíráskodásnak nevezik, amire szükség van valahányszor az egyes államok közt levő vitákat más-képen elintézni nem lehet. Ezért vésette már Rich-lieu, a híres francia államférfi az ügyakra a követ-kező fölírás: ultima ratio regum. A királyoknak utolsó szava, mert ha az egyezkedések, a tárgyalá-sok nem vezetnek eredményre, akkor a fegyver, a ágyú dönt. Végül a történelem maga nem foglalko-zik a háborúval általában, az ő feladata csupán elő-adni az egyes harcok okait, lefolyását és követke-ményeit. Ma már körülbelül hater évés mult áll a mögöttünk, elég anyag arra nézve, hogy megállapít-

tekezetre kellene egybehívni a vendéglősöket és egy gyorstempójú ankéton kellene megállítani a teendőket. Ha a hatóságok cselekedni akarnak a polgárság érdekében és könnyíteni szeretnének egy a vendéglősök, mint a fogyasztók és a vendégek helyzetén, akkor ezen értekezletet összehívják és megoldják a nagyon súlyos éttermi problémát.

A gyümölcs uszora.

Lapunk már több ízben foglalkozott a tarthatatlan gyümölcsuszora kérdésével. Megirtuk, hogy az eladók milyen vakmerő manipulációkat visznek véghez és mennyire megrágitják a gyümölcsöt.

A gyümölcseladás körül külföldön is történtek visszaélések. Így többek között Mannheimban drágult meg jelentékeny mértékben ezen fogyasztási cikk, mire a hatóság maximálta a gyümölcs árát. A vidéki termelők és eladók a hatósági ármegállapításra azzal feleltek, hogy másnap nem hoztak árut a piacra.

Itt tartott ez három napig. A negyedik napon a manheimi rendőrség hirdetményt bocsátott ki a vidéki termelőkhez és eladókhoz, amelyben tudatta őket, hogyha nem hoznak gyümölcsöt a piacra éppen olyan mértékben mint anakelőtte, akkor népfőlkelő katonákat küldenek ki és csekkel szedik össze a termést, amelyet rendszeren fognak piacra küldeni. Ezekki-

vül pedig a népfőlkelő vasuti költségeit és egyéb kiadásait az aru befolyó jövedelméből fedezik. A termelők és eladók a radikális hangu rendeletől annyira megijedtek, hogy másnap horribilis mennyiségű gyümölcsöt hoztak be és rendes áron arusították. Ezen intézkedést ajánljuk a rendőrség figyelmébe. Elvégre tanulni nem szegény, a lényeges a cél, amit ezen rendelettel biztosan el fogunk érni.

Munkásélelmezés.

Érdekesnek tartjuk néhány sorban ismertetni például a lyoni municiógyár munkásélelmezési viszonyait. A l'Humanité című lap közli a municiógyár étlapját, amely így néz ki:

A gyár kintinjában 1 frank 50 centimesért kapnak a munkások ebédet vagy vacsorát. A napi étlap a következő volt:

Az 1 frank 50 centimes ebéd:

Előétel.

Ártesi kolbász.

Főtt hús babbal.

Krémés tészta

Sajt. — Gyümölcs.

Kétszersült.

Fél liter bor. — Kenyér.

Az 1 frank 50 centimes vacsora:

Leves.

Borjuszegye spenóttal.

Saláta.

Sajt. — Gyümölcs.

kiknek pedig sohasem volt főerényük az igazmondás. Követik Talleyrand tanácsát: „A szavak arravalók, hogy az ember elrejtse gondolatait.” Csak egy van, aki őszintén beszél, — a hitszegő olasz. Salandra miniszterelnök ugyanis nyíltan kimondotta: — „Olaszország politikájában a sacro egoismo, a szent önzés lesz az irányadó.”

Már az angolok, franciák, emlegetik ugyan a német barbárságot, a porosz militarizmust, katonai szellemet, a kis államok védelmét, a nemzetközi jog megsértését, II. Vilmos uralmovagyát de ezek csak szípen hangzó, üres frázisok. Az angolokra nézve a háború oka valósintéleg abban áll, hogy a német ipar, kereskedelem, forgalom, a szárazföldi- és tengeri-hadsereg nagyarányu emelkedése irigységgel, aggodalommal, félelemmel töltötte el. Azért állott a szövetségesekhez, hogy veszedelmes versenytársát tönkretegy.

A franciának Eiszász-Lotharingia kell, — az olasznak Dél-Tirol és az adriai tengerpart. Szerbia és Montenegró fölalkarták osztani maguk közt Albániát, Hercegovinát, Boszniát, Horvát-Szlavonországot és a Temesvidéket. A cárnak kellene Kelet-Poroszország és a Dardanellák. Belgiumnak és Portugáliának területnyagyalbítást ígérhettek a német birokokból; a bolgár, török az elvesztett részeket akarja

Kétszersült.

Fél liter bor. — Kenyér.

A kantini étlapon pedig:

Sült körtéssel — 50 centimes

Főzelék — — — 25 centimes

Leves — — — 15 centimes

Dessert — — — 15 centimes

Fél francia kenyér 35 centimes

Fekete kávé — — 15 centimes

Igy élnek Lyonban a municiót gyártó francia munkások, amit bizony nálunk is sok helyen meg lehet teremteni.

Színház.

Szerdán Matány Antal a szegedi színház elsőrendű művészeinek vendégfelléptével a „Leányvásár”; csütörtökön a „Cigányprímás” és pénteken a „Mágnás Miska” operette kerültek színpadra. Mind a három estén a közönség nagy ovációban részesítette egykori kedvencét Matányt.

Matányt nem kell dicsérnünk Közönségünk nagyon jól ismeri. A többi szereplők is derékasan megállták helyüket.

A 19-ik Laudwehr ezred zenekaráról is dicsőrelesen kell megemlékeznünk, mely most is kitünően működött.

Szombatban: „Lengyelvér.” Operette.

Vasárnap délután: „Seulamith.” Operette.

Vasárnap este: A nagykanizsai 20. Honvédgyalogezred zenekarának 2-ik hangversenye és Farkas Ida felléptével „Tündérlaki lányok” kerül színpadra.

Hétfőn Danis Jehő a szegedi színház tagjának

suk, miért is küzdöttek elődeink. Küzdöttek a világ hatalomért mint Nagy Sándor, Julius Caesar és Napoleon, az emberi jogokért, mint a nagy francia forradalom, a vallás szabadságért, mint a Makkabeusok, Boesky István és Bethlen Gábor, a kereszténységért, mint Hunyadi János, az egyház vezérszerepéért, mint a középkor nagy pápái, új hazáért, mint Arpád, politikai önállóságért, mint a 48-as honvédek, a nemzeti egységért, mint Garibaldi, Molte és Bismarck, a haza megmentése végett, mint a lengyel Kosciusko, nemes lelkesedésből, mint a francia lovagok az első kereszties hadjárathban, az egyéni szabadságért, mint Spartacus és Dózsa György, a gyarmatokért, mint az angolok, bosszúból, mint II. Sulejmán Szigetvár ellen, irigységből, mint Spárta Athén ellen, a vagyonközösségért, mint a kommunizmus, kapzsiságból, mint az oroszok és Nagy Frigyes Lengyelország fölöztsáa alkalmával s a fönálló társadalmi rend teljes lerombolása végett, mint az anarchisták.

Ezekből a példákából nyilvánvaló, hogy a népek mindig valami érték, cél, érdek miatt fogtak fegyvert Igy van jelenleg is.

Érdekek vezetik ellenfeleinket, de ezeket ma még nehéz teljesen megállapítani, mert hisz diplomataik, miniszterek nyilatkozataira vagyunk utalva,

visszaszerzeni. Minket a németekkel együtt szintén érdek vezet, mert veszélyben van a tulajdon, az élet, a család, a magyarság, az ország területi épsége, a haza, az államok és uralkodók tekintélye, a jövő vagyis mindaz, ami nekünk értékes, nagy és szent!

Igy tört ki a háború 1914. év augusztus havában. Rövid siker után vereség ért bennünket és seregünk az oroszok háromszorosa ereje elől kénytelenek voltak visszavonulni. — Az ellenség pedig szeptember végén, október elején benyomult Eszterce-Naszód, Mármaros- és Bereg megyékbe. Innen ugyan aránylag rövid idő múlva kivertek őket, csak az ungmegyeri Oszák táján vettek erős állást, de Szurmaj altábornagy vitéz katonái megakadályozták további előrenyomulásukat. Sokkal veszélyesebb, tartósabb volt Zemplén és Sáros megyékbe való betörések, ami váratlanul ért minket. Mi ugyanis Sátoraljujhelyen, Zemplén székhelyén 1914. november 22-én hétőn nyugodtan megkezdttük az előadást. — Hisz’ az előző hét adatai szerint a központi hatalmak 30 ezer embert fognak el, az oroszok főhadiserege Varsó felé hátrált és százával szállították a foglyokat.

Volt ugyan Höfer jelentésének egy gyanus része: „orosz csapatok a Kárpátok felé nyomulnak, aminek a most megindult nagy harcokkal csak aláfundelt jelentősége van.” Ez legkevésbé sem nyug-

felléptével „Bent az erdőn.” — Danis Jenő nagykanizsai illetőségű s lapunkban már többször irt szebbnél-szebb tárcákat. Reméljük, hogy közönségünk ez alkalommal szintén megtölti a nézeteket.

Kedden „Vig óvegy”. Lehár örökszép zenéjű operette.

HÍREK.

Katonatarisznya.

— Zilahy Lajos verseskötönyéből —

Váljon keresztül csáng le balra
És mind egyforma; mind mind barna.
Vajjon mi van benne?
Hogyha teli lenne,
Akkor se lenne kincs e bús tarisznya, —
Van benne ecégg! kanál, bicska,
Van benne só, van benne paprika,
Komisz dohány, egy szurtos kis pipa —
Ó katonatarisznya!

Katonák, — hogyha sorsuk fordult —
És eldöbálnék reményt, bornyul,
Ha máj hitük sincsen
S messi van az Isleu,
A kezük... kezük ijedten remeg,
Kincset vezteget... vajjon mi lehet?
— Csak egy darab — egy kis darab kenyér,
— Ó-rongyb, bús tarisznya!

talánított minket. Másnap a hangulat teljesen megváltozott. Reggel 9 órától kezdve több mint ezer tréningi vándorogott a főúton keresztül város, ki-bebeszedt hátú lovakkal, sápadt, kimerült emberekkel, akik kérdésködéseinkre vagy csak legyintettek vagy ennyit válaszoltak: „nyole napja jövünk Galiciából, alig tartunk pihenőt, baj van.”

A megyei- és országotakon székér szekerét ert. — A vonatok egyre-másra hozták rendkívül összezsúfolva a menekülteket. Különösen sokat szenvedtek a csecsemők, gyermekek, nők, aggok, akik fáztak, éheztek, panaszkodtak és sírtak. Az állomáson tolongás, veszekedés, lármá, kapkodás és a gazdátlan podgyások tömegei. A városban szintén nagy volt a zavar. Az egész katonaság elment. Parasztkocsik, hirtől; autók ritkák az embereket. A hivatalos falragaszok előtt izgatott csoportok tárgyaltak. Rémhírek terjedtek. Bukovinát, Galiciát elfoglalták. Przemysl teljesen körülrázza, Kassát kiürítették, az oroszok benn vannak az országban, iszonyú dolgokat művelnek, egy nap múlva itt lehetnek. Tanácsatlanság, félelem, a szellemi bönültségnek egy neme vett erőt mindnyájunkon. Így mult el a délelőtt. Délután semmi hír. Este azt az értesítést kaptuk, hogy az oroszok a dunai hágón betörték, elárastották. Sáros és Zemplén megyék északi részét, a mi seregeinket mindkét megyében visszaverték.

(Vége köv.)

Aratás.

— Milyen is a nemzet. —

Valami nyomott, bágyadt hangulat az élők között. Nem esztogtetőség. Azt jól ismerem. Ez nem az. Nem is „minden mindegy”-féle lélekállapot. Inkább valami olyan meghódított akarat. Kényszerűség. Akarna ugyan. De egymagába nem tud ilyen lélekállapotól a falusi nemzet.

A jó Isten bőséges szerete váratlan áldást adott a magba. Abba a rosszul elvetett, későn halt magba. Meg is oltalmazta. Meg is érlette. Csak úgy sárgul a mező, mintha arany volna végig öntve rajta.

Boldog időkben ilyenkor már fekdnt a rozs keresztos képébe. Most még mindig áll a lábán jó része. Érik. Tul is érik. Várja a kaszát. Hódolatlan, földig haljolvá várja.

Dicsértések a Jézus Krisztus!
Mindörökké — felelem.
Egy őszbecsavarodott, élet megtéptt anyóka jön hozzám panaszával.

Oh a panasz:
Hát kéröm. Mát az őszre is csaknem fára facsaroltan, még azt a kis fertályos födemet emunktatnyi, evettényi tuttam. Most meg íppog ott vajok, hogy senki emberfia nem akad, aki lövagná azt a kis hitfán rozsoit.

Hát mondok ide gynttem, mer tudom, hogy az „intézőknek” elnöke. (Gazd. int. bizottság. Lányon szüves kaszással lö az a kis'élhelmenet.

Igy az öreg anyó.
Helyes néném, meg lesz. De értsünk szót. (Ez Ez írnat a nemzetnél (falusi n'p) mindig idejében legynék tisztában.)

Annak a fertályos földnek lekasztása, marokverése, egyszóval rendbe tétele magának 15 koronájába kerül.

Hogyan? Azt tuttam, hogy az „intézők” (bizottság) ingyen arattának. No lám! Ejnye!

Igen nagy tévedésben van maga néném. Hát mondja csak mit tesznek a mai kutya világban ilyen? Mászor se. De most leginkább Igen-e?

Az én öreg anyókatam nagy dohogva elment.

A kis gabonáját ki tudta adni valami rokkantnak részbe.

És ízetett: 2 és félkoroszt rozsoit az aratásért. Vagyis úgy körülbelül 40 koronás értékben.

Ilyen a nemzet! Kész pénzt, ha csak lehetséges, ki nem adja jobbal, jobban szeret terményben fizetni. És mindig jóval többet fizet, mint amenny. Miként az öreg néne példája is mutatja.

Híah! A mi népnék öleleti érzéke igen csekély. Nem teremtődött arra

Valahogy úgy van, hogy a mező most nagyon mozog. Valami adlétság fekszi meg, Persze a fiak muszájt, taliánt, mit aratnak most. Az öregek meg ha akarnak sem megy annak rendje szerint

De azért valahogy majd csak lesz.

Csak az Isten időt adjon. Nagy Virgil.

Adakozzunk a vak katonák részére.

A vastagbőrűek.

Van az állatvilágnak egy bizonyos rendje. melyet úgy hívunk, hogy vastag bőrűek, kikén semmi-féle gyengébb kalibert fegyver nem fog, csak a legdrasztikusabb gyilkoló szerzámmal lehet ellenük védekezni s őket rendre utasítani.

Sajnosan tapasztaltuk, különösen e háború folyamata alatt, hogy az emberiség testén is élőlények ilyen vastagbőrű fajzatok, kik sem pirulni, sem a kisebb intelmekre reagálni nem tudnak s akik struccmódjára semmi panaszt, semmi felajdulást nem akarnak meghallani, elsiklanak minden felett, mert az ő vastag bőrük nem tud elpirulni, érzéketlen minden kisebb támadás ellen s akik begombolódva semmiről nem vesznek tudomást, amiről tulajdonképpen elsősorban nekik kellene tudomással bírniok

Szomorú de való, hogy az efféle alakok az urieberek sorában is bőven akadnak, kiket a szerezese szekere magával ragadott, de a mely eselyg szédület mélységbe zuhanhat, a keő feleszméléskor.

Akik a háború súlyát itthon is érzik, fájó érzéssel szoritják el a jelenségek feletti érzelmeiket, de nyoma azt hisznék ott marad a lelkekben, ha e viharos idők elmúlnak is.

A kalmár szellem, az anyagiaság lett urrá a legtöbb lelken s a jólétben furdók alig akarják, vagy nem is szándékoznak észrevenni, hogy hányan figyelik, hányan kis'rik lépteiket, cselekedeteiket, hogy annak idején azt méltóképpen jutalmazták.

Nem is maradhat el az egyik. A jelen sulya alatt megzavart lelkek ha felszabadulnak, duplán fogják visszaadni mindazt, amit most hallgatagon tűrnők kell. Azonban a jelen nyoma ott marad a lelkekben s a jövő napjaira fogja hozni a feltárni mindannyit, ha majd a retorzió ideje elérkezik.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Hotel Goldenes Lamm Szállóda Bécsben az udvari Opera, a Ring s a Kärntnerstrasse közelében nagyon előnyös lekván s feltétlenül tiszta. Jó restauráció.

Halálös végű"baleset

Vajda János VI. kerületi lakos kazel rakással foglalkozott. A kazalhoz támasztott létra felső foká korhadt lévón, az illető alatt leszakadt, ki a földre zuhanva mihamar kissenyedett.

Godinek József szénázállítás közben a szénás szekérről bukkott le s ott lelta gyászos halálát.

Figyelemztetés.

A gabnavásárlási és örüsi engedélyt igyekozzék mindenki a városnál mielőbb beszerezni.

Nagyszerűen bevált a harcra károsító és általában mindenféle akut legyőző

fájdalomcsillapító bedörzsolés

meghűlés, rheuma, köcsvény, influenza, torok, mell- és hátfájás, esetekben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. apalci compos.

Horgony-Pain-Expeller-pótlék.

Üvege K. - 30, 100, 300,-

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az „Arany orvosláshoz” címzett Dr. Richter-féle gyógyszerüzemben, Prága I, Elisabetzt. 5. Képzelt székfőző.

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: *Lukács József*, főgimn. tanár. A vaskos munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenkinél érdekesebb és tanulságos olvasmány, amely még egyrészlől szigorúan tudományos, másrészlől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúrember tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Uj Idők.** A világháború legújabb krónikája, irásban és képből az Uj Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész határaitén történik, az mind elérik tárja festői szépségű képekben. Érdekes, művészi művelés és előkelő írás jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Uj Időket, melynek minden száma aktuális közleményeiben, elbeszéléseiben és regényeiben is egyaránt a szépirodalom ápolója. — Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— **„Vasárnapi Újság”** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Újság” előfizetési ára negyedévre öt korona. „Világ-krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Újság” kiadóhivatálában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4). Úgyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legelősebb újság a magyar nép számára, félre 2 korona 40 fillér.

— **„Élet”** szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkeszti Andor József) gazdag tartalom, érdekes és aktuális képek egészítik ki. A hetilap mellett megleg ajánljuk olvasni figyelembe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári-ut 15/a. — Előfizetési ár félre 10 kor. Mutatványzámai készségegel köld a kiadóhiv.

MILKA

Suchard KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDÉ

ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és térképpel

Napihírek

Közgazdasági rovat

naponkénti szeszúciói az

AZ ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkeveltségű mellékletet ad az AZ ÚJSÁG. Ezek: „Az Asszonyok”, a másik a: „A Gyermekeknek.”

☞ Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színhásról, művészetről, irodalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitérőben megismerkedni naplaj keretében értesülni, szesse elő az AZ ÚJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félre	16 "
Negyedévre	8 "
Egy hónapra	3 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ ÚJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest.
VII. Rákóczi ut 54. szám.

— A Pesti Hírlap kiadóhivatala lapunk útján közli a magyar olvasóközönséggel, hogy a világháború okozta papírhány dacára továbbra is a legnagyobb terjedelemben, a megalkotott változatos tartalommal jelenik meg és állandó előfizetőit karácsonyra ingyen naplajra ajándékozza meg. Ez elismerése múltó áldozatkészség mellett még egyéb kedvességében s részvételi előfizetőit, akik a Divatvilág, Érdekes Újságot, Képes Újságot és Az Érdekes Újság háborús albumát — gyönyörű kivitelű képekkel — kedvezményesen árón rendelkezhetik meg. Múltán ajánljuk azért Magyarországot legterjedtebb lapját, a Pesti Hírlap előfizetési ára: július hóra 3 K. 80 f., két hóra 5 K. 60 f., negyedévre 8 K. Pesti Hírlap és Divatvilág együtt negyedévre 11 K. 50 f., A Pesti Hírlap és Az Érdekes Újság együtt negyedévre 12 K. 50 f., A Pesti Hírlap és a Képes Újság negyedévre 10 K. 50 f., A négy lap együtt 18 K. 50 f., A Pesti Hírlap és az Érdekes Újság Háborús Albuma című pompás háborús képsorozat egy hóra (egy sorozat) 4 K. 80 f., negyedévre (három sorozat) 14 K. 100 f. (hat sorozat) 28 K.

A Pesti Hírlap kiadóhivatala, hogy az előfizetési díjat küldeni kell, Budapest, V., Vilmos császár ut 78. sz. alatt van

— **AZ EST.** A magyar újságok között AZ EST az egyetlen, amelynek kiváló munkatársai mindíg mindenütt ott vannak, ahol helyes és pontos értesüléseket szerzhetnek be lapjuk, a magyar közönség és a külföld részére. AZ EST éppen így ki-terjesztette tudósító-szervezetét minden magyar vidékre, sőt még a kisebb helységeket is bevonta hálózatába. A tökéletes szervezettség erős letörölhetetlenül rajta van AZ EST minden egyes példányán, aminek legbiztosabb méréke az olvasó közönségnek AZ EST-tel — szomban megújítvánul, a legnagyobb fokozódó bizalma és szeretet. ezért lett a legelterjedtebb magyar lap AZ EST, a világ egyik leghatalmasabb organuma, amely a külföldi elvált is fogalommá vált s amelyről az egész művelő világ tudja, hogy hírszolgálat a legnagyobbhatóság és elterjedésége is Európa legelősebb lapja közé emeli.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapírokból
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készítettnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára.
Jegyzői és egyéb közigazgatási nyomatványok
nagy raktára.

Nyomatott a laptulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Hirdetések díjazásában szerint.

Szerkesztő:
Eörös Sándor

Szerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenkint kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre 10 kor, félévre 5 korona, negyedévre 2 korona 50 fillér. —
Egyes szám ára 12 fillér.

Aratás.

—Kalászos rónaságunk dus tábláin vig kaszapengés hirdeti a gazda örömét, büszkeségét, fáradságának édes gyümölcsét, az aratást.

Oly sok nemzeti érdek fűződik nálunk az aratás sikeréhez, hogy mindnyájunk szeme ott van az aratók kezén, mindnyájunk lelke ott függ az aratók munkáján. Ha jól fizet a buza, nincs okunk félni a legnagyobb veszedelmek közepette sem; de hi elmarad az áldás, bizony megérezzük valamennyien az országos csapást.

Ezért nagyjelentőségű dolog, hogy az aratás munkája is akadálytalan, zavartalan; és hiánytalan legyen. A távollevőket az itthonmaradottaknak kell helyettesíteniök, a munkaerőt magunknak kell előteremteniünk és pótolniunk.

Nagy megnyugvásunkra szolgálhat az, hogy magunk aratunk és magunknak aratunk. — Magunknak, — tehát nem az idegen; magunknak, tehát nem az el-

lenségnek. És aki idegen arat, az is nekünk arat.

Tudjuk és látjuk, mennyire éhes az ellenség a mi termésünkre. Támadásának orozsfánrészet éppen erre az időre indította meg, hogy ott fenyegetsen, ahol legérzékenyebbeknek ismer bennünket. És vajmi keserves sorsra jutottunk volna, ha terve sikerül.

Ha! azonban a gondviselésnek és küzdő flánk elszánt védő küzdelmenek, nem kell agódnunk a jövő miatt: ha munkához látunk és egy akarattal dolgozunk, legbiztatóbb számítását huzzuk át, legvéresebb reményeit hiszjátuk meg minden törekvésnek, amely élet entartásunk ellen irányul. Így nemcsak akarni fogunk, de képesek is leszünk megélni. Ezért nevezheti jogosan a magyar életnek a buzát.

Minél jobban érezzük, hogy nehéz viszonyok között talál bennünket a nagy feladat, annál inkább latba kell vetniünk minden képességünket, amely céljaink elérését munkálja.

Ha kevés a férfi, álljon sorba az asz-

zony; gyenge lehet az öreg és a gyermek, de nem lehet hasznavehetetlen. Nyugalomnak, pihenésnek ninc: helye most, amikor minden karra nagy a szükség; a mai télenségnek, vagy halogatásnak holnap már inség és nyomoruság lehet a következménye.

Csak arra kell gondolniunk, hogy a learatott gazdag termés nemzeti életünk minden tényezőjét mozgató életenergiává alakítsuk, csak azt kell szemünk előtt tartaniunk, hogy itthoni munkánkkal is hadviselésünk édekeit szolgáljuk, — csak abban kell rendületlenül bízniunk, hogy férfiasan viselt megpróbáltatásunk előbb-utóbb teljes diadalutját készíti elő; lelkünket zaklathatja az aggodalom, szívünket marcangolhatja a fájdalom, karunkat béníthatja a hiány, de megérdemelt munkánk gyümölcsét el nem veheti tőlünk hazánknak még annyi ellensége sem!

Adakozzunk a vak katonák részére.

A háború és a Kárpátok.

Írta és fölvásta: Kontraszty Dezső k. r. tanár
1916. május elején.

II.

Ilyen lelki állapotban mentük haza. Nyugodt alvásról szó sem lehetett. Egész éjjel hallottuk, mint roboznak a vonatok szakadatlanul, — szinte érélt iramban észak felé az ellenség feltartóztatására. Ha ez nem sikerül, abban az esetben egész Északkelet-Magyarország orosz kézre jut s ki tudja, mi történik velünk.

Igy éltünk mi Sáros, Zemplén és Ung megye lakosai folytonos kétség és remény, aggodalom és bizalom közt öt hónapban keresztül. Csak 1915. május elején fordult jobbra helyzetünk. Sikerült az oroszokat visszahoztatni a határszélre, 3-án pedig jelentette a vezérkar, hogy Mackensen, József Ferdinánd kir. herceg, Borovics seregei a nyugat-galiciai terület mellett áttörték az orosz frontot. Ennek eredménye volt 50 ezer fogoly, az ellenségnek hazánkból való teljes kivonulása, majd Przemysl visszafoglalása és diadalmas előrenyomulásunk Varsó felé.

Innen kezdve a nyugalom helyreállt s mintegy kétszáz község menekülteit visszatérthették. De minő látvány tárult a szerencsétlenek szeme elé! Folyójuított erdők, a szántóföldeken ériási gödrök, hosszú árkok, a közösekben eszka tornyok, letarolt kertek, bedőlt házak, kormos falak, összetört butorok, elhasznált hadiszerek, porcellántörmelék, konzervdobozok, drétszivnyörzsek, állatbőrök, szemét, piszok aluttvér, fölfordulás, hevenyészett temetők, durva fakeresztek Ubique ruinae, ubique luctus et plurima mortis imago. Mindenütt rom, pusztulás, gyász és halál ezer alakja. Elvesztették hajlékukat, vagyonukat s mindazt, ami nekik szükséges, hasznos és kedves volt. Omne tectum gemitis implebat. — Minden házból zokogás hallatszott...

E sorsüldözött kárpátfali lakosokon kötelessége tehát az államnak és társadalomnak segíteni, mert nekünk is a Kárpátok nemesek egyszerű hegyek, de politikai, katonai, gazdasági, természeti nemzeti és történelmi szempontból egyaránt elsőrangú fontosságuk!

A Kárpátok Pozsonytól az Aldunáig húzóvva hatalmas, természetes határt alkotnak az orosz sikkággal és a romániai alfölddel szemben. A védelem-

nek alkalmas állást nyújtanak, mert a keskeny utak, szorosok aránylag csekélyebb erővel is tarthatók, a tömör, masszív sziklák pedig biztosabb fedezéket adnak, mint a legszilárdabb betonpáncél. Viszont az ellenséges hadoszlop a hegyek, a keresztvölgyek, a kanyargós ösvények által megszagott területen nem tudnak együttes működési kifejténi.

Kénytelnek külön működni, részletharokot folytatni, amelyekben kellő ellenállás mellett apránként pusztulnak el.

Igy történt a mostani háborúban is. 1914. december elején törték be az oroszok nagyobb erővel a Kárpátokba és öt hónapi harc után sem tudtak egy lépéssel sem előbbre jutni, habár közel fél-millió embert vesztettek.

Gazdasági tekintetben a kőbányák, a rendkívül vastag sörétegek, a fémek, a mármarosai gyémánt, a nemes opál, a kitűnő ásványvizek, gyógyforrások, rétek, nagykiterjedésű erdőségek, gyümölcsös-skertek, a havasi állattenyésztés, a gazdag vadászterületek, a hegyaljai szálló és az európai hírt furdóhelyek milliókat érnek.

A főlökbe tűnő havasok, a szádító mólýságek, az ádító levegő, ősrégi kőzetek, kialudt vulkánok, a

Mikor még vissza?

Egy i tiszt panasza.

— Kérlek — mondta barátom — még kell, hogy hallgass. Muszáj valakinek feltárom a helyzetet, aztán ad I tudtomra, szegyenkezem-e vagy mit csináljak?

Magad is tudod, hogy civilfoglalkozásom van, de katona lettem a mozgósítás pillanatában. Volt ízsem mindenféle variációban, elhiheted, hogy nem hagytak unatkozni. Viszont a munkától nem ijedek meg, elvégzem becsületos lelkiismeretességgel, amit reám bízna.

Megérkezem a harcterről, látok régi harcokat, megyek örömmel feléjük, első szavuk az:

— Nini, te vagy? Mikor még vissza?

— Bocsáss meg, csak most jöttem.

Két nap alatt meg kellett győződnöm, hogy csakugyan bocsánatot muszáj kérnem. Disznó fráter lehetek én, hogy meg sem haltam. Pedig idehaza olyan szépen elrendezkedtek már.

Az íróasztalomat kidobták a helyéről. Sok mindeféle holmim volt benne, amit nem szokás idegen orrára kötni, azok kifordultak a fölpattant fiókból, szerte széjjel heverték.

— Áh, hogy vagy? — fogad a főnököm — megsebesültél?

— Nem.

sokféle ásvány, a mosolygó tengerszemek, a csodás cseppkőbarlangok, tündéri jégpaloták a föld alatt, a sziklák rózsája*, a kis havasi gyopár, a hatalmas tölgyek, gyönyörű hársfák, örökzöld fenyők, az éregek mélyében tanyázó marmoták, a királyi sas, a félnék özikék, zrzarvasok, zergék, a félelmes duvadak, a hegyi családóány búbagy éneke, érdekes néprajzi jelenségek, régies városok, modern épületek, művészi templomok, bus emlékö várak az utazónak, turistának, a sportembernek, az irónak, tudósnak és művésznek egyaránt nemes élvezetet szereznek.

A lakosság egyszerű, igénytelen, szorgalmas, jölelő, buzgó, vallásos, — amely mindig, — még a mostani megpróbáltatás nehéz napjaiban is elenyésző kivétellel hű maradt a magyar államhoz és ősi hitéhez. Ez a vidék sok jeles férfit adott nekünk, köztük a régi és új Magyarország legünnesebb alakjait, a zemplánmegyei születésű Rákóczi és Kossuth Lajost! Rideg, pozitív elmék megállapították, hogy „előnk ábránd volt, törekvésük mrdő, emléktük nem eleven történeti erő.” Minő tövés! (Gyakran láttuk a háboru alatt a vonatokat utra kelni a Rákóczi-induló hangjai mellett s a távozó barcosok ajkán pedig megcsendült a Kossuth-nóta dallama. Mintha a bujdosó fejedelem, a turini nagy halott föltámadtak volna, hogy újra vezessék, lelkesítsék a

— Milyen szerencséd van! Egész könyven agyonlőhettek volna.

— Hát bizony ez többnyire a mi foglalkozásunkkal esik meg.

A helycmet ideiglenesen mással töltöték be Alkalmatlan vagy nélkülözhetetlen? — nem tudom a szeméből, hogy én vagyok neki alkalmatlan.

Hidegen bólint.

— Jó napot.

Egy fejem van, mégis rá merném tenni, hogy az ellenkezőt kívánja. Mondjuk: megszámlált napokat, határozott jót semmi esetre.

— Ne-hidd, hogy egyedül állok. Sokan vagyunk. Van akinek a köpenyét szítává lőtték, közben beleje is szaladt egy-két golyó, a derekát sapnelliszilánk szántogatta. Amig fűkúdt, meglátogatták, aztán fölkeltek, meglátogatták, aztán fölkeltek, bicegett botra támaszkodva.

— Jól érzed már magad? — fogadta a baráti érdeklő lés.

— Köszönöm n, türelmed.

— No, akkor nemsokára mehetsz vissza a frontra.

Nem vagyok könnyen ijedős ember, szembe nézek a vasvilla-esővel is, hát nem azért mondom, mintha következményektől félnék. Az állásom megvan, az az enyém marad, akármikor is lesz vége a háborúnak. De mulatságos volna ez a teljes könyelemben való itthoni berendezkedés, ha

nemzetet, amelyért életükben küzdöttek, szenvedtek és mindent feláldoztak! Végül vannak itt új sírok, egyszerű, nagyon egyszerű sírok. Alattuk nyugszanak a jelen virágai, az ifjú hősök... Ime ezek a Kárpátok kínesei!

Gyámoltassuk tehát e vidék szerencsétlen lakóit, kik nyomorban, inségben, rendes hajlék nélkül vannak, kik velünk együtt egy hazának gyermekei. Hisz ma mindenki tartozik áldozatot hozni. Ezen és ezen teszik köckára naponként nyugalmukat, egészségüket, vértüket és életüket. Tehát mi sem maradhatunk el, akik aránylag nyugodtan, zavartalan otthonban, épégen és egészségben élünk. Ezt követeli tőlünk a részvétel, a nemesszivtség, az áldozatkész hazafiság, a nemzeti öntudat, a politikai összetartás érzete és a felebaráti szeretet nagy törvénye. Adakozzunk tehát mindnyájan tehetségünk szerint Enyhítsunk nyomorukat, adjuk vissza nekik az egyszerű házat, hogy kigunyolhassák nagy fáradalmaikat, a kis kertet, hogy virágot vihessenek a mi drága, dicső halottaink sírjára Adjuk vissza nekik a esendes templomot, hogy hálát adhassanak megszabadulásukért, hogy mondhasák: „legyenek a mi jötevényünk oly boldogok, mint a mily mértékben irgalmasok voltak szenvedő honfitársaink iránt!”

(Vége.)

nem érné az embert folytonos inzultus. Véttem én valamit azzal, hogy katona vagyok? Vagy tán az a rossz természetem járó hibám, hogy föltéve, ha életben maradok, békében megint helyet akarok foglalni az irodámban?

Néhányszor elfogott az émelygés, irásos nyomai vannak, hogy többszörösen kértem legutóbb a harctéri beosztásomat. Nem teljesítették, más módon rendelkeznek velem. Aki csak egy napig is volt katona, tudhatja, mit jelent ez.

Szóval, itt kell maradnom addig, amíg úgy találják jónak, hogy ott foglalkoztassanak, ahol megfelelő sróf leszek a nagyarányú gépezetben. Szabad időmben — nem sok van — addig is a boxolásban gyakorlom magam. És el vagyok rá szánva, hogy mihelyt még egyszer neküldézi valaki, mikor megyek már vissza? — azt úgy vágom orron, hogy a verdumi gránát-hullás rongyos rakéta a csaillyagokat látó szeméhez képest.

Színház.

Farkas Ida a vasárnapi vendégszereplő lett házat vonzott ismét a Színházba s a kíváncsi közönség nem is csalódott. A még pályája kezdetén levő, bájos megjelenésű művésznő oly sikkesen, oly bravurosan, oly édesen játszotta szerepét, hogy alig győztünk b-lelni vele, a siker várakozásunkat valóban felülmúlta, kik szépen induló művészpályájához a legnagyobb sikert óhajtva, a legőszintebben gratulálnak.

Hétlőn „Bent az erdőn” Garvai Andor szenzációs drámája került színre. Dacára az esős időjárásnak, mégis zsúfolt ház előtt folyt le az előadás Dr. Werner Félix, bányamérnök szerepét Danis Jenő játszotta, ki kitűnő játékkával megnyerte a közönség tetsz sőt Danis Jenő kanizsai származása és a szegedi színház művésze. — Rachel a felesége Osigo Böske is a legjobbat nyújtotta és művészi játékkával most is hozzájárult az est sikeréhez. Flores, gazdasszony szerepében F. Zalai Margit teljesen kiforrott művészetével páratlan élvezetet nyújtott a közönségnek. (Gözon, Tardis földbirtoikos szerepét oly kiválóan adta, hogy jobbat még a fővárosi színházakban sem lehet látni Művészetének zamatos volta még szép jövő ígérését jósolja rokonszenves egyéniségének.

Kedden Nádas Sándor rendkívüli kacagató legújabb vígjátéka a „Kávéház” került színre. A előadás zsúfolt ház előtt ment végbe. Az egész előadás alatt közönségünk nagyon jól mulatott. Színésztől egytől-egyig a legjobbat nyújtották és mind hozzájárultak az est sikeréhez.

Szerdán és csütörtökön „Önagysága ruhája”. Énekes játék 3 felvonásban. 8 képben (Ujdoság)

Pénteken „Mágnás Miska.” Operette.
Szombaton „János vitéz.” Operette.
Vasárnap: „A csöppség.”

HIREK.

Halálozás.

Egy munkában elélt hosszú élet zárult le Perger János nyugalmazott fűtőházi alfőnök személyében.

A 78 évet élt öreg ur, fardhathán tevékenységet fejtett ki a vasútnál a munkában s elismerésül a korának ezüst érdemkeresztjelel lett kitüntetve.

Életében a legjobb szívű barát a vallásos életét mindhaláláig.

Elhunytát a legnagyobb részvétel vették tudomásul mind azok, akik jószívűhez közel állottak. Emlékét szeretettel fogják őrizni mindvégig.

Temetése a f. hó 27-én lesz, a Csengeri ut 57 sz. háznál.

Nyugodjék békében.

Polgármester ur a piacon.

Örömmel konstatáljuk, hogy a mai heti piacon városunk agilis polgármestere is meggyőződést szerzett a piacon uralkodó helyzetről s az ottani vakmerő uszárórol.

Jól esik ezt látni a közönségnek, különösen akkor, ha az gyakorlatban is megtörténik a hatásaiban is érezhető lesz, amit kétségbe nem is vonunk.

Végre a tulkapásokat eskis a helyi hatóság tarthatja féken s elhet ellengék kellő retorzióval, ami nagyon is kívánatos.

A háború vége.

(Jóslás: Kisfaludy Mártontól.)

Az első hadüzenet történt 1914. 7. 27.

3 világrész harcol (Európa, Ázsia, Afrika.) 9 nemzettel folyik a harc. (Monarchia, Szerbia, Német, Orosz, Olasz, Angol, Francia, Belga, Bolgár.)

3 x 9 = 27. (Huszonhét hadüzenet történt össze vissza a világháború óta. tehát 27 hűg tart vagyis 1918. 11. hó 5. nap lesz vége.

Szentkirályi Marton

fiatal becés tanár, Szentkirályi Károly tormaöldi igazgató-tanítónak a fia, a napokban mutatja be első miséjét Pannonhalmán.

Segédjegyzői

állításra pályázatot hirdet Viosa Ferenc főbíró Nagykanizsán, Nagybakonkra.

Nyugalomra vonuló tanítók.

A helybeli állami népiszkolák két veteránja vonult az elmúlt tanév beauráltával nyugalmobba. Váry József és neje Szakonyi Józsa. Negyven éves rögös pályájukon mindig a kötelesség tudás vezérelte őket munkájukban, melyet a kultuszminiszter maga is elismert most nyugalmobba vonuláskor. A kanizsai társadalom sok tagja tanulta kezük alatt a betevetés első mestereségét, kik, miként mi is a legszebb, a legzavartalanabb pihenőt kívánjuk mindkettőjüknek némes és értékes munkájok utáp.

Érzékeny viszontlátás.

Az utóbbi időben, mind több menekült bukovinai és volhynai lakost szállítanak el Salzburgba, akiknek legnagyobb részét a gradigai és st.-leonhardi táborokba való kiszállítására orosz foglyokat szoktak kirendelni. Mikor a napokban ismét egy ilyen menekültekkel telt vonat érkezett Gradigba, a pályaudvaron megrázó jelenet játszódott le. Egy orosz, aki a máhák hordásával foglalatokodott, egyszerre örömközlésben tört ki, az egyik waggonhoz sietett, amelyből éppen akkor szálltak ki egy-egy asszony és két apró gyermek. Az oroszok foglyi sirva ölelte út őket. Felesége és a gyermekei voltak, akik egy Luck melletti faluban laktak s az oroszok pusztításai elől menekültek el. A következő percben megismétlődött ez az érzékeny jelenet. Egy másik foglyi egy öreg emberben és asszonyban a széklet ismerte fel, akik szintén egy Luckhoz közel fekvő faluból valók. A két család, a férj, illetve fia, akik egymást ilyen elrökényítő módon látták viszont, azután hosszasan elbeszélgettek. A menekültek nem győztek dicsérni a mi katonai hatóságaink humanus eljárását és gyönlöbettel beszéltek arról a véres brutáltságról, amelyet az orosz katonák gyakoroltak a földönfutó lakossággal szemben.

Zenész temetése

A helybeli zenészek egyik régismert tagja Torma Károly a demokraták kedvelt zenésze hunyt el a napokban rövid szenvedés után. Temetésére a helybeli összes zenekarok kivonultak s bus melódiajnóákat játsza kísérték örök nyugalomra elhunyt társukat.

A cipőjavítás árának maximalálása.

A cipő- és a cipőjavítás az azok közé tartozik, ami oly nagyon csapong, hogy a csillagvizsgáló tornyok legkitűnőbb lenességével sem lehet beérni. Most Budapesten a Központi Segítő Bizottság népgondozó osztálya azzal a kérdéssel fordult a főváros tanácsához, hogy tegyen lépéseket illetékes helyen a cipőárak és a cipőjavítási díjak maximalálása iránt. A bór árának emelkedése — mondják — abban a mértékben, amelyben nálunk tapasztalható, alig lehet megokolt, tekintve, hogy Bécsben a cipő ára felét teszi a budapestinek. Németországban pedig ennél is olcsóbb.

Le az ádrágitókkal

A szemtelenség és vakmerőség netovábbja, amit Kiskanizsán napról-napra konstatálhatunk. Helybeli piócák, éhes hígok u. i. házról-házra járnak s az után egész hangosan kiabálva igénynek a buzárt 50-60 koronákat. E bestiákat, kik közül az ottani Szabó István igazgató egyet mint értesültünk fel is jelentett, nyakon kell eszni s oly példásan megbönetetni, hogy kedvük elmenjen örökre mindazoknak, kik semmitől sem riadnak vissza, hogy máskor elől a kenyeret, a betvő falatot is elharcolják.

14000 tojás lefoglalás.

A múlt héten szenzációja volt Csáktornáynak. A csáktornyai határrendőrség lefoglalt ugyanis a vasúton 14000 tojást, melyet stájerországi kereskedők szedtek össze Csáktornya környékén. A tojásokat dob-

szóval történt kihirdetés után nyomban kiosztották 10 fillérvért a csáktornyai polgárság, elsősorban a tisztviselők körében. A tojások elkobzása nagy örömet kellett Csáktornáyn, mert a kivétel miatt már 26 fillért kérnek egy tojásért. Ez a radikális intézkedés talán gátat vet a hallatlan uszórának, mely ezen a téren, meg egyebütt is itt a határozóan grasszál.

Vizsgálatot a paprika árusok ellen.

Dacára, hogy a piaci paprika árusok remdrágán adják pár szem paprikájukat, egyik másik valóssággal hitvány szurrogátumot hoz forgalomba csúva a közönséget.

Nem ártana az illetőket egy kissé végig vizsgálni s észre téríteni, hogy manipulációikkal abba hagyjanak.

A bevonuló diákok javító-vizsgái.

A kultuszminiszter rendeletét becsátott ki, amellyel megengedi, hogy az 1897. é. korábbi években született és a májusi és juniusi pótszámleken alkalmasnak talált középiskolai tanulók, akik a jelenlegi tanév végén javítóvizsgára utasítottak — ha a jövő tanév előtt belivnák őket — intézetükben még a bevonulás előtt javítóvizsgát teshetenek. Ez a kedvezmény azokat illeti meg, akik a legfelsőbb osztály vizsgáján egy vagy két tárgyból buktak meg. Bevonulás esetén ez a kedvezmény az alsóbb osztályokat is megilleti. Ezek a javító letették, az érettségét is nyomban leteltetik. A szabadságon levő tanulókat ezeken a vizsgákon szaktanár helyettesítheti.

Van neki esse.

Kati néni, a veszedelmes nyelvű koffasasszony, a piacórol hazajövetet dőshözen vágta a földhöz a kitrútt eszirks kosarat és esip're tett kezekkel így támadt rá az urára:

— Hogy a görös essék a kend pihent eszébe. Ha kendre hallgatok, hát ott gubbaszthatam volna egy teljes órával előbb a piacon. Csak hogy nekem is van ám eszem! Ha kend előre lödította, én meg visszaigaztom az időt egy órával.

— Nem hiába vagyok a hités urad, ugy ismerlek, mint a rossz pénz, tudtam, hogy ez lesz az első megold. Azért toltam előre mindjárt két órával — válszolta Péter gazda, szemét hamisan hunyor-gatva.

**Adakozzunk az elesett
hősök özvegyei és árvái
javára!**

**Hadsegélyző Hivatal fő-
pénztára, Képviseelőház.**

Hotel Goldenes Lamm szálloda Bécsben.

az udvari Opera, a Ring s a Kärntnerstrasse közelében nagyon előnyös fekvésű s feltétlenül tiszta. Jó restauráció.

egyszerűen bevált a harcokon kúszókra,
általában mindenkéül mint legjobb
fájdalomcsillapító bedörzsölés

meghűlés, rheuma, kövesség, influenza, torok,
hall- és látászavar, esetekben

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. csipeti
compos

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Úrugi K. - 80, 140, 3.-

Kapható gyógyszerárakban, egy követ-
teli az „Arany országhoz” címűt
Dr. Richter-féle gyógyszerárakban,
Prága I, Károlyi utca 6.
Naponkénti szállítás.

MILKA

Suchardé

KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDE

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és
tétéles joga. Írta: **Lukács József**, főgimn.
tanár. A vaskos munka a pápaválasztás törté-
neti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen
alakjához ért. Mindenkinek érdekes és ta-
nulmányos olvasmány, amely míg egyszerűről
szigorúan tudományos, másrésztől könnyed
stílusával élvezetes olvasmány. A világtörté-
nelem e jelentős mozzanatának ismerete
minden kultúremler tudásának szükséges
része. A mű ára 4 korona. — Kapható
Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében,
Nagykanizsán.

— **Új Idők.** A világháború legelső krónikája,
írásban és képből az Új Idők. A mi érdekes pos-
tomány a négy világrész harcainak történetét az mind
olánk tárja fel a legújabb képben. Érdekesek,
művészi művelés és előkelő illusztrációk. Hiteles
forrás hiteles, az Új Idők, melynek minden
száma aktuális közleményeket, elbeszéléseket és
regényeket is egyaránt a szépirodalom ápolója —
Előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal,
Budapest, VI. Andrassy-ut 16. sz.

— A „Vasárnapi Újság” minden száma
gazdag tartalommal jelenik meg. A „Vasárnapi Új-
ság” előfizetési ára negyedévre öt korona, „Világ-
krónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a
„Vasárnapi Újság” kiadóhivatálában (Budapest, IV.
Egyetem-utca 4.) Úgyanitt megrendelhető a „Ké-
pes Néplap”, a legelőkelőbb újság a magyar nép
számára, félre 2 korona 40 fillér.

— Az „Élet” szépirodalmi és művészeti hetilap
lapot (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, ér-
dekes és aktuális képek egészítik ki. A kitűnő lapot
megelőző ajánljuk olvasóink figyelmébe Szerkesztőség
és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 15/a.
Előfizetési ár félre 10 kor. Mutatványzámmal kézzel
szelgel küld a kiadóhivatal.

ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és
térképpel

Napihírek

Közgazdasági rovat

napenkénti szenciációi az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkedveltségű
mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik:
„Az Asszonyok”, a másik a: „A Gyer-
mekeknek.”

— Aki a világháborúról és egyáltalában
minden eseményről, színházról, művészetéről, iro-
dalomról bőven és megbízhatóan óhajt egy kitű-
nően megszervezett napilap keretében érte-
sülni, szívese elő az AZ UJSÁG-ot.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félre	18 "
Negyedévre	8 "
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest,
VII. Rákóczi ut 54. szám.

— A Pesti Hirlap kiadóhivatala lapok után
közi a magyar olvasóközönséggel, hogy a világháború
okozta papirhiány dacára továbbra is a legnagyobb
terjedelemben, a megszokott változat tartalommal
jelenik meg és állandó előfizetői karácsonyra ingyen
naplárval ajándékozza meg. Ez elismerése mellett Al-
dozatosság mellett meg egyéb kedvezményben
s részvétel elízettől, akik a Divatszólant, Érdekes
Újságot, Képes Újságot és Az Érdekes Újság hábo-
rus albumát — gyönyörű kivitelű köpökkel — ked-
vezményes áron rendelhetik meg. Mellán ajánljuk
azért Magyarországot legterjedtebb lapját, a Pesti Hir-
lapot, tisztelt olvasóink szives figyelmébe. A Pesti
Hirlap előfizetési ára: július hóra 2 K. 80 f., két
hóra 5 K. 60 f., negyedévre 8 K. Pesti Hirlap és
Divatszólant együtt negyedévre 11 K. 50 f., A Pesti
Hirlap és Az Érdekes Újság együtt negyedévre 12
K. 80 f., A Pesti Hirlap és a Képes Újság negyed-
évre 10 K. 50 f., A nagy lap együtt 18 K. 0 f., A
Pesti Hirlap és az Érdekes Újság Háborus Albuma
című pompás háborus képsorozat egy hóra (egy sorozat)
1 K. 80 f., negyedévre (három sorozat) 14
K. félre (hat sorozat) 28 K.

— A Pesti Hirlap kiadóhivatala, hova az előfizetési
díjat küldeni kell, Budapest V., Vilmos császár
ut 78. sz. alatt van.

— AZ EST. A magyar újságok között AZ
EST az egyetlen, amelynek kiváló munkatársai mindig
mindenütt ott vannak, ahol helyes és pontos
értelemeket szerkesztenek be a lapjuk, a magyar köz-
önség és a külföld részére. AZ EST éppen így ki-
terjesztette tudósított szerkesztés minden magyar vi-
dekre, sőt meg a kisebb helységeket is bevonta há-
lázatába. A tökéletes szervezéshez erejét betöltöztet-
lenül rajta van AZ EST minden egyes példányán,
amnek legbiztosabb méréke az olvasó közönségnek
AZ EST-tel szemben megnyilvánuló, s állandóan
fokozódó bizalma és szeretete ezért lett a legter-
jedtebb magyar lap AZ EST, a világsajtó egyik leg-
hatalmasabb orgánuma, amely a külföld előtt is fo-
galomra méltó s amelyről az egész művelt világ
tudják, hogy hír-olgálat a leg megbízhatóbb és al-
terjedése is Európa legelő lapja közé emelli.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban
és névjegyekben
Nyomatványok izléses kivitelben jutányos árban
gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek
dús raktára
Jegyzői és egyéb közgazgatási nyomatványok
nagy raktára.

Nyomatott a lapulajdonos Ifj. Wajdits József könyvnyomdájában Nagykanizsán.

ZALAI KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal Deáktér 1.
Telefon: 182. — Mirdetés: díjazás szorít.

Felolós szerkesztő:
Erdős Sándor

Főszerkesztő:
Kemény László

Megjelenik hetenként kétszer.
Előfizetési ára: Egy évre: 10 korona, fél évre: 5 korona, negyed évre: 3 korona. 50 fillér. —
Egyes száma: Ára: 18 fillér.

A drágaság.

Eddig nem beszéltünk róla. Nem azért, mintha könnyű teherként hordoztuk volna, csupán azért, mivel a drágaság a nemzet széles rétegeit sújtó nagy baj s leküzdése, ellenszereinek felkutatása, ezek alkalmazásának vételeinek sürgötése nem lehet lapunknak feladata.

Most azonban, mikor a jelen türethetlenség s a közel jövő még sötétebbnek mutatkozik, lehetetlen hallgatnunk.

Állapítsuk meg a közismert tényeket.

Az áremelkedésnek nincs határa. A drágítókat lelketlen manőverre tuffelt a legtehetségesebb trapez-művészen az árak vakmerő felhajtásában úgy, erély, mint gyors tempó s biztosság tekintetében.

A háboru első hónapjaiban beállott árváltozásokat türtük, mert a háboruval együttjárónak tartottuk másrészt azért is, mivel bizonyosnak voltunk a felől, hogy az árak szertelen felhajtásának az állam minden hatalmával és sikeresen ellenáll. A nálunk szokásos ankétek elegendő számban

meg is tartattak, sajnos, nem elegendő sikerrel. Kitűnt, hogy a drágítók olyan olyan elszánt paripán rohannak az árak szédültes magasságu fokozatai felé, amely paripának gyöngé fók a törvénye: megtorlás alkalmazása is. Árak maximálása, büntető határozatok fogajatosítása, az elszánt lovagokat alig gátolják rohanásukban. A háboru előtti árakhoz viszonyítva 500%-os áremelkedés az egész vonalon — úgy látszik ez az a csábító magasság, amely felé bünyös elszántsággal törnek. Több fontos fogyasztási cikknél már el is érték, s méltán félünk tőle, hogy valamennyivel el fogják érn.

Nem rekriminálunk. Sőt elismerjük, hogy úgy az állam, mint a törvényhatóságok minden fölük telhetők elkövettek, hogy a jelenleg ránk szakadt példátlan drágaság nyugtétól a fogyasztók nagy tömegét mentesítsék. Nem koreshetjük be nek a hibát, amiért a körülmények vaskényszere erősebb volt az ő akarásuknál, az árdragítók elméje fürgébb és leleményesebb az ő találakonyosságuknál.

Tényként állapíthatjuk meg, hogy hatóságai intézkedésekkel az indokolatlan árfelhajtást megakadályozni nem sikerült. S hogy viselkedtek ezzel szemben a társadalomban széles rétegei? Követték a bölcshatalmazkodás, a hozzáilleszkedés elvét. A drágulás mérvének megfelelő mértékben drágítottak ők is. Mi a szótómunkás nap száma 10—12 korona, a régi 20 filléres cipőfolt ára a foltzó suszternél 1 korona s így tovább. Iparos, kereskedő, munkás, nap száma mind ezen a bölcshatalmazkodás útján jár.

A körülmények kényszere erre az utra terelté magát az államot is. A dohány jövedékár fokozása alig marad maradt mögötte a másnemű fogyasztási cikkek áremelkedésének. Tudomásunk szerint ezt követni fogja a bélyegkek és illetékek megfelelő drágulása s az új adótörvények. Ahnyira természetesen találjuk ezt, hogy szinte kérdezhetők: miért csak most?

Egyetlen osztálya van a társadalomnak, amely nem járhat az életbölcseseg eme sima országútján: a fixfizetésű tisztviselők, állami, törvényhatósági, községi és hitfele-

Két év előtt.

Most mult két esztendeje, Belgrádban, a Reszarszka-uticán, az osztrák-magyar követség palotája előtt hatalmas kocsi tábor. A kertben izgatott tömeg: újságírók, a szerb fővárosban lakó osztrákok és magyarok. Ott sétál a követ is, Giesl báró, szörke sportruhában, karofogva Láng Mihály báró magyar képviselővel. Porrón tűz a júliusi nap. Kijön egy kavasz a palotából és jelenti:

— Kegyelmes ur, Pasics ő kegyelmesége megérkezett!

Giesl besiet a palotába. Elmulik tíz perc. Kijön Pasics görökben, cilinderben. Az újságírók oda-sietnek hozzá:

— Excellence, quelle nouvelle? Mi újság?

A Balkán megrontója mosolyog:

— Kérdezzék meg a saját követőktől! — mondja, megemeli kalapját és megy.

A kapun kilép Giesl báró. Sapka a fején, felöltö a karján:

— Uram, a szerb kormány jogyzéke elfogadhatatlan. Utazom!

A követségi szolga már hozza is a tászkát és feltesszi egy kocsiira. Giesl né feketében s a követ fia beszállnak. A kocsi indul. Hosszu kocsi sor követi a pályaudvarhoz. A belgrádi kaszárnyákban dobognak, trombitálnak, az utcákon sapkával a fejükön, karddal, eszímával a hónuk alatt már sietnek a tartalékosok a gyülekező helyekre s a sarkokon ragaszlják az óles plakátokat: Mi első Péter... Amerre a követségi kocsiak mennek, sorfalat áll a nép, rizza az óklát s torakszakadtából kiáltja:

— Dole Ausztria! Dole Vengria! Le Ausztria-val! Le Magyarországgal!

A pályaudvaron már csoportok a magyar állomásonkés is. Beáll a vonat, mindenki elhelyezkedik benne, aztán már indul is. Abban a pillanatban, mikor a mozdony elsöt, nagyot ráz rajta, a kocsiakban egy szívvel, egy lélekkel kiáltják az emberek:

— Éljen a háboru!

Akkor kiáltottak először. De sokszor hallottuk azóta. De sok minden történt azóta. És be másként mondjuk azóta...

Baltimore.

Baltimore, a nagy kereskedelmi kikötő, hova a német tengeralattai szállítóhajó befutott; New York mellett az Egyesült Államok legnagyobb gabonakikötője, nem a tenger mellett fekszik, hanem Maryland államban a Palapeco folyó torkolati töltésénél, amely a Chesapeake szorosba nyílik. A nyílt tengerből, melyből Cape Henrynél az említett tengerorosa lehet behajózni, még 250 kilométer hosszú ut viz a kikötőig, mely magában a város szívében fekszik. A városi kikötő bejáratán felül a Mac Henry emelkedik.

Baltimorenak közel háromnegyed millió lakosa van és ennek öldrésze német leszármazás. A Németországban született és német polgárjoggal bíró családok száma is nagyon jelentős és 40.000 főre becsülük. Baltimore tehát az Uniónak „nemzetbarát” városai közé számít, sőt azt is beszélik, hogy van olyan városnegyede is, amelyben az útleveknél és vendégülkölés ez a felirat látható: english spoken! Rajtuk kívül van még ott francia és sok szines la-

kezeti alkalmazottaknak az a része, amely hivatásánál vagy körülményeinél fogva ipari, gazdasági vagy kereskedelmi produktív munkát nem űzhet, termelővé nem lehet.

Ámde ők is emberek s így az általános áramlatoktól nem függetleníthetik magukat. Rájok is érvényes az alkalmazkodás törvénye, amint hogy alkalmazkodtak is. De hogyan? Minthogy jövedelem szaporulatban nem alkalmazkodhattak, hát alkalmazkodtak eddig is szerény igényeik lefokozásában. Kétszerte drágább lett a hus? Kétszer kevesebbet fogyasztottak.

Háromszorta drágább lett? Alig fogyasztottak. Négyeszer, ötször drágább lett? Semmitsem fogyasztanak. És itt a baj, a nyomoruság nyitja. Az t. i. hogy az igé nyek lefokozásának lehetősége nem olyan határtalan, mint az áremelkedések lehetőség.

Ma már el is értünk ahhoz a határhoz, ahol a szorongó aggodalom fojtogat bennünket, a nyomoruság könnye toladódik szemünkbe s ha még lejjebb lépni kényszerítettünk: hajlékainkban felüli fejét a nincselenség, a nélkülözés, a nyomor.

Ennek megtörténni nem szabad. Államnak és társadalomnak egyaránt fontos érdeke, hogy a közszolgálatban állók a nyomortól megmentessenek.

Egyetlen osztályra sem neheztedek a mai nehéz állapotok akkora sulyal, mint a közszolgálatban állókra, egyik sem viselte, egyik sem tűrte heroikusabban a mai megpróbáltatásokat, mint ez az osztály.

Tovább is túrné, ha nem volna ember, akinek enni, ruházkodni szintyol szükséges, mint más emberfiának, ha nem volna

gyermekei, akiknél még a mai időkkel szemben a belátásra sem lehet hivatkozni, ha kenyéret kérnek, ha beüt a cipőtlen, ruhátlan állapot.

Ez adja szánkba a feljajdulást hogy jöjjön a segítség minél előbb.

HIREK.

Te vagy ...

*Te vagy nekem a legszebb kölleményem,
A mely nem kezdődik s nem is ér véget,
Te vagy ifjúságom, ... bizalmam, ... reményem, ...
... Te vagy az élet ...*

*S te vagy ismét csak te, a halgyudalom;
A te leked áll őrt majdan, ... sirhan-
[lornál, ...*

*Te vagy a lelkeket sorvasztó fájdalom ...
... Te vagy a — halál! ...*

ZEUS.

Páter Felicián énekkara,

mely az egész országban oly fényes sikereket aratott a jövő hó 8-án városunkon is keresztül utazik s itt tartózkodása alatt a vasuti állomáson több énekszámot fog előadni.

Vármegyénk több kisebb nagyobb városától kapott a kitűnő énekkar meghívást, melyre a jövő hó első napjaiban meg is fog jelenni s ez alkalomból utazik keresztül városunkon is. Amennyiben ide még nem kapott meghívást így csak érintik városunkat.

Amennyiben a befolyó jövedelem oroszlanrészre hadi jótékonyokra fordítatik, üdvös lenne, ha városunk is meghívna a jeles és legfényesebb sikereket aratott énekkart.

Baltimoreval, Washingtonból két, Newyorkból öt óra alatt ér oda a gyorsvonat.

Baltimoret „szoborváros”-nak is nevezik, habár ott, európai fogalom szerint nincs is sok szobormű. Az elnevezés a „Druidhol Park”-ből származik, amelyben Washington, Columbus, Wallace, a költők közül Poe, Edgar szobrai állanak. Más említésre méltó épületei a „Walters Collection”, Amerikának egyik legértékesebb magángyűjteménye, a „Cityhall” (város háza), a Peabody-intézet és a John Hopkinseyetem (kórházzal). Amerika egyházi életében is szerepet játszik Baltimore, sok római katolikus temploma van, Gibbon bibornok az Egyesült Államok primása.

A város különös látványossága a Lexington-vásártér, ahol hetenként háromszor déltől éjfélig, színeiben pompás látványt nyújtanak a legkülönfélébb tengeri állatok és gyümölcsök, melyek a tenger mélyéből, a partoktól és a termékeny Chesapeake Bay-ból származnak.

A hatóságai listájának

alkalmazottai ellen napról-napra elkezeredetebb a hangulat az ott várakozó község körében, kik amellet, hogy napokat kénytelenek ott állóttani, míg a nagy tumultusban a sor reájuk kerül, az ottani kényes és nem kényes személyzet részéről a legvagytagabb durvaságokat kénytelenek elhallgatni s zsebre rakni.

Nem értjük, hogy ki ruhásta fel egy rendkívüli tehetséggel azon urakat és hölgyeket, kik tudomásunk szerint a községért vannak s lettek oda beültetve.

Hogy ezen üzlet minő haszonnal jár nem kutatjuk, bár ehhez is jogunk lenne, — de ahhoz kétségelenti van szavunk, hogy asszal a községgel, melynek vérei, hozzátartozói a haretereken érettnék véreket ontják, ha hatóságai üzletéről legyen is szó, tisztaságosan hangon beszéljenek, ne lökdössék, ne taszítják, ne illessék a legdurvább fenyegetésekkel őket éppen ott, ahol az ilyesmitől legjobban meg kellene védekezni az a községért, mely a háboru terheiből amenny is legjobban kivessi a maga részét.

Méltóságok más városok hasonló helyiségeibe betekinteni, ott hasonló inzultusok, mint a minők nálunk napirenden vannak nem történhetnek, mert ott tapasztosabb egyének kezelik a községét mint nálunk. S ha így megvaldita, felizgatva az amugy is sok keserűséggel megtelt szivek elragadtatják magukat, alig lehet csudálni.

Lehetetlen, hogy ezen dologt más módon ne lehetne megoldani s ne lehetne a dologt a város több pontján a kereskedőknel decentralizálni s a községnek ne lehetne anélkül kiszolgálni, hogy az a naphosszat várakozás mellett egy esomó durvaságot is legyen kénytelen zsebre rakni.

Vége is, ha mindenkinél nincs is vasalt nadrágja s átört harisnyája, lehet érzékeny, fogékony lelke a durva koldusrongyok alatt is, mely a durva sértéseket tán jobban érzi, mint sok vastagbőrű, kiről minden nyil visszapatlan.

Somogyi ur disznót hialal

s ezt jól teszi, végre is a disznóhialalás épen ma nem a legmegvetendőbb foglalkozások egyike.

Azonban a passzióját gyakorolja zárt körben, ahol a vele járó illatot maga élvezze csak, ne bocsássa az üdölni vagyó községig rendelkezésére, mert az nem szokott az efféle párfümböz.

Vagy tán jobb lenne, ha a Polgári Egylet elhurcolkodna a közelből, tán ezt is sikerül valahogy keresztül vinni.

Próbálja meg a képviselő ur.

Vége is egy városi képviselő Nagykanizsán sok mindent keresztül vihet, tán még ezt is, az ő kertje különös s egésszesebb illatot lehet mint a szomszéd sétány.

Egy helybeli polgár.

Hogyan fogjuk gabonaszükségletünket beszerezni.

Ez okozta ma a legnagyobb gondot városunk községének mindaddig, míg engedély nem érkezik felsőbb hatóságtól a vidéken leendő bevásároláshoz. Mint ismeretes ez ügyben az ország több városa megtette már a lépéseket az illetékes fórumoknál s

feliratban városunk hatósága is, melyre azonban tudomásunk szerint ez ideig semmi válasz nem érkezett.

Hogy a dolog mielőbb kedvező elintézetést nyerjen, helyén valónak látjuk, ha e tekintetben egy küldöttséget menesztene a város képviselő testülete, a mely az engedélyt mielőbb kérészközléni, nehogy a jövő év ismét hasonlóan járjon s a közönség ismét ki legyen szolgáltatva a hatósági tisztület alkalmazásainak.

A vármegye

augusztus 8-án d. e. 10 órákor rendkívüli meggyűlést tart, amelyen a gabonaárlási vámszállalok fogják megállapítani. Az állandó választmány ugyan ezen napon d. e. 7/10 kor tart e tárgyban ülést.

Változások a Szent Ferenc rendben

A Szent Ferenc-rend Conventje az elmúlt napokban tartotta diszponáló gyűlést, a mely alkalmából Pater Sebestyén Andócsra, Pater Lajos pedig Székeshelyfőúrra helyeztetett át. Pater Lambert Nagykanizsra hitoktatónak, kit a helyi társadalom már múlt ittlétekor is kedvelt.

Színházi jelentés.

Szombaton Pateri Etel és Rákossy Ferencz bucsuja Leharé Ferenc szép muzsikájú operetteje „A vig ócegy.” Operette 3 felvonásban. Irta Leon Viktor és Stein Leo. Fordította Méry Adolff Zsenő-jét szerette Leharé Ferenc.

Vasárnap délután: A gyermekvilág öröme „Mágnus Miska.” Operette.

Vasárnap este Gőzön Béla és Zsigmond Margit bucsufeladása „A csöppség” és a nagykanizsai 20. honv. gy.-e. vonós zenekarának utolsó hangversenye a Színkörben.

Öngyilkosság rovarporral.

Orbán Mátjáné 26 éves úpesti asszony, a kinek a férje bevonult, beszárkózott Ősz-utca 81. sz. alatt lévő lakásába és öngyilkossági szándékából nagymennyiségű rovarport vett be. A ház lakóinak feltűnt, hogy Orbáné nem jelentkezik. Felfeszítették az ajtót és az asszonyt eszméletlen állapotban találták meg. Az úpesti mentők a Gróf Károlyi-kórházba szállították.

Gabonaneműeket tilos állatok etetésére használni.

Az új termés zár alá vételéről intézkedő kormányrendelet pótlásaként, a miniszterium pótlásdeltel becsátott ki, a melyben elrendeli, hogy gazdasági szükséglet címén búzát, rozsot, vagy kétszerest az állatállomány szükségletére számításba venni senkinek sem szabad. És akár a házi, akár a gazdasági szükséglet címén megtartott vagy megvásárolt búzát, rozsot és kétszerest állatok etetésére felhasználni tilos.

Megmarad a nyári időszámítás.

A német kormány összes miniszteriumai felhasználották az igazgatóságunk alatt álló valamennyi államhivatal vezetőjét, hogy a nyári időszámítás körül szerzett tapasztalataikról sürgősen tegyenek jelentést. Ezt az intézkedést, beavatott körökben azzal magyarázták, hogy a nyári időszámítást nemcsak a háború tartamára, hanem az átmeneti időre is érvényben akarják tartani.

Az asztagok, kaszák és boglyák tűzbiztonsága tárgyában.

A belügyminiszter 1914 évi április havában felhívta a törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy minden rendelkezésre álló eszközzel hasson oda, hogy a tűzoltók megfogynakozott létszáma az arra alkalmas egyének bevonásával pótolassák, minthogy pedig az aratási és cséplési munkálatok nagy része hadifoglyokkal és interzáttakkal, tehát idegen, kevéssé megbízható munkásokkal végeztetik, ennek következtében a termés összehordásánál és cséplésénél fokozottabb tűzbiztonsági óvintézkedések kívánatosak. Felhívja a törvényhatóság első tisztviselőjét, hogy a tűzrendészeti övrendszabályok, különösen a felhalmozott gabona- és takarmányneműek körül a legnagyobb körültekintéssel járjon el.

Szeretet-adományok a harctéren küzdő csapatok részére.

A Magyar Vöröskereszt Egyesület Öfelsége születésnapja alkalmával a harctéren küzdő összes csapatok részére szeretetadományok költségeinek fedezésére gyűjtést indít. A belügyminiszter felhívja a hatóságokat, hogy ezt a gyűjtést a maguk részéről a legmesszebbmenőleg támogassák és oda-hassanak, hogy a gyűjtés minél eredményesebb legyen.

A kézbesíthetetlen tábori csomagok őrzése.

A kereskedelemügyi miniszter a feladónak vissza nem kézbesíthető térti tábori postacsomagoknak a posta- és távirtdaigazgatóságoknál való őrzési idejét egy év helyett hat hónapban állapította meg; ez idő eltelte után ezeket a csomagokat a posta- és távirtdaigazgatóságoknál elárverezik, esetleg megsemmisítik.

Öngyilkosság a sífoki strandon.

Kadlicsek Mária 19 éves leány, a ki az Alsó-utca 2. számú házában egy idősebb urinól való ápolónő, néhány nappal ezelőtt a sífoki strandon öngyilkos lett. Az öngyilkosságot délelőtt a nagyközönség személtárára követte el. Egy nadon utól, a mikor egy fiatalember közeledett feléje. Ebben a pillanatban revolvert rántott elő és fejelte magát. Azonnal meghalt. Öngyilkosságának okát nem tudják. Azt hiszik, hogy nagyfokú idegességben követte el tettét.

A Politikai időszaki lapok biztosítása.

A belügyminiszter körrendeletet bocsátott ki, melyben a törvényhatóság első tisztviselőjét arról értesíti, hogy a pénzügyi betétkönyvek a politikai tartalmú időszaki lapok biztosítékául nem szolgálhatnak és amennyiben pedig a rendelkezés teljes értelmezése következtében pénzügyi betétkönyv fogadtatott volna el intézkedjék, hogy a lapbiztosíték törvényeszerű újabb biztosítékkal kicseréltessek.

A közös telefon.

A kereskedelemügyi miniszter lényeges változtatásokat tett a távbeszélő állomások bérleti feltételein és ezzel érdekes, modern reformot léptetett életbe. Az eddigi rendelkezések szerint távbeszélő mellékkállomások a rendes állomással ugyanegy házban a kizárólag csak a főállomáson és annak központosított részére álló helyiségben voltak beren-

dezhetők. E rendelkezés megváltoztatásával a kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy ezáltal egy és ugyanazon házban, udvarban, összefüggő telepek lakói közösen bérelhessenek távbeszélő olyanformán, hogy a házban levő főállomáshoz csatlakozóan a maguk részére saját lakásukban külön-külön egy mellékkállomást rendezhetnek be.

Hajóveszteségek statisztikája.

A „Coire de la Sera” statisztikát közöl, amely szerint júniusban a Földközi-tengeren 28 olasz hajó süllyed el összesen 38 ezer 926 tonnataralommal. A hajók között két személyszállító gőzös volt 28 ezer 441 tonnataralommal. A legutolsó hivatalos német statisztika szerint júniusban a németek 66 hajót süllyesztettek el.

Adakozzunk a vak katonák részére.

Zsirjegyek Bécsben.

Az osztrák kormány. hír szerint, a zsír- és vajpécsekolás megakadályozására zsírjegyek kibocsátását tervezi. A zsírjegy fejenként és hetenként való meghatározott mennyiséget fog megállapítani zsír-, vaj- és étel-olaj fogyasztására. Az adagok nagysága még egyelőre nincs megállapítva. Németországban tudvalegyen már régebben adtak ki zsírjegyeket, valamint husjegyeket is.

Belgiumba való utasáshoz szükségesség engedély.

A császári német főkormányzó Belgiumban oly irányú rendeletet adott ki, hogy a Belgiumba utazni szándékozó egyének az utasáshoz a szabályszerű utlevélén kívül előírt utazási igazolvány (Passierschein) elnyerése végett a lakhelyük szerint illetékes császári német hivatalos konzulhoz kell fordulni.

Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára!

Hadsegélyző Hivatal főpénztára, Képviselőház.

Hotel Goldenes Lamm szálloda Bécsben.

az utvári Opera, a Ring s a Kärtnerstrasse közelében nagyon előnyös főkuván a feltétlenül tiszta. Jó restauráció.

Szerkesztői üzenetek.

„Egy ur ki a kirányezésből kiskanizása nyugott gyűjt.” Mi is jól tudjuk és figyelemmel kísérjük. Azonban legyen nyugodt, ha a kellő adatok teljes birtokában leszünk a leplet lefogjuk róla rántani.

— Egy képviselő. Hogy a részleges tisztújítás-hoz jelen számunkban nem szólnak, csak azért tesszük, mert a következő számban számdokozunk érdemlegesen hozzájárulni.

Nagyszerűen hatékony a harcokra készült és általában mindenféle mint legjobb

fájdalomcsillapító bedörzsölés

nehézség, rheuma, köszvény, influenza, torok, mell- és hátfájás stb. esetében

Dr. Richter-féle

Horgony-Liniment. csapóíj composit

Horgony-Pain-Expeller pótléka.

Drugs K - 20, 140, 2 -

Kapható gyógyszerárakban vagy közvetlenül az "ARAD" országosbolt "csinosít" Dr. Richter-féle gyógyszerárakban, Prága I. Rákóczi-ut. 5.

Magyarországi kizárólagos forgalmazója: Dr. Richter-féle

Irodalom.

— A pápaválasztás jogtörténete és tételes joga. Irta: **Lukács József**, főgimn. tanár. A vasas munka a pápaválasztás történeti fejlődésével foglalkozik, amíg az jelen alakjához ért. Mindenképen érdekes és tanulmányos olvasmány, amely míg egyrésztől szigorúan tudományos, másrésztől könnyed stílusával élvezetes olvasmány. A világtörténelem e jelentős mozzanatának ismerete minden kultúraber tudásának szükséges része. A mű ára 4 korona. — Kapható Ifj. Wajdits József könyvkereskedésében, Nagykanizsán.

— **Új Idők.** A világháború legújabb krónikása, irásban és képből az Új Idők. A mi érdekes esemény a négy világrész határain történt, azt mind olyan tárja fel a szöveg képekben. Érdekesek, művészi nivóval és előkelő ízlés jellemzi Herceg Ferenc hetilapját, az Új Időket, melynek minden száma: aktuális közleményekkel, előszókkal és regényekkel is egyaránt a szépirodalom ápolója — előfizetési ára negyedévre 5 korona. Kiadóhivatal, Budapest, VI. Andrássy-ut 16. sz.

— A **"Vasárnapi Újság"** minden száma gazdag tartalommal jelenik meg. A "Vasárnapi Újság" előfizetési ára negyedévre 6 korona. "Világ-krónika"-val együtt hat korona. Megrendelhető a "Vasárnapi Újság" kiadóhivatalában (Budapest, IV. Egyetem-utca 4). Ugyanígy megrendelhető a "Képes Népnap", a legolcsóbb újság a magyar nép számára, félre 2 korona 40 fillér.

— **AR-ÉLET** szépirodalmi és művészeti hetilap (szerkesztő Andor József) gazdag tartalom, érdekes és kétféle képek egészítik ki. A kitűnő lapot melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, I. Fehérvári ut 16/c. — Előfizetési ár félre 10 kor. Mutatványzámmal készségiül küld a kiadóhivatal.

MILKA

Suchard

**KITÜNŐ ALPESI TEJ-
CSOKOLÁDE**

ROVÁS

Vezércikk

Világháború

a legjobb tájékoztató magyarázattal és

térképpel

Napihírek

Közgazdasági rovat

napenkénti szemlézati az

AZ UJSÁG

POLITIKAI NAPILAPNAK.

Vasárnaponként két közkedveltség mellékletet ad az AZ UJSÁG. Egyik: "Az Asszonyok", a másik a: "A Gyermeknek."

— **Aki a világháborúról és egyáltalában minden eseményről, színházról, művészetről, irodalomról híven és megbízhatóan önjárt egy kitérőn megszerkesztett napilap keretében értesül, azesse elő az AZ UJSÁG-ot.**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	32 korona.
Félre	16
Negyedévre	8
Egy hónapra	2 K. 80 f.

Megrendelési cím:

AZ UJSÁG KIADÓHIVATALA Budapest, VII. Rákóczi-ut. 64. szám.

— A Postai Hírlap kiadóhivatala Japán utján küli a magyar olvasókönnyéssel, hogy a világháború okozta paphiány dacra továbbra is a legnagyobb terjedelemben, a megszokott változatot tartalommal jelenik meg és állandó előfizetői karcsónyra legyru naptárral ajándékosza meg. Ez-állásmerőre méltó áldozatkészég mellett még egyéb, közgazdaságban a részesei előfizetői, akik a Divatszalon, Érdekes Újságot, Képes Újságot és Az Erdekes Újság háborus albumát — gyönyörű hivatali képekkel — kedvezményesen áron rendelhetik meg. Mellán ajánljuk azert Magyarország legterjedtebb lapját, a Postai Hírlapot, tisztelt olvasóink sajnias figyelmébe. A Postai Hírlap előfizetési ára: július hóra 2 K. 80 f., két hóra 5 K. 60 f., negyedévre 8 K. Postai Hírlap és Divatszalon együtt negyedévre 11 K. 80 f., A Postai Hírlap és Az Erdekes Újság együtt negyedévre 12 K. 50 f. A Postai Hírlap és a Képes Újság negyedévre 10 K. 50 f. A nagy lap együtt 18 K. 10 f. A Postai Hírlap és az Erdekes Újság Háborus Albuma című pompás háborus képsorozat egy hóra (egy sorozat) 4 K. 80 f., negyedévre (három sorozat) 14 K. félre (hat sorozat) 28. K.

A Postai Hírlap kiadóhivatala, hogy az előfizetési díjat küldeni kell. Budapest, V. Vilmos császár ut 78. sz. alatt van

— **AZ EST.** A magyar újságok között AZ EST az egyetlen, amelynek kiadó munkatársai mindig mindenütt ott vannak, ahol helyes és pontos értesítéseket szerezhetnek be lapjuk, a magyar közönség és a külföldi részére. AZ EST éppen így kiterjesztette tudósító-szervezetét minden magyar vidékre, sőt még a kisebb helységeket is havonta hálózata. A tökéletes szervezettség orsz. leterjedésének AZ EST-vel szemben megnyilvánul, a állandóan fokozódó bialma és szerelése. ezért lett a legterjedtebb magyar lap AZ EST, a világszerte egyik leghatalmasabb organuma, amely a külföldi lapok is a legolcsóbbú nőt a amelyről az egész világot tudják, hogy hírszolgálat a legmegbízható és a legterjedtebb is Európa legelső lapja közt emelli.

IFJ. WAJDITS JÓZSEF

KÖNYV-, PAPIR- ÉS IRÓSZERKERESKEDÉSE

Dús raktár legújabb divatu levélpapirokban és névjegyekben
Nyomatványok izéles kivitelben jutányos árban gyorsan készíttetnek.

Tanintézetek részére szükséges cikkek dús raktára.
Jegyzői és egyéb közgazdasági nyomtatványok nagy raktára.